KNJIGA
O
BESKRAJNOJ LJUBAVI

IZ SPISA
S. ALOJZIJE MARGARETE CLARET DE LA TOUCHE

Preveo
O. JOSIP DUJMOVIĆ
trećoredac

SARAJEVO
Tiskara „Bosanska Pošta“ Josip Bretler
1935

KNJIGA
O
BESKRAJNOJ LJUBAVI

IZ SPISA
S. ALOJZIJE MARGARETE CLARET DE LA TOUCHE

Preveo
O. JOSIP DUJMOVIĆ
trećoredac

„Dvadeseto stoljeće, ljubav ti je nada,
„Po njoj svoje dušmane svladati ćeš lako
„Hiti dakle k Bogu svom, pravu ljuba uči,
„Isus ide pred tobom, Srce ti otkriva".

SARAJEVO
Tiskara „Bosanska Pošta" Josip Bretler

PROVINCIJALAT TREĆOREDACA SV. FRANJE U ZAGREBU

Br: 62. — 6. III. 1935.

Dozvoljava se štampati.

O. PIJO dr DUJMOVIĆ
provincijal

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI

Br. 712/35 Sarajevo, 2. svibnja 19 5.

Nihil obstat.

O. PETAR I. BOCK D. I.
censor

Imprimatur

† IVAN s. r.,
nadbiskup

Izdao
Dr IVAN DUJMUŠIĆ
Sarajevo

Pismo NJ. Uzoritosti Kard. P. Gasparri-a Časnoj Poglavarici samostana „Betanija" Presv. Srca, za francusko izdanje.

DRŽAVNO TAJNIŠTVO
NJEGOVE SVETOSTI

Br. 72253 *11. srpnja 28.*

Mnogo poštovana Majko Poglavarico!

Sveti Otac udostojao se primiti novu zbirku iz spisa S. Alojzije Margarete Claret de la Touche, sabranih pod naslovom „Knjiga o Beskrajnoj Ljubavi".

Njegova Svetost zahvaljuje Vam na ovom dokazu djetinjeg poštovanja, i uz želje, da ove stranice pomognu uspaliti u svećenicima, a po njima u svim dušama, sveti oganj, koji je Isus donio na zemlju, od srca šalje Vama i Vašoj čitavoj obitelji redovničkoj osobiti Apostolski Blagoslov.

Izvolite primiti, mnogo poštovanja Poglavarico, izraz moje u Kristu odanosti.

P. Kard. Gasparri

IZJAVA

Dajući ove stranice u ruke našoj Časnoj Braći u svećeništvu i javnosti, nipošto nemamo nakane izreći svoj sud o naravi mističkih saopćenja, koja se na njima nalaze, nego se podlažemo sadanjoj disciplini i kažemo, da se sinovski i posvema podlažemo sudu naše Majke Svete Crkve.

SADRŽAJ

PRIJE PREDGOVORA

»S radošću i pouzdanjem« poduzesmo dati u javnost prvi svezak »Notes intimes« S. Alojzije Margarete Claret de la Touche pod naslovom »Au Service de Jésus Prêtre«: Les Voies de Dieu«. Ove su bilješke divno djelovale na duše, koje su ih čitale; izražavala se vruća želja, da se otiska i drugi svezak »Au Service de Jésus-Prêtre: Les Vouloirs de Dieu«. Izašao je u rujnu 1924. Koliko smo saznali, nije manje dobra učinio nego li prvi.

Isto tako puno pitaju za treći svezak. Ali prije nego ga izdamo, dajemo dušama svećeničkim, dušama redovničkim, onima u svijetu, koji prikazuju svoje molitve i zasluge za svećenstvo, jednu knjigu, koja nije nastavak prvih dviju, nego im je kano sinteza, i bit će najbolji uvod u treći svezak: »Au Service de Jésus-Prêtre: Les Oeuvres de Dieu«.

Ovako nastavljamo davati u ruke onima, koji se zanimaju za »Svećeničku Zajednicu« dokumente, po kojima će ju moći slijediti, njom živjeti i u njoj jače sudjelovati, pošto ju dublje upoznaju.

Ovom sveščiću dajemo naslov: »Knjiga o Beskrajnoj Ljubavi«. To je ime dala spisu i S. Alojzija Margareta pripremajuć ga u rukopisu. Smatrali smo dužnošću ne mijenjati naslova i tako mu ostaviti karakter jednostavnosti.

Podnaslov drugoga dijela je »Mala rasprava o Beskrajnoj Ljubavi«, jer baš taj dio sadržaje uzvišene stranice o toj nauci.

Kako se vidi u Predgovoru, koji smo htjeli da bude potpun i s dokumentima, nije ovo rasprava u strogom i apstraktnom smislu riječi, pa ni priručnik. Nije ni nastavak knjige »Srce Isusovo i Svećenstvo« ni »Intimnih bilježaka«; ovo je djelo nastalo iz poslušnosti, nedovršeno poradi smrti S. Alojzije Margarete; ono je jednostavno »mala knjižica o Ljubavi . . .«

Neka se udostoje Presveto Srce Isusovo i Marija, Kraljica klera, blagosloviti ove stranice, koje nemaju druge svrhe osim sudjelovati u radu za Kraljevstvo Ljubavi.

Ivrea, 8. prosinca, blagdan Bezgrešnoga Začeća, 1927

Vijeće Svećeničke Zajednice.

V.[0] Živo preporučamo izdanje ovih stranica, od kojih će, nadamo se, kler imati divnih plodova. Isto ih tako preporučamo dušama zauzetim za svećenstvo.

Ivrea, 25. siječnja, blagdan Obraćenja sv. Pavla, 1928.

† Matej Filipello,
biskup

---

*) Teološke opaske u ovoj knjižici zahvaljujemo bratskoj suradnji O. Héris-a O. P.

PREDGOVOR

I

Beskrajna Ljubav misija sestre Alojzije Margarete.

Istaknuto je u biografskim crticama sveska »Les Voies de Dieu«: »Bilo je u naumima Božjim, da do kraja bude izložena kušnji vjera S. Alojzije Margarete, i ona bude lišena radosti, da prije smrti razmatra, kako joj se ostvaruju najslađe želje.«

I doista, 14. svibnja 1915., dan po Spasovu, oko 3 sata po podne, herojska službenica Božja u svojoj 47. godini usnu, »u radosti Gospodinovoj«, prerano i u času, kad je po ljudsku bila najpotrebnija za svoje djelo, ali mirna, vedra, odana kao dijete, na rukama svoga Oca. Na smrtnom času opetovala je često ono što je toliko puta govorila posljednjih mjeseci: »Ako sam potrebna za osnutak, dobri Bog će me uzdržati; ako ne mogu koristiti, on će učiniti što treba«.

Malo zatim često je izgovarala: »Isuse, Isuse!« I sa vedrim osmjehom nakloni glavu...

Sa njenim zadnjim dahom je li sve dovršeno?

Moglo se činiti... Ali ova je smrt bila jedan život... bila je obilan izliv milosti i patnja, samozataje, osobitog svijetla i najužeg jedinstva s Ljubavlju.

I doista, s jednim od onih intuicija, kojima Učitelj obdaruje svoje izabranike, duše svećeničke, koje su sve njegove, jedan odličan svećenik u biskupiji, premda nije znao ništa, ili je znao vrlo malo, o nutarnjim milostima ove Sestre, zamoli preuzv. Biskupa u Ivrei, svoju bližu subraću, župnika u Vische, neka bi sve učinili, da se ostvari ideal Sestre; dakle jedan svećenik, neki svećenici, a da ne govorimo o Utemeljitelju, ovu su Zajednicu željeli, molili, očuvali u biskupiji.

U početku osnutak samo jednog čednog samostana[1]): Kuća molitve za Zajednicu; na osobit je način bodrena i pomagana od klera; Papa Benedikt XV. tražio je da ga obavješćuju o svemu; i malo zrno gorušice poče nicati, blagosivano i željeno od samoga Sv. Oca, koji je često podavao poticaja i dokazivao svoju

[1]) »Potreban je da izdržaje molitvom početak i razvitak Svećeničke Zajednice.« S. Alojzija M. u pismu biskupu Filipello 31. prosinca 1913.

ljubav spram Zajednice dajuć joj više puta pomoći i savjeta...

Sestra Alojzija Margareta u posljednje tri godine svoga života često je govorila svojim pouzdanima: »Ja smetam, ne može se govoriti, raditi, bolje bi bilo da umrem.« Može to izgledati začudno, a ipak s tom svetom smrću.. započe život Zajednice...

»Naš Gospodin ima neodoljivu želju davati svijetu svoju milost, svoju krepost, svoju Beskrajnu Ljubav; ali ponajprije svećenicima. Oni treba da budu kanali, koji će donositi život dušama. Čini mi se, nekoliko svećenika, dobro prožetih Ljubavlju Beskrajnom, bilo bi dovoljno da izvrše neizmjerno dobro.«[2])

Dne 24. studenoga piše[3]): »U potpunoj djetinjoj jednostavnosti reći ću Vam, Preuzvišeni i prepoštovani Oče, da mi se 15. za večernje molitve kao obično u duši objavio naš Gospodin. Rekao mi je: Hoću da napunim duše Beskrajnom Ljubavlju — pa je dodao: Otvori mi srce mojih svećenika, da u njih pa po njima u svijet izlijem Ljubav, koja navaljuje.

»...Čini mi se, dobri Učitelj bit će vrlo zadovoljan onoga dana, kad bude vidio svoje svećenike da se posvećuju nje-

[2]) S. Alojzija Marg. u pismu biskupu Filipello (listopad 1911.).

[3]) Biskupu Filipello.

govoj Beskrajnoj Ljubavi i kad počnu obilno širiti po zemlji ovu božansku vatru.«

I opet 8. prosinca 1911. piše svome Biskupu: »Isusu se žuri da otvori svoje božansko Srce svojim svećenicima, jer vidi da mnogi pogibaju silazeć s pravoga puta za to, što ne poznaju njegovu Ljubav. Vjera iščezava i gasi se, ako ju ne osvjetljuje i ne grije Ljubav!...«

30. travnja 1913.: »Ako se ne varam, Dobri mi je Učitelj prošlih dana dao cio nacrt o tom što valja pisati u nauci o Beskrajnoj Ljubavi; ali kako sam neznalica i bijedna, ja sama ne ću to moći nikada učiniti.« Ocu Charrier-u piše 11. kolovoza: »Molite našega Gospodina, neka mi dade što treba, te napišem ono što hoćete Vi i Biskup da pišem, ja se osjećam nesposobnom da pišem ono što vidim o Beskrajnoj Ljubavi. Ne nalazim riječi zgodnih da kažem i izrazim što shvaćam. Ne možete vjerovati, kako to boli, osjećati svoje neznanje s jedne strane, s druge stajati pred poslušnošću i dobrim djelom, koje moraš izvršiti.«

»Moj bi nacrt bio ovaj: prikazati Ljubav u samoj sebi i onda razviti pet bezdana, koji su u početku četvrtoga dijela male knjige[4]): Ljubav Stvoriteljica, Posrednica, Otkupiteljica, Prosvjetiteljica, Proslaviteljica.«

[4]) »Srce Isusovo i Svećenstvo«, str. 191. sl.

Mogli bismo ovdje navesti još puno citata (koji će uostalom doći u 3. svezak: »Au Service de Jésus-Prêtre«), ali i ovo će biti dosta, da nam pokaže misiju ove Sestre, i kako se pripravljala na pisanje ovoga djelca.

Poslije sv. Ivana, privilegovanog apostola ljubavi, mnoge su duše bile uzdignute na kontemplaciju i adoraciju Beskrajne Ljubavi, koja je sam Bog. »Deus Charitas est« (1. Iv 4, 8); mnogi su pisali o Ljubavi Božjoj, o Bogu Ljubavi; Iza ovih je S. Alojzija Margareta pisala o ovom uzvišenom predmetu i jednostavno i jasno; i ona je ogledala dubine Ljubavi.

Razlog tomu je njena misija, koju možemo naći listajući »Notes intimes« i druge spise ove ponizne redovnice.

Bilo bi vrlo korisno navesti brojne odlomke i događaje, koji nam govore o toj misiji, ali bismo onda prešli granice Predgovora. Upućujemo čitatelja na knjige: »Au Service de Jésus Prêtre« i »Srce Isusovo i Svećenstvo«; tu će o misiji Sestre naći jasnih i savršenih stranica. Od onoga, što nije izdano, navodimo samo što je pisala za duhovnih vježba u rujnu 1910.[5]) i u srpnju 1911.

[5]) U Mazzè Canavese (Italija) 3. rujna 1910.

»Poslije podne bi mi za čas duša zanesena i, čini mi se, Gospodin je tražio za svoje svećenike neku ustanovu, po kojoj bi se saopćavala Ljubav Beskrajna... Ja sam se smatrala takom ništicom, tako potpunoma nemoćnom izvršiti misiju Dobroga Učitelja; bila sam bez snage, jedva sam došla do kraja terase; ali u dnu duše čula sam glas, neki pokret, neki božanski odjek, koji mi je govorio: »Pa ipak ti si ona, koja mora izlive Beskrajne Ljubavi nositi svima svećenicima a po njima do na kraj svijeta.«

»Za molitve naš mi je Gospodin nanovo pokazao ovu veliku vojsku svećenika i rekao: »Tvoja je dužnost, da im podijeliš oružje.« U isto vrijeme mi je dao te upoznam, da to oružje jest Ljubav, da svećenicima treba objaviti Beskrajnu Ljubav, koja je Bog, koja je u Bogu i koju Bog ima spram njih. Ova će objava u srcima svećenika uspaliti tako velik uzvrat ljubavi, da će postati žarki za pobijanje zla i jaki da osvoje duše.«[6])

Kako će moći ova ponizna redovnica, u samostanu sakrivena, ispuniti svoju djelatnu i apostolsku misiju? To je ona sama često pitala Božanskog Učitelja. On se udostojao odgovoriti tom djetinjem pouzdanju uvjeravajući ju, da će biti do-

---

6) Parella (Ivrea) 25. srpnja 1912.

voljno neka ona sve piše i sve izruči svojem duhovnom vođi.[7])

Što piše o svojoj duši, premda je povezano, sređeno, bistro i duboko, ipak ima nešto nedovršeno. I baš tada pod poslušnošću piše »Srce Isusovo i Svećenstvo«, »knjigu, koja nije moja, piše ona, Srce Isusovo ju je tražilo i diktiralo«. No poradi nekih okolnosti oni, koji su preuzeli odgovornost za izdanje knjige, nisu smatrali uputnim kazati sve; i tek na nekoliko malih stranica četvrtoga dijela nešto nam ona otkriva o »bezdanima« Beskrajne Ljubavi.

Da se iznese na vidjelo sve, držalo se potrebnim izdati još drugu knjigu. I ona sama osjećala je potrebu da piše i primala je prosvjetljenja, kako da o tom piše: »Kad bih imala vremena, i kad ne bi bila ovolika neznalica, pisala bih što vidim o Beskrajnoj Ljubavi, da ju drugi upoznadu«, piše ona 20. siječnja 1913. Poniznost joj suzdržaje žar srca i potrebu njezine duše. Ali, biskup joj naredi da piše,[8]) Duh nutarnji sili ju,[9]) i ona se dade na posao.

---

7) Otac Alfred Charrier, D. I.

8) Ocu Charrier-u piše ona 11. kolovoza 1913.: »Ima tomu 7 ili 8 mjeseci, kako mi je Preuzvišeni rekao, neka napišem štogod o Beskrajnoj Ljubavi.«

9) Kad se sprijateljila s mišlju svoga biskupa, počela je pisati; poslije je prestala, pa mu je 14.

II

Povijest Knjige o Beskrajnoj Ljubavi

Koliko nam je poznato, prve stranice, pisane koncem siječnja ili početkom veljače, bile su o »Imenu Božjem«. Ali poniznost, strah da ne bi slijedila vlastite misli, i oskudica vremena, ustaviše joj pero.

Uvijek u duši nukana na pisanje o Beskrajnoj Ljubavi, veli ona 8. ožujka biskupu Filipello: »Kad se svidi našemu Gospodinu, da mi s leđa skine teret starešinstva, valjda ću biti manje nesposobnom raditi za drage svećenike; na svaki način valja im otkriti Beskrajnu Ljubav Božju.«

I nadođe vrijeme. Svršilo joj se drugo trogodište starešinstva; po nekim okolnostima, pripuštenim od Božanskog Učitelja, bila je riješena sviju dužnosti, koje bi joj oduzimale vrijeme i sile. Ipak ju još smetaju strah i poniznost, da nastavi posao; no straha nestade, a poniznost ojačana poslušnošću pomože joj, i ona zatvori oči da ne vidi svoje nesposobnosti. S pouzdanjem i predanošću, pripravljana »tri

---

veljače 1913. napisala: »Beskrajna Ljubav sili me da ju objavim, ali se bojim da ću slijediti vlastite misli i ne usuđujem se nastaviti.«

mjeseca silnim bolima i agonijama«, s blagoslovom biskupa Filipello i Oca Charrier-a[10]), pomagana žarkim i jednodušnim molitvama mnogih kuća reda od Pohoda Bl. Djevice, koje, i ako nijesu pravo poznavale stvari, ipak su predosjećale, da se

---

[10]) Jedan kao utemeljitelj, drugi kao duša ustanove morali su imati važan udio u ovoj knjizi, koja predstavlja nauku ustanove.

Ove stranice bile su predočene biskupu Filipello i Ocu Charrier-u istodobno u Turinu 8. kolovoza, i tada joj obojica sporazumno naložiše pod poslušnošću, da nastavi rad. Toga dana ostale su stranice kod Oca Charrier-a, da ih prouči. Otac piše 13. kolovoza: »Bio sam uprav iznenađen čitajuć listove, što Vam ih vraćam . . . Poklona dostojno Ime Božje, Bog u definitivnoj formi objavio se tek sv. Ivanu; Deus charitas est: Bog je ljubav; način kako Vi to sve izražavate i ostalo što sam čitao na tim listovima, meni je dokazom, da naš Gospodin vodi Vaše pero s onom uzvišenom jednostavnošću, koja je pečat božanske pomoći. Da, da, Vaš mi se nacrt vrlo sviđa; ako ga ostvarite, odgovarat će želji, koju sam izrazio izdajuć malu knjigu (»Srce Isusovo i Svećenstvo«). Da, da, govorite o Beskrajnoj Ljubavi, objavite ju dušama, kad ju je Vama objavio Gospodin; ne skrivajte toga blaga!

Od svega srca blagosivljem svoju kćerku i zahvaljujem Bogu za sve što je prošlo, pa i za patnje i boli . . . Tko bi mogao kazati, koliko one teže na tezulji Božjoj . . . S poniznim pouzdanjem očekujte od Božanskoga Srca prosvjetljenja, koja Vam trebaju za pisanje o Ljubavi.«

imaju izvršiti naumi ljubavi Božje, dade se S. Alojzija na posao.[11])

Primila ga je s novom milošću, jer joj je poslušnost nametnula da ga nastavi, a pratila ga je bol.

Sada su u redu svi elementi, što imaju da zajednički proizvedu Djelo i posluže njegovoj svrhi.[12]) Koji su to elementi? »Djelo Ljubavi po svećenstvu ne može se izvesti poput drugih ustanova novcem, piše Sestra 6. srpnja 1906.; može se izvesti samo uz puno patnja, žrtava, poniženja.«[13]) U pismu Ocu Charrier-u od 23. kolovoza

[11]) »Ja mislim kao i Preuzvišeni, da je naš Gospodin sve pripustio, da providencijalno budete obvezana više raditi za Ustanovu; tajanstveni su putovi Božji«, piše joj O. Charrier 20. kolovoza 1913.

Da se shvati sva zamašitost i uzvišenost ovoga momenta doista odlučna za Svećeničku Zajednicu, dosta je navesti ovaj odlomak. O Charrier piše joj 11. kolovoza iz S. Mauro Torinese: »... Vi, moja draga kćeri u našemu Gospodinu, putujte, idite, kuda Vas Bog vodi. Putujte na ladici, kojoj je zapovjednik božanski brodar. Tajanstvena milost Srca Isusova nadimlje jedra. Dajte se voditi od Duha Svetoga, koji duše gdje hoće, a da se ne zna, odakle dolazi ni kamo ide. Prepustite se ljubezljivo, slatko, Ljubavi Beskrajnoj«!

[12]) »Sve se više osvjedočavam, da naš Gospodin sigurno upravlja prema svrhi svim elementima, određenim za uspjeh (Djela).« Piše Otac Charrier S. Alojziji Margareti 26. kolovoza.

[13]) Au Service de Jésus-Prêtre I. 309.

veli ona: »Ovo će se Djelo ustanoviti jedino po patnjama, poniženjima.« Redovnici nije manjkalo boli ni poniženja, i to takvih, koja su najbolnija za odabrane duše i najviše ih zbunjuju.

Šta više, nadođe ješte bol jedna osobita, naime osjećaj vlastite nesposobnosti i nemogućnosti da iskažeš što gledaš: »Mojoj je duši sve bistro i jasno, piše ona biskupu Filipello 11. svibnja 1911., ali kad hoću da pišem, ne nalazim riječi, pa nesposobnost i nemogućnost očitovati što vidim prava mi je muka.« Ova se muka sada pogoršala više no ikada; u jednom pismu Ocu Charrier-u veli: »Osjećam da sam nesposobna iskazati što gledam o Beskrajnoj Ljubavi, ne nalazim zgodnih izraza, da iskažem što spoznajem. Ne možete sebi zamisliti, kako je to bolno osjećati svoju nesposobnost, a s druge strane biti pod poslušnošću i stajati pred dobrim djelom, koje imaš da izvršiš.«

No sve te boli imale su uroditi svojim plodovima, jer je njezina duša, dok ih je snosila, uživala dubok mir, spokojnost ugodnu i vedru.[14])

[14]) »Sretnija sam više no što Vi sebi možete zamisliti«, piše ona Ocu Charrier-u 23 kolov. 1913. »Sve je to (patnje i poniženja) dobro i ne muti mi duboki mir, što je opet našla duša moja.« U pismu Ocu Charrier-u 3. rujna 1913.

Pošto je puno molila i razmišljala, dade se na pisanje... »male knjige o Ljubavi.«[15])

Zahvaljujući čestom dopisivanju njezinu sa njezinim Biskupom, koji je sa zanimanjem i mudro sve pratio, i sa Ocem Charrier-om, možemo ju korak po korak slijediti u radu. Ali s druge strane, da ne bismo ove stranice odveć rastegnuli, ograničit ćemo se na najglavnije citate.

Ona bilježi svaki dan svoja razmatranja, i 11. rujna već dostavlja Biskupu: nacrt knjige, uvod, prvo poglavlje, odlomak drugoga poglavlja prvoga dijela, i početak drugoga dijela. Slijedeći inspiracije[16]) ona istodobno piše obadva dijela.

Ali evo opet prekida pisanje, jer mora u samostan M. Tu joj povjeravaju, da obavi puno poslova, i to joj oduzimlje dio vremena i ne dopušta nužne sabranosti.[17]) »Evo tri su dana izgubljena za Djelo ... Što da činim? Volja Božja ...« Uza sve to ona ne pušta s oka svoj posao,

15) »... U slatkom miru samostana u Pisi razmišljam o Beskrajnoj Ljubavi i spremam se da pišem što želi Vaša Preuzvišenost.« U pismu biskupu Filipello 11. rujna 1913.

16) »X će donijeti Vašoj Preuzvišenosti nacrt knjige i što sam svršila, uvod i t. d.; pišem istodobno oba dijela slijedeć nadahnuća.« Ib.

17) »Otkad sam u M., malo imam slobodna vremena, jer sam mnogo zabavljena dragim sestrama.« Ib.

o njemu razmišlja, razmatra, upotrebi svaku zgodu da napiše plod razmatranja.

Ocu Charrier-u veli ona u pismu od 13. rujna 1913.: »Svršila sam prvo poglavlje drugoga dijela »Bog u samom Sebi«. Pitam se, nijesam li napisala toliko krivovjerja koliko riječi. Počela sam drugo poglavlje: Jedinstvo i Trojstvo. — Ovo je puno teže.« Međutim dodaje: »Meni je vrlo dobro, i moja duša svaki dan sve dublje roni u bezdan, u Beskrajnu Ljubav. Kako sam po Njoj ovaj čas učinila lijepu šetnju! Ali eto ... na povratku sa šetnje teško je iskazati što se vidjelo.«

Dne 5. listopada[18]): »Radim što bijedna mogu bolje i gotovo sam dovršila prvi dio: Misija klera — njena svrha — njena forma — što kler treba da dade — što treba da bude. Sad mi je pod rukom ovo posljednje poglavlje. Od drugoga dijela dovršila sam prvo poglavlje »Bog u samomu Sebi«, i počinjem drugo »Jedinstvo i Trojstvo«. Čini mi se, pišem stvari koje nemaju smisla, i tko zna nijesu li pune bludnja i krivovjerja. Predmeti su ovo tako lijepi i tako teški, a ja sam potpuna neznalica.«

Došli smo do najteže i najmučnije tačke njezina rada. Patnje, ta njezina ba-

18) U pismu biskupu Filipello.

ština, u ovo se doba pojačaše. Bile su tako silne, da se O. Charrier ozbiljno zabrinuo, dok S. Alojzija Margareta mirno i vedro gleda u oči sadašnjosti i očekuje još veće u budućnosti. Evo kako piše Ocu Charrier-u 20. listopada: »Vidim, da ste nekako uznemiren radi broja i intenzivnosti mojih sadašnjih kušnja. No imajte na pameti, da će se one penjati do vrha boli i poniženja. Bit će još dublje i nutarnjije. Ja sam se prikazala na žrtvu i Djelo Ljubavi učvrstit će se samo potpunim žrtvovanjem moga bića.«

Nijesu to više samo boli i poniženja uslijed događaja, što se oko nje zbivaju, nego je nadošla bojazan, da je napisala i piše »bludnje i krivovjerja« naročito o uzvišenim misterijima Jedinstva i Trojstva. Nema gotovo nijednoga lista iz ovoga razdoblja pisana onima, koji njom ravnaju, u kojem ne očituje ovo stanje svoje duše. Ali kad joj njezin Biskup nalaže da nastavi što ima da piše, onda ova poslušna duša odbacuje bojazni i u jednostavnosti nastavlja svoj rad.[19])

---

[19]) Kad ju je, 20. listopada, već uvjerila riječ Biskupa, napisa Ocu Charrier-u: »Užasno sam se bojala, da nijesam napisala hiljadu gluposti i krivovjerja u poglavljima »Ljubav u Sebi« i »Jedinstvo i Trojstvo«. Preuzvišeni nije našao ništa krivo. Slava Isusu!«

Dne 30. listopada posla ona Biskupu jedan primjerak onoga što je već bila napisala i veli: »Počela sam poglavlje »Ljubav Stvoriteljica«, a na ostalom mislim da ću živo moći raditi u Rimu.«

Slijedeći dan piše Ocu Charrier-u: »Poslat ćemo Vam jedan primjerak knjige o Ljubavi. Počela sam »Ljubav Stvoriteljica«; kako vidite, još nijesam ni na polovici.«

U Rim je stigla s nadom, da će »moći živo raditi na ostalom dijelu knjige«, ali joj se nada nije ispunila. Glasom onih, koji su njom u Rimu ravnali, božanski je Učitelj tražio od nje drugi posao.

Morala se izravnije baviti »Svećeničkom Zajednicom« i, radi nje, oko fundacije, za koju joj rekoše, neka ju izvede.

Kardinali i prelati ispitavši njene spise,[20]) nukaju je na fundaciju[21]) i vrijeme joj prolazi u pisanju onoga, što od nje traže, i u posjetima i razgovorima o njenim pothvatima. A valja imati na pameti, da je ona bila tanka zdravlja i slabih sila tjelesnih.

---

[20]) Na molbu njezina Biskupa, da upozna volju Božju.

[21]) »Čini se, jasna je volja našega Gospodina, da se ostvari ova čedna fundacija, jer svi, koji se zanimaju za naše stvari, dolaze na tu misao.« U pismu Biskupu 26. prosinca 1913.

Kad je bila zaključena nova fundacija, onda joj novi poslovi ne dadoše da knjigu nastavi; morala se sva posvetiti onomu, što su tadanje prilike zahtijevale.

Međutim ona pravi bilješke, misli da doda treći dio i napiše drugo malo djelce, što bi dopunjavalo »Knjigu o Beskrajnoj Ljubavi«, ali joj za to ne dade mogućnosti božanski Učitelj.

Kad je fundacija, t. j. »Kuća Beskrajne Ljubavi«[22]) bila dovoljno uređena, i čedna Družba mogla uredno živjeti, spopade Sestru bolest i prikova ju za šest mjeseci dan i noć na naslonjač. Vodena bolest, koja joj zadavala silnih boli, nije joj, istina, slabila duševnih moći, ali ipak nije mogla dovršavati knjige, jer sve vrijeme i sve svoje slabašne sile morala je posvetiti Družbi i formiranju prvih duša, koje joj je dobri Bog bio povjerio za prvu košnicu.

---

[22]) S. Alojzija Margareta bila je rekla, da kuća nove Družbe mora biti »Kuća Beskrajne Ljubavi«. »Treba da uistinu bude K u ć a B e s k r a j n e l j u b a v i, jer ju osniva Ljubav Božja.« U pismu jednoj redovnici, veljača 1914. Ona ju voli ovako nazivati. »Presveto Srce ne će zapustiti malu Kuću Beskrajne Ljubavi.« U pismu Biskupu 22. travnja 1914.

»... Zakone Beskrajne Ljubavi moramo ovdje više nego igdje izvršavati, jer je ovo Kuća Beskrajne Ljubavi.« U pismu Ocu Charrier-u, 26. travnja 1914.

Napokon dođe dobri Bog da okruni njezinu želju: biti uništenom, iščeznuti, »da se uzmogne govoriti«, i da se Djelo uzmogne lakše razvijati.[23])

Onomu, koji bi joj spomenuo, da joj knjiga ostaje nedovršena, odgovorila bi: »Ondje je sve ... vi znate sve«.

Ove riječi mogu izgledati zagonetkom, ali ipak pune su svijetla.

I mi smo se pitali, zašto je Gospodin spriječio S. Alojziju Margaretu, te nije napisala sviju stranica, koje bi nam otkrile Beskrajnu Ljubav, kad je On sam po poslušnosti htio ovu knjigu tako korisnu da pripravi teren u naše doba. To nam ona kaže jasno i bistro u prvom dijelu knjige o Ljubavi, gdje izlaže misiju klera. S uzvišenom jednostavnošću, tačnošću i dubinom misli napisa Sestra prva poglavlja drugoga dijela, »Kratko razlaganje o Beskrajnoj Ljubavi«, stvar tako lijepu i božanstvenu, »da bi trebalo pero Serafa da piše o njemu.«[24])

Ostalo je još da napiše razne pojave Beskrajne Ljubavi. S velikom žalošću valja konstatovati, da je u tom ostala knjiga nedovršena. Sestra je samo označila glavne tačke prvih stranica »Ljubav Stvoriteljica« i »Ljubav Prosvjetiteljica«.

---

[23]) U pismu Biskupu 15. listopada 1913.

[24]) U pismu Biskupu 15. listopada 1913.

No ostavila je cio nacrt djela, neke bilješke, i upućuje na neke svoje »Neizdane bilješke«, u koliko se htjela njima služiti, da složi slijedeća poglavlja.[25]) Za te smo mislili, da ih možemo upotrebiti kao i mnoge druge i izdati ih onako kako su napisane.[26]) Tako će čitatelj moći sebi stvoriti pojam o tom, kakvo bi bilo potpuno djelo, da ga je mogla dovršiti duša, koja je dar primila, i naći najviši poziv svećenstvu, upravljen od ove serafske duše, da ga privuče k Ljubavi Beskrajnoj.

Vraćajući se na misao gore izrečenu: Zašto nije naš Gospodin dopustio svojoj vjernoj službenici da dovrši ovu knjigu — odgovaramo, da imamo dovoljan i uvjerljiv odgovor u riječima S. Alojzije Margarete: »Ne želim drugo osim umrijeti i sjediniti se s Dobrim Isusom. Kad budem kazala sve što On hoće, i kad bude započelo njegovo djelo ljubavi, onda će mi možda On iskazati tu milost.«[27])

---

[25]) »Htjela sam naći među mojim listićima onaj o Presvetom Trojstvu, na koji je naišao Otac H. Ja ga ne mogu naći. Za mene su svi tako obični i jednostavni, te ne mogu pojmiti, na koji on misli.« U pismu Ocu Charrier-u 23. rujna 1913.

[26]) Taku je želju izrazio bl. usp. Benedikt XV., pa mislimo, da time izvršujemo sinovsku dužnost.

[27]) U pismu Biskupu 26. stud. 1910.

»Najveće će mi veslje biti smrt, da se odstrani zapreka Beskrajnoj Ljubavi.«[28])

S. Alojziji Margareti bila je povjerena misija otkriti Beskrajnu Ljubav i nositi ju »svima svećenicima i po njima do na kraj svijeta«[29]); ona je svoje učinila svojim žrtvovanjem, svojom Družbom i svojim spisima . . .

***

Nije potrebito opet isticati, kako je S. Alojzija Margareta visoko shvaćala veličinu svećenika, uzvišenost svećenstva, njegove potrebe, njegove patnje, ulogu koju ima da ispuni dan danas u svijetu. To znadu oni koji su čitali drugi svezak »Au Service de Jésus-Prêtre«. U prvom dijelu ove knjige naći će jednaku sigurnost pogleda, koja dovodi do zaključka: svećenik, da spasi moderno društvo, ugrezlo u vjerski indiferentizam, mora sebe darovati Bogu i dušama u ljubavi, ne dakako kakvojgod, nego u ljubavi, koja iz svijesti, što je Bog, crpe svoju snagu, i mora žrtvovati se bez ikakva ograničenja za spas svijeta. Bog pak jest Ljubav i sve što čini, čini iz Ljubavi. Ovo mora svećenik prije svega dobro shvatiti, da raspali svoje srce

---

[28]) U pismu Biskupu 13. kolovoza 1911.

[29]) Isp. 3. rujna 1910. ovdje na str. VIII.

ljubavlju božanskom i njenim zrakama obasjava duše.

S. Alojzija Margareta pišući svoju »Knjigu o Ljubavi« htjela je dakle objasniti svoju misao o Svećeničkoj Zajednici, koju, kako se njoj činilo, Bog svakako traži. Plan, kojeg se držala, bio je, s jedne strane iznijeti misiju svećenstva u naše vrijeme — to je prvi dio knjige —, s druge pak prikazati nauku, na kojoj se Zajednica ima temeljiti i od koje će morati živjeti; to je drugi dio knjige.

U drugom, naučnom dijelu o Beskrajnoj Ljubavi, odmah u prvim poglavljima ima Sestra pred sobom najuzvišenije tajne naše sv. Vjere. Zar nije bilo nerazborito od jedne bijedne ženske glave, što ne poznaje metafizičkih suptilnosti, pokušati Jedinstvo Božje, a još više Presveto Trojstvo protumačiti polazeći od jednostavnog principa Objave: Bog je Ljubav?

Veliki teolozi srednjega vijeka kušali su to, ali im nije uspjelo posve zadovoljiti razum. Istina, mi nemamo ovdje, a važno je to istaknuti, jednu teološku raspravu; pred nama je duša, koja, kako sama veli, tepa »Ime Božje tako veliko i tako slatko«. Prema tomu ne očekujemo u ovim izlaganjima jezik filozofski apsolutno precizan. Ali s druge strane moraš ostati zapanjen gledajuć, kako sigurno i

lako S. Alojzija Margareta rješava problem intuicijom svoje vjere, i kako otkriva u plodnosti, bitnom svojstvu Ljubavi, princip, koji njenim očima osvjetljuje cio misterij o Bogu. Pravo govoreći, čovjek ostane osupnut, kad vidi, na koji je način ova ponizna redovnica[30]) mogla podrijeti do takih dubina;[31]) i ne može drugo nego opetovati sud, koji je izrekao jedan odličan teolog, kojemu je Otac Charrier bio povjerio ovaj spis: »Ova je duša imala dar mudrosti«.

Na početku ovih redaka rekosmo, da je Svećenička Zajednica, tako reći, posljedak objave Ljubavi Beskrajne, sredstvo, da ona svijetom zavlada. Sad je lako

[30]) Otac Charrier piše S. Alojziji Margareti 13 kolovoza 1913.: »Što sam čitao na Vašim listićima, dokazom mi je, da naš Gospodin vodi Vaše pero onom uzvišenom jednostavnošću, koja je pečat asistencije Božje«; a 22. listopada 1913.: »Sretan sam, da Mons. Biskup nije ništa našao, što ne bi bilo u skladu sa zdravom naukom. U ostalom nije me to iznenadilo. Zar nije sam Isus onaj, koji Vas je dosada čuvao od zabluda.«

[31]) Otac Charrier piše X. 16. studenoga 1913.: »Ja sam doista zapanjen, da je S. Alojzija Margareta o ovako teškim pitanjima mogla reći stvari onako tačnih, jednostavnih, visokih. Tu ima pogleda, kakvih nigdje nijesam susreo, koji svojom tačnošću nauke iznenađuju. Zahvalimo Gospodinu na svemu.«

razumjeti, u koliko sudjeluje »mala knjiga Ljubavi« pri toj Zajednici.

S toga je Sestra rekla, pišući ovo djelce: »Kad nađem slobodan čas, radim za Zajednicu, ali malo imam vremena.«[32])

»Svrha Zajednici jest upoznavanje Beskrajne Ljubavi, duh joj je ljubav, glavna joj je vježba ljubav, sredstvo joj rada oko duša jest ljubav. Sve se svodi na ovu božansku riječ: »Beskrajna Ljubav«, jer Beskrajna Ljubav jest Bog, a Bog je početak i konac sviju stvari. On je sve u svim stvarima i ništa nije bez njega. Bez Beskrajne Ljubavi ništa nema.«[33])

Ova knjižica, dok uzvišenom jednostavnošću na dohvat svima iznosi bezdane Beskrajne Ljubavi u svojem Jedinstvu i Trojstvu, pomoći će nam da upoznamo Boga, Beskrajnu Ljubav, da ga ljubimo, da živemo i cio svoj život dademo za to, da bude upoznan i ljubljen, da zavlada svijetom.

»O Beskrajna Ljubavi, živa u Srcu Isusovu, daj da Te ljudi upoznaju, neka bi Te ljubili, kako Ti želiš da Te ljube.«

---

[32]) U pismu Biskupu, 10. rujna 1913.

[33]) Isp. Svjetska Svećenička Zajednica, O. Leonard Bajić O. F. M., Zagreb 1930.

PRVI DIO

POTREBE NAŠEGA VREMENA

I

Uvod

U naše doba kler je pozvan da igra važnu ulogu i on mora vršiti snažan uticaj na narode; kler je onaj, koji stvara novu civilizaciju, duhovnu, intelektualnu i moralnu.

Nekima će se činiti paradoksno, što rekosmo. Obični puk, koji se ustavlja samo kod sjetilnosti; protuvjerski duhovi, puni strančarstva; klonuli, koji više nemaju poleta ni nade, jer nijesu više za borbe; skeptici, sumnjivci, a ovakih je najviše, koji ne će da vjeruju, da može biti što dobra: sve ovo mnoštvo, kad pročita šta gore napisasmo, držat će nas jednim utopistom, ako će nam se smilovati i ne držati naivnim ili zanesenim čeljadetom.

Pa ipak, što unaprijed osjećamo, istina je, koju duhovi bistroga oka počinju nazrijevati, i dobri među njima vesele joj se.

Då, usprkos vjetra revolucija, koji ruši dulje od jednoga vijeka; usprkos modernih zabluda, koje pomućuju pamet i nastoje

ugušiti klicu vjere; usprkos progonstva i zasjeda, što idu za tim da ubiju kršćanstvo i unište ga u dušama, Crkva katolička sveudilj raste, a katolički kler gotovo posvuda svojim znanjem i svojom krepošću uživa, ne velim počasno mjesto, jer on treba da malo drži do zemaljskih časti, nego ugled i poštovanje kod sviju ispravnih savjesti.

U naše dane moglo se vidjeti, što se, nema sumnje, nije moglo vidjeti u druga vremena: Papa, lišen svoje države, zatvoren u svojoj palači, bez novca, bez vojske, sačuvao je svoj prestiž, privlači sebi hodočasnike iz cijeloga svijeta i na sebi posve ostvaruje duboku riječ Isusovu: »I kada budem od zemlje uzdignut, sve ću sebi privlačiti« (Iv 13, 32); to jest kad budem lišen svega i razapet, nepomičan na križu, onda ću gledati, kako mi dolaze svi narodi.

Zvijezda Crkve diže se na obzorju; to je neprijeporna istina za svaki pošten duh.

No ipak mi ovih stranica ne upravljamo ni prosvijetljenoj inteligenciji što živi u svijetu, ni onima, koji ne poznaju ili izbjegavaju svijetlo. Napisasmo ih za kler; smjerno mu ih posvećujemo uz molbu, da ih primi kao svjedočanstvo našega poštovanja, ljubavi naše, naše neograničene odanosti. Mlađi kler, mislimo, naći će ovdje pobude na plemenitu odvažnost da izvrši

naume Božje u plodonosnom tijeku djelovanja, a stariji u svećeništvu naići će možda na utjehu za prošli rad i bodrenje u posljednjim borbama.

Neka se udostoji Gospodin naš Isus Krist blagosloviti ovo nekoliko stranica, tako malo dostojnih svoga božanstvenog sadržaja, i iz svoga Presvetoga Srca izliti oživljujuće vode Beskrajne ljubavi na one, kojima su posvećene.[1])

[1]) Ovaj Uvod i što slijedi napisala je S. Alojzija Margareta.

II

Misija klera

Od dana, kada je kršćanstvo počelo svijet prosvjetljivati, počeo je i kler vršiti veliku ulogu.[2])

Isus Krist bio sebi odabrao učenike. Poučio ih je u svojoj nauci, odgojio ih u svojem čistom moralu, napunio ih je svojim božanskim Duhom; i kad je vidio, da su spremni izvršavati njegove naume o spasavanju duša, »poslao« ih je[3]), neka u njegovo ime obavljaju djelo ljubavi. Odatle i ime koje nose učenici Spasiteljevi, »apostoli«, to jest poslani.

Uputio ih je k dušama, snabdio ih je nebeskom misijom, koja se ima nastavljati kroz vijekove, misijom, koja je uvijek u bitnosti ista, a katkada u obliku, formi različita.

Zbor, stalež svećenički mora nastavljati djelo Isusa Krista, djelo uzvišeno, radi kojega je sišao s nebesa, utjelovio se i

[2]) Isp. uopće »Srce Isusovo i Svećenstvo«.

[3]) Mt 10, 1—5; Lk 9, 1—2; Mk 3, 14.

napokon dragovoljno se žrtvovao na Kalvariji. Kler ima da umnaža i nastavlja kroz sva vremena božansku osobnost Otkupitelja, rekli smo na drugom mjestu[4]): biskup, svećenik mora biti drugi Isus Krist.

Božanska misija Spasiteljeva ima dva različita dijela. Prvi je misija žrtve. Za Isusa ova se sastojala u otkupljenju svijeta prolijevanjem njegove božanske krvi. Ova je njemu vlastita, privilegij, koji se ne može drugome dodijeliti; osim toga, ona je čin jednom izvršen, koji na vijeke vrijedi. Drugi dio sastojao se u ponovnom objavljivanju Boga, ne, da se proizvede novo stvaranje, nego da se obnovi čovječanstvo, preporođenjem čovjeka razumnoga u oba mu temelja, gledom na njegov um i gledom na njegovo srce. Ovo je bila nadasve misija ljubavi, jer je Ljubav Boga trebalo objaviti čovjeku, i jer je ljubav čovjeka trebalo upraviti prema Bogu.

Kler nastavlja prvi dio misije Spasiteljeve svagdanjim prikazivanjem božanske žrtve na oltaru i osobnim žrtvovanjima u jedinstvu sa žrtvovanjima Isusovim. Drugi dio misije ispunja kler donoseći na dohvat ljudskoj pameti Boga i vječnu Istinu, i dovodeći srce ljudsko k Ljubavi Beskrajnoj.

Veličajnost ove uzvišene misije, teškoća, savršenstvo cilja dovoljno nam kazuju,

[4]) Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo«, I. 1; II. 1.

kakav mora biti prema naumu Božjem onaj, komu je ta misija povjerena.

Eto misije, koju je sâm Isus Krist izvršio i koju je svećenstvu nametnuo. Svrha i bitnost su joj uvijek iste, ne mijenjaju se niti će ikada biti promijenjene. Što se tiče izvanjske forme, ova se koji put mijenja prema prilikama vremena, naroda i društvenoga stanja.

U evanđeosko doba Apostoli su čuli ovu riječ Učitelja: »Evo ja vas šaljem kao ovce među vukove« (Mt 10, 16; Lk 10, 3). Idite s prostodušnošću i slaboćom među poganske narode i tlo Crkve oplodite vašom krvlju.[5])

I prvi ovi biskupi i prvi svećenici, mali brojem, s jedinim prestižem krepostí, išli su kroz progonstva i mučeništva izvršujuć misiju od Boga primljenu, nemajuć nikakva obzira prema sebi samima, ne štedeći ni malo sebe samih.

Vrijeme koraca naprijed, Crkva se razvija, poprima fizionomiju, iznosi na svijetlo svoje dogme i nauke. Progonstvo je popustilo; nadolazi sada čas raspravljanja i krivovjerja, i kler vidi, da se forma njegove misije mijenja.

Treba da napusti prvotnu jednostavnost; mora se izobraziti, mora duboko proučavati posjed Istine; mora biti spreman braniti ju, istupati pred novotare, da pobija i obori zabludu.«[6])

U to doba eno biskupa, svećenika, jednostavnih đakona, izobraženih na najslavnijim školama, kako spajaju s najširim svjetovnim znanostima duboko poznavanje sv. Pisma i najuzvišenije teologije. Nadoći će razdoblja, kad će misija klera biti: lagano i strpljivo civilizirati svijetlom sv. Evanđelja nova društva, nikla na ruševinama starih oborenih carevina.

Onda će opet biti misija klera: braniti narode, da ih mogućnici ne zarobljuju, ili podupirati zakonitu vlast protiv buntovničkih pokušaja odozdo. U doba mira misija će klera biti, da obavije sjajem veličanstvenost bogoslužja i liturgije; da okuplja u zadruge pod svetim zastavama težake po poljima i zanatlije po gradovima; da poradi te procvatu literatura i umjetnost, da potpomaže razvoj znanosti, da toplinom svoje revnosti dovede do razvoja ustanove ljubavi i uzvišene požrtvovnosti.

Prva njegova misija skrovitoga žrtvovanja i plemenitoga mučeništva nanovo će ga zapasti od vremena do vremena, u ovom ili onom narodu, prema tomu, kad Bogu ustreba, da se pokorom i krvlju zadovoljštine operu opačine kojeg naroda.

---

5) Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo«, III. 4.

6) Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo«, I. 2.

Pa kad se zablude, nikle u ljudskom duhu, kada se uzbuđene strasti putene naravi iznova budu uzdigle protiv Boga, protiv njegova Krista i njegove Crkve, misija će klera biti, da opet prihvati oružje i brani istinu i moral, napadnut u njihovim temeljima, i to znanjem, snagom krepostí, perom, jakom besjedom.

Kako ništa na zemlji nije stalno, te su ljudi i društva, što ih oni sačinjavaju, podvrgnuti mijenama i alternativama, mora se dosljedno tomu mijenjati izvanjska forma misije klera. No bitnost ostaje ista; uvijek valja Boga objavljivati; Istinu uvijek valja donositi pameti ljudskoj; Beskrajnom Ljubavlju, koja je jedina prava, valja hraniti srce ljudsko. Što je od Boga i u Bogu ustanovljeno, što ima izvor u prvoj Istini i život u Životu Božjem, ne može biti podvrgnuto izmjeni.[7])

[7]) »Istina Božja stalna je i ne mijenja se. Nju potpunoma posjeduje sv. Crkva. I kroz događaje, dok se mijenjaju vremena, istina, čini se, mijenja se, ali samo prividno. Prema tomu, je li duh čovječji manje ili više čist, vidi ju manje ili više jasno. Istina može u umu ljudskom razvijati se, napredovati a i iščezavati; no u sebi je ona jedna i nepromijenjena. Nju se može tačnije izreći, bolje afirmirati, odrediti i istumačiti, i tu leži razlog laganoga ali neprestanoga napredovanja istinâ, što ih Crkva naučava. U pravom pako smislu novih istina, osobito takovih, što bi bile u protuslovnosti sa prvima, praistinama, ne može biti.« »Srce Isusovo i Svećenstvo«, I. 2. str. 29.

III

Misija klera u naše doba: Cilj misije.

Rekli smo, da je u naše doba pozvan kler da ispunja veliku ulogu; svrha i bitnost njegove božanske misije ostaju vazda iste, kako smo eto pokazali.

Bacimo li pogled po raznim narodima u svijetu, vidjet ćemo, uza sve različite nijanse, da se općenito govoreći u duhovima pokazuju iste tendencije. Ne treba nas to iznenaditi. Moderni napredak tako je olakšao intelektualne komunikacije, da se gotovo u isti čas mnijenja i sistemi raširе i po najudaljenijim krajevima svijeta.

Dan danas je skepticizam, to ne možemo poricati, zahvatio narode, i ne samo da kršćanski narodi odbacuju vjeru, što se može tumačiti i ako ne opravdati, uzdama koje vjera nameće zlim strastima, nego i narodi nekršćanski, kojima njihova vjera pušta slobodu u zlu, počinju dvojiti o svojim krivim bogovima, o njihovim tobožnjim prorocima, rugati se svojem bogo-

službu, prezirati svoje knjige i drevne tradicije. Ne traže oni s toga pravo svijetlo, nego im duše zanesene vjetrom skepticizma poriču ono, što su im ocevi dugo vjerovali, dugo silom učvršćivali ili progonstvima održavali.

Potreba nijekati postala je općenitom. Ne samo starci, klonuli uslijed kušnja u dugu životu; ljudi u potpunoj muževnoj snazi, koje je borba za opstanak ili zasićenost uživanja skrenula prema materiji; mladost povučena valovima strasti: nego isti dječaci, djeca što istom u školskim klupama uče poznavati slova, osjećaju, da im je pamet zahvatila pošast sumnje. Lagani je to otrov, što proizvodi moralno rastvaranje u svim narodima, što kvari duše i predaje ih bez otpora u ropstvo naravnim strastima.

Istina, ima duša, koje jošte žele i traže vrhunaravno; osjećaju potrebu vjere u nešto, što nadilazi njihovo potpuno shvaćanje, i da potrebi zadovolje, mjesto da traže hrane koju žele u objavljenoj istini, nastoje da uskrise stara praznovjerja, koja je svijetlo Evanđelja raspršilo, krive sisteme starih filozofa, nad kojima je slavlje slavila istina kršćanska, ili se bacaju u naručaj znatiželjnih i griješnih pokusa spiritizma, hipnotizma i svih pogibelji tih tajnih mudrolija. Obuzela ih ljubav prema čudovitomu i izvanrednomu, ali vole nadnaravno sotonsko i umišljeno, nego li vrhunaravno božansko, što je Crkva ovjerovila, što se oslanja na zdrav razum, što je istinito i što posvećuje.

Ako su pameti zastranile, nijesu ni volje na boljem putu; to je sve s toga, što je srce iskvareno. »Volja ravna svim sposobnostima duše ljudske, govori sv. Franjo Saleski, ali njom opet ravna ljubav, koja ju čini onakvom kakva jest.« Njom ravna srce, koje ju često odvodi s pravoga puta; mogla bi ona ravnati srcem i odabrati sebi ljubav, ali kad je jednom ljubav odabrala, postane joj robom.

Čovjek je stvoren za velike ljubavi.[8]) Nad sve stvari mora on ljubiti Boga, svoga Stvoritelja i svoga Oca, mora ga ljubiti svim srcem svojim, svom dušom svojom, svim silama svojim. Ali nažalost vidjesmo, taj božanski osjećaj ugušiše u njemu skepticizam, nehaj, katkada ista mržnja. Morao bi ljubiti one, po kojima je došao na svijet, svoga oca, svoju majku, koji su podnosili slabosti njegova djetinjstva, koji su ga poučavali, odgajali za rad i krepost. A koliko danas nezahvalnih sinova ostavlja očinsko ognjište iz želje za neovisnošću,

[8]) Pogledaj »Ljubav Stvoriteljica« u ovoj knjižici, str. 72.

bez obzira i priznanja spram onih, koji su ga dobročinstvima obasipali.

Morao bi ljubiti braću svoju i s njima svu obitelj čovječanstva; svi su ovi ljudi po Providnosti postavljeni možda nešto više od njega, ili su baš s njime uporedo, ili su nešto niže na društvenim stepenicama; ali štogod oni bili, drugovi su mu rada na zemlji, njegovi pomagači, njegovi suradnici u djelima civilizacije i napretka. Naprotiv kakav nam se pruža prizor? Borba klasa, razrovanost društvena, što je niže, grčevito traži da se popne i zauzme mjesto više, što je jače, nastoji da satare slabije.

Čovjek bi morao ljubiti svoju domovinu i život svoj dati da ju obrani. Na osobit način morao bi milovati onaj kutić zemlje, gdje je Bog bio postavio njegovu kolijevku, kutić pun uspomena iz djetinjstva, gdje zrak izgleda zdraviji njegovim grudima i svjetlost prijatnija njegovim očima. Što pak vidimo oko sebe? Požuda za uživanjem ili meka bogatstva otimaju čovjeka od rođene grude i bacaju ga kao laki plijen u pogibao sviju zastranosti i prostota.

Morao bi ljubiti svoju suprugu, tu odabranu dušu, s kojom se drage volje združio; kost njegovih kosti, tijelo njegova tijela; vjernu pomoć, koja je morala s njime nositi teret obiteljskih briga, tješiti ga u bolovima, dijeliti radosti i hodati putom života kao neodjeljiv drug. Naprotiv rastave bračne zašle su u mnoge narode da trgaju ženidbenu vezu, i svuda se sve više množe brakovi, koje blagoslov Božji ne posvećuje, brakovi bez vrhunaravnoga principa, bez dostojanstva i stalnosti, izloženi prohtjevima strasti.

Morao bi ljubiti svoju djecu, dragocjenu krunu veselja na vlastitom ognjištu, nadu i potporu u starosti; morao bi ih odgajati u poštenju i kreposti; razvijati u njihovim srcima sve one velike ljubavi, što čovjeka čine odvažnim i vjernim; kultivirati u njihovim dušama one velike istine, što čovjeka čine prosvijetljenim i iskrenim. Ali je i očinska ljubav zastranila i pošla krivim putom. Opada broj djece, obitelj se suzuje kao i srca, obveze i tereti ulijevaju strah; odgoj ne samo da ne kroti i ravna strasti što se javljaju u djetetu, nego ih se naprotiv još raspiruje i razuzdava.

Nadošao je egoizam, zaposio srce čovjeka i zauzeo mjesto svih onih jakih i čistih ljubavi, koje bi imale biti ures i sreća u njegovu životu.

Evo dakle, um i srce, ta dva temelja, treba obnoviti, svesti na pravi put, uspo-

staviti ravnotežu danas, kako je to bilo prije stotinu, tisuću godina, prije dvadeset vijekova, i kler današnji ima nastojati da djeluje u istom cilju kao kler nekadanji. No našu dobu karakterišu dvije osobite stvari; spominjemo ih kratko i usput, jer ćemo se na njih povratiti. Ponajprije vidimo općenitost istih težnja, sličnost zabluda i slaboća među različitim narodima. To nam kaže, da je kler cijeloga svijeta pozvan na iste bojeve i na iste pobjede, pa da među svim njegovim članovima mora vladati savršeno jedinstvo, jedinstvo misli i volje bez kojega nema ni jedinstva u djelovanju.

Vidjeli smo, zatim, ako umu treba pravoga svijetla, još više treba srcu topline i života,[9]) jer suša duha, to jest skepticizam, dolazi ponajviše od suhoće srca, to jest egoizma.

Trebat će dakle po srcu osvajati duh. Kad srce čovječje opet postane sposobno ljubiti, brzo će se i njegov duh predobiti za istinu. »Bog, rekao je naš veliki Bossuet, stavio je nešto u svoje stvorove, da im dade sredstvo, kako da se povrate k svojem izvoru i sjedine sa svojim Stvoriteljem, a to je... ljubav.« Ta ljubav spava na dnu srca stvora, ali nije umrla; kler ju može

[9]) Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo«, IV. str. 207. »Svećenik — drugi Isus Krist«.

probuditi, pa sve da je u ovom ili onom doista i umrla, može ju uskrisiti.

Ako svećenici budu čvrsto sjedinjeni sa Kristom, Vječnim Svećenikom, nasljedujući ga i ljubeći, postat će toliki drugi Kristi, i mogu biti, kao i on, uskrsnuće i život.

IV.

Misija klera u naše doba: forma misije.

Sada pogledajmo, u kojem se obliku prikazuje misija klera na početku dvadesetoga vijeka. Oblik je doista nov, i mora biti u skladu sa današnjim stanjem društva i njegovim potrebama, sa položajem klera u svijetu, sa sredstvima, kojima raspolaže, i s teškoćama, na koje nailazi.

Stanje društva i njegove potrebe na brzu ruku ogledali smo u predašnjem poglavlju, pa nam se na to ne treba povraćati.

Treba malo da razmotrimo položaj klera u svijetu. Ne obazirući se na grubijane, na mase razdražene od strančara i kolovođa, može se reći, da katolički kler uopće uživa poštovanje. Reći ću i više: posvuda dobri svećenici i sveti biskupi nalaze čast i štovanje. Krepost vazda imponira duhovima što misle.

Ali, je li kler dovoljno brojan? Predstavlja li jednu silu? Nijesu više samo ona

Dvanaestorica (Mt 10, 1; Mk 3, 13; Lk 6, 13), oni izabrani od Isusa, nijesu to ona Sedamdeset dvojica (Lk 10, 1), koje je prvima dodao u službi i koji su pošli puni pouzdanja, makar malobrojni, da osvoje svijet. Kler je danas više no ovo; on je četa, zbor divno organiziran i razasijan po svima narodima. Istina, nije toliki na broju, da bi mogao odgovarati svima potrebama duša, ali je ipak dovoljan, bude li znao biti jedinstven i revan, da u svijetu održi svijetlo vjere i životnu toplinu ljubavi.

U poznatom svojem viđenju pripovijeda prorok Ezekijel (32, 1—10), kako ga je Duh Božji odveo na nepreglednu ravnicu, pokrivenu osušenim kostima. Na njegovu riječ odmah poče Duh što oživljuje duvati sa četiri strane svijeta; kosti se na to počeše spajati jedna s drugom, nastadoše tjelesa, život uđe u njih, i ona se digoše sačinjavajući čitavu vojsku.

Prosti i razuzdani svijet misli, gledajuć zbor svećenika, da u njemu nema života, da je to samo gomila suhih kostiju, ali se svijet vara, taj zbor, to tijelo je puno života. Kad njime duva duh ljubavi, pun je on životne snage; kler je spreman da se podigne kao silna vojska, vojska mironosna, koja svuda sije mir a ne rat, koji

raznosi vatru Ljubavi[10]) što oživljuje, a ne oganj što proždire.

Sredstva su mnogobrojna, kojim kler raspolaže; on ima riječ, propovijed, podučavanje; ima pero i aktivnu službu; ima ustrajnu i žarku molitvu, sredstvo, koje nipošto nije manje snažno da donese dobra, ima dobar primjer.

No ako su sredstva obilna, bezbrojne su i teškoće, što ometaju božansku misiju klera. Ali s milošću i snažnom voljom nijesu nesavladive. Jedna od najvećih bez dvojbe jest, kako će doći do duša. One bježe, one se izmiču potrazi svećenikovoj, kao da se boje njegova posvetnog djelovanja.

Današnja forma misije klera ima biti: ljubav i dar sama sebe. Samo će se tako moći približiti dušama.

Vidjeli smo, da valja ponajprije ići k srcu čovječanstva pa ga pripraviti i zagrijati; s toga svećenik treba da sva različita sredstva svoga apostolata prožme žarkom ljubavlju, da ne ide toliko za tim, kako bi osvjedočio duh, nego više, kako će prodrijeti do srdaca zaleđenih i okorjelih, pa ih snagom svoga izgleda preobraziti.

[10]) »Učinit ću od svojih svećenika malu vojsku, koja će vojevati za dobro i postići, da vlada moja Ljubav.« »Au Service de J.-Pr.« I. 299.

Primjer najsilniji, kojim će kler moći taknuti srca i privući ih, jest: potpuni i apsolutni dar samoga sebe. Ako svratimo pogled u sebe, nalazimo, da smo doista mala stvar, čovjek, jedno ništa, šaka praha što kratko živi i u prah se povraća. Istina je to gledom na tijelo; ali taj je prah sačinio Bog svojom božanskom rukom; to ništa Beskrajna je Ljubav svojim dahom oživjela. Ali onda pomislimo na svećenički karakter, koji dušu svećenikovu obilježuje za svu vječnost! Kakve li veličine! Kakve li, gotovo neizmjerne li vrijednosti toga dara!

S toga, kad svećenik sebe daruje, daruje mnogo; i ako je taj dar sama sebe potpun i za uvijek, zadobiva sve i kod Boga i kod stvorova.[11])

Dakle da kler izvrši djelo ljubavi, na koje je u ovaj čas pozvan, nema druge nego neka sebe daruje. S potpunom svojom voljom, plemenita srca, s dušom punom pouzdanja u milost, u milost u sebi, u milost svoga svećeništva treba da kler iznova učini poklon samoga sebe: Bogu, Crkvi i dušama.

Darovanje sama sebe Bogu.

To darovanje, istina, izvršeno je onoga dana, kad je svećenik prikazujuć se dragovoljno primio sveti karakter svećeni-

[11]) »Au Service de J.-Pr.« I. 228.

štva, ali to darovanje može se vazda obnavljati, može biti sve to savršenije.

I doista, tko ne vidi, da je ponovno darovanje sama sebe punije vrhunaravne snage i dragocjenije u očima Božjim, ako se obavlja nakon nekoliko godina službovanja, pošto je svećenik već okusio radosti ali i iskusio teškoće, žalosti, patnje; pošto je osjetio borbe svoje naravi sred oduljenih žrtava, koje su mu se u početku, za žara prvoga zanosa, činile ne baš mučne; pošto je upoznao umor iza rada bez vidljivih plodova? Kakvu li vrijednost ne zadobiva to darovanje, ako se svećenik, upoznavši Beskrajnu Ljubav, daruje Ljubavi uzvraćajuć ljubav, ako se, zaboravivši na sama sebe i ne tražeći drugo osim slavu Boga svoga, daruje da bude žrtvovan Ljubavi i po Ljubavi?

Darovanje sama sebe Crkvi.

Može se vazda obnavljati i bivati sve izrazitije. Vrši se sve to savršenijom privrženošću i sve jačom ovisnošću. Crkva je naša majka, moramo ju nježno ljubiti kao takovu, moramo ju kao djeca poštivati, biti joj odani i poslušni. Darovati se Crkvi ne znači samo primati njezine dogme i nauke, nego znači još pustiti se, neka ona upravlja mislima i djelima našega apostolata, znači držati se čvrsto sjedinjeni sa braćom u svećeništvu vezom vrhunaravne ljubavi.[12])

Darovanje sama sebe dušama.

Ovo znači posvetiti se spasavanju duša bez ograničenja, ne štedeći ništa, ni vremena ni sila ni zdravlja ni života, da se dušama pomogne u njihovim potrebama; znači žrtvovati svaki dan svoju volju, svoje sklonosti, svoje i opravdane ugodnosti, potrebama i zahtjevima duša, koje su najljepši i predragocjeni dio baštine svećenikove, posljednji legat umirućega Isusa.

Samo ako kler ovako bude sebe darovao, moći će ispuniti sjajno djelo, na koje je dandanas pozvan, djelo obnove i preporoda, duhovne civilizacije, umne i ćudoredne, djelo, koje će izvršiti dajući opet Isusa svijetu, uvodeći duše u svetište njegova Presvetoga Srca, otkrivajuć dušama misterij Beskrajne Ljubavi![13])

---

[12]) Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo«, II. 9.
[13]) Isp. »Au Service de Jésus-Prêtre« I. 134 sl. — »Srce Isusovo i Svećenstvo«, II. 9.

V

Što ima da daruje kler?

Ljubav Božja ima raznih oblika, ali je jedan osobit, kojemu se nije mogao oprijeti poganski svijet, pred kojim su popadali svi stari krivi bogovi. Taj oblik, na oči slab, zagospodovao je svijetom ima već dvadeset vijekova, preobrazio ga je, očistio, podigao i prosvijetlio; taj oblik, zajedno i božanski i čovječanski, jest Isus Krist.

Ovaj divni i poklonstva dostojni lik Isusa Krista treba kler da pokaže svijetu, pa će mu On biti opet svijetlo i spas; Isusa Krista treba da poda, ali Isusa Krista »cijeloga«.[14]) Izvagnimo dobro ovu riječ »cijeloga«. Koliko ih je, koji ni na pola ne poznaju Isusa Krista, koliko, koji Ga ne poznaju nikako!

Janzenizam htio je da vidi u Kristu samo njegovo Božanstvo, i kao strahom obuzet pred njegovim veličanstvom zatvorio ga je u nebu tako visoko i daleko, da Ga više nije mogla doseći ljudska

[14]) »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 202.

misao.[15]) Onda ga ljudi počeše zaboravljati; nije više bio božanski stožer, koji svijet uzdržava, i oko kojega su se kretale pameti ljudske i srca; htjelo se otresti se Isusa, a On, strpljiv, jer je Bog i, dosljedno, vječan, čekao je da čovječanstvo iz iskustva nauči, kako je istinita njegova riječ: »Bez Mene ne možete ništa učiniti« (Iv 15, 5).

Bez Njega se nije moglo ništa solidna sagraditi; sve se klimalo, sve prijetilo ruševinama u ljudskim ustanovama, u društvima i narodima, u temelju svaju sistema bio je kvas nesloge i razdora.

Onda se htjelo natrag ka Kristu; tu su potrebu osjećale duše; smatralo se dužnošću tražiti Ga u visinama nebeskim i prikazati Ga u liku, mislilo se, koji bi mogao osvojiti srca.

Ali jao, kad su Ga tako pokazivali, kako su nakazili Isusa-Ljubav! Ponizili su Ga i katkada umanjivali, pod izlikom prikazati Ga više dostojnim poklonstva.

Moderni duh hoće da sve izjednači[16]); što je nisko, nastoji da digne na razinu

[15]) »Svijet se smrzava, egoizam steže srca, ljudi su se okrenuli od ognjišta ljubavi i misle da su se odalečili od svoga Boga, a Ja sam tu, moja Beskrajna Ljubav posve blizu, grudi ljubavi Božje nabrekle su i hoće da se otvore.« »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 297.

[16]) »Au Service de Jésus-Prêtre« I. 221.

višu, i da prije postigne što hoće, nastoji da snizi ono što je uzvišeno. Ako su ovaka načela pogibeljna životu društvenom, nijesu manje opasna za pobožnost, kamo ih se htjelo unijeti.

Nebeske nauke o pouzdanju u Boga, o djetinjoj i ljubezljivoj intimnosti s Bogom, krivo su tumačile niske duše, pa su se izrodile katkada u čisto ljudsku familijarnost i u neku vrst bezobzirnosti, koja je i odveć svagdanja. Ne smijemo nikada u Isusu Kristu dijeliti čovječanstvo od božanstva, isto tako u našem srcu ne smijemo rastavljati ljubav prema njemu od adoracije. Uostalom prave ljubavi i ne može biti gdje nema poštivanja.

Isus Krist je Ljubav božanska, utjelovljeno Milosrđe; On se snizuje, On se priklanja, On se dariva; to je poniznost s njegove strane; no stvor, premda se ljubavlju može uspeti do njegova Srca, ipak treba da spoznajuć svoje ništavilo ostane od svoje strane duboko do njegovih nogu.

Treba ljubiti svim žarom Boga-Čovjeka, milosrdnoga Spasitelja, koji je dragovoljno s neba sišao da nas otkupi, da nas poduči, da nas tješi. Treba da od njega sve očekujemo, da Mu sve povjerimo; treba k Njemu ići s djetinjim srcem, koje se otvara, koje vjeruje, koje prima i koje

daje; no ipak i pri izlivima ljubavi stvor treba da čuva nužnu udaljenost.

Isus Krist ne odbija nježne poštivanjem prožete familijarnosti svetaca pa ni riječi ljubezljivog prikora, koje tim dušama katkada udahnjuje ljubav i prostodušje. Njemu se ne mili, vrijeđa njegovo Božansko Srce ona drzovitost, koja kritikuje njegova djela, koja raspravlja o njegovim naumima, koja Mu ni za što dosađuje. To su duše, koje na neki način rastavljaju njegovo čovječanstvo i njegovo božanstvo, koje Ga snizuju do svoje razine, koje Mu pripisuju svoje vlastite osjećaje, drže Ga valjda kakvim prorokom ali ne Bogom-Čovjekom, punim nježnosti i milosrdnosti, ali i uzvišenosti i veličanstva.

Kler treba da unosi poznavanje Isusa Krista, i to čitavoga Isusa Krista. On to mora činiti riječju i perom, mora Ga davati svojom službom, mora Ga pokazivati živa svojim izgledima.

On će iznositi božanstvo Isusovo tumačeći njegovo Evanđelje, prema dohvatu svačijem izlažući blago istina evanđeoskih, otkrivajuć u njima Isusovu mudrost, moć, beskrajnu dobrotu i strpljivost milosrdnu. On će iznositi čovječanstvo Isusovo pokazujuć jednostavnost njegova života, duboke boli njegove duše radi izdajstva, podlosti i mržnje, strašne smrtne muke,

užasne boli pri razapinjanju, groznu Mu smrt; on će pokazivati njegovo Srce, Srce krotko i ponizno, koje je božansko svetište Ljubavi Beskrajne.

Treba propovijedati Isusa svakom stvoru, Isusa Boga-Čovjeka, Isusa Krista u njegovu božanskom veličanstvu i u njegovoj čovječanskoj jednostavnosti; Isusa Krista u moći i slavi, s kojom će doći na sudnji dan da dade svakomu prema njegovim djelima; Isusa Krista s njegovom milinom i strpljivošću, kojom kuca na vrata duša; Isusa Krista, kako se prikazuje i žrtvuje za spasenje sviju i uzimlje na sebe naše nevolje i naše boli. Isusa Krista i njegovo Srce! Njegovu Euharistiju!

Kako bi bilo poželjno, da su svi članovi klera revni adoratori Euharistije! Koliko bi to koristilo, kad bi dobro shvaćali dar Srca Isusova, i u čemu stoji pravo njegovo štovanje.[17]

Srce Isusa Krista, Isusa Krista čitavoga, Srce je božansko i čovječansko zajedno, pa je s toga dostojno kulta adoracije, ali to nije sve. Srce Isusovo, na križu otvoreno željeznom sulicom, vrata su, na koja možemo unići u poznavanje Beskrajne Ljubavi. Razmatrajuć i dobro shvaćajuć Srce Isusovo možemo doći do spoznaje Ljubavi vječne i beskrajne, koja je sam Bog, a koju čovječanstvo preveć odnemaruje.[18])

[17]) »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 56.

Štovanje Srca Isusova jest zahvalno štovanje Ljubavi Božje, Isusa Krista, prema čovjeku, ono je nada sve i prije svega štovanje Ljubavi Beskrajne.

Vidjesmo, oblik misije klera u naše doba jest dar sama sebe; ali darivajuć sebe kler ima da poda nešto bolje od sebe, mora dati Isusa Krista cijeloga čovječanstvu, koje Ga zaboravlja, Isusa Krista i njegovo Srce, Srce Presveto i Beskrajnu Ljubav, koju ono predočuje i sadržaje.

Nauka o Ljubavi Beskrajnoj nije nipošto nova nauka, ona se javlja na prvim stranicama Geneze, i kroz vijekove uče ju djeca na majčinu krilu slušajuć svetu povijest. Čitavo sveto Pismo doista objavljuje Boga kao Beskrajnu Ljubav.

Ljubav se zrcali u stvaranju[19]), jer samo je Ljubav svemoguća, mudra i beskrajna mogla zamisliti i izvršiti ovo veliko djelo. Ona se zrcali u utjelovljenju Riječi[20]), koja se poslije grijeha Adamova nudi da dade zadovoljštinu za grijeh krivca, a Otac i Duh Sveti primaju tu uzvišenu požrtvovnost.

[18]) Ib. I. 56.

[19]) Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo« I. pogl. 3.

[20]) Isp. na kraju ove knjige »Ljubav Posrednica«.

Ljubav se Beskrajna zrcali u sv. Evanđelju[21]) na svima njegovim stranicama, a blista se sjajnom svjetlošću u otkupljenju. I doista, tko ne vidi, da je Beskrajna Ljubav spustila Sina Božjega do utjelovljenja, da Ga je ona na to dovela, te je uzeo na sebe sve naše slabosti osim grijeha, da Ga je ona izručila porugama i smrti?

Ona se zrcali u silasku Duha Svetoga[22]), ognju božanskom što je došao da svijet prosvijetli i srca uspali, u osnutku Crkve, u ustanovi božanstvenih sakramenata, poglavito Euharistije! Kako divnog iznašašća Ljubavi!

Ljubav Beskrajna! Ta ona je duša katoličke nauke, njezino središte; njom se tumače svi misteriji naše vjere. Nije to samo Ljubav Boga prema stvoru, nego sâm Bog! U drugom dijelu to ćemo vidjeti tačnije i bistrije.

Bog je Ljubav! On hoće da kao takav bude spoznan[23]), da se ta spoznaja širi po svijetu pa da se svijet raspali i obnovi. Bog hoće da zemlju očisti i preporodi, ali ne vodama novoga potopa nego vatrom. Umovi i volje su na stramputici; svijet, koji treba da bude pročišćen, jesu pameti i srca; s toga je i oganj, koji Bog hoće da

[21]) Ib. »Ljubav Otkupiteljica«.

[22]) Isp. ovu knjigu str. 105.

[23]) »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 250; II. 260.

u tu svrhu upotrebi, čisto duhovan: Ljubav, Ljubav Beskrajna!

U ovo danas doba skepticizma i egoizma treba po čitavom svijetu propovijedati Ljubav i Milosrdnost. Srce Božje neizmjerno želi opraštati i darivati; prašta radi malo ljubavi što vidi u srcu kao odgovor njegovoj ljubavi. A čim će se moći bolje ulijevati u ljudsko srce Ljubav, ako ne spoznavanjem Ljubavi u njenoj bitnosti, u Bogu?[24])

Koji praktično misli na Ljubav Božju? Koji vjeruje u Božju Milosrdnost kako treba? Velimo, »kako treba«, jer kojiput tako se vjeruje, da se sve dozvoljava preuzetno računajuć na milosrdnost.

Kako neki izobličuju božansku osobu Kristovu, kako ju ponizuju i obeščašćuju, tako izvrću i pravi smisao Ljubavi. »Lju-

[24]) »Au Service de Jésus-Prêtre« I. 267. 258. — Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo« I. pogl. 3. str. 41. »Neizreciva Ljubav, utjelovljena Milosrdnost nije došla samo da uči istinu i poda ljudskom razumu svijetlo božanske sjajnosti, nego je u prvom redu došla da zemlji donese od Boga oproštenje, da u vlastitoj krvi izbriše dug svijeta i raskine okove, što su držali dušu ljudsku zarobljenu u grijehu. Sâm je Isus bio ono veliko oproštenje Božje, bitno i živo, djelotvorno i spasonosno oproštenje. Je li onda začudno, ako velimo: Isusova sklonost jest milosrdnost; vrhunaravni, njegovu Srcu naravni poriv bio mu je uvijek: oprostiti i odriješiti?«

bav je velika stvar, veliko dobro«, kaže pobožni pisac u »Nasljeduj Krista«[25]), a od nje čine sitnu stvarčicu, nešto naravno, tjelesno, i onda kad je govor o Ljubavi Božjoj.

U posljednje vrijeme neki su pisci, bez dvojbe u vrlo dobroj namjeri da duše privuku Ljubavi, htjeli prikazati Ljubav prema njihovu shvaćanju, pa su ju smanjili, a posljedica je bila — ljubav razmažena, bez snage, koja se oslanja samo na sjetilnost, nesposobna da ojača srca te ih navede na velikodušna djela i snažne kreposti.

Ljubav Božja gledana u samomu Bogu posve je drugačija. Ona je dirljiva, ona je u nježnosti divna, ona je u nježnosti božanska, ali je i uzvišena, silna, puna snage i veličanstva. Da ju se dosegne, osjeća se potreba uzdignuti se, siliti se, i tako se razvija odvažnost i jača krepost. Po Isusu Kristu, božanskim vratima, vazda otvorenim na njegovu Srcu, unići ćemo u hram Ljubavi vječne, najprije ćemo mi sami naučiti što je Ona, pa ćemo vidjeti, kako nas obuzima, kako nas steže, kako napunja svijet, kako se prelijeva u neizmjernost bez kraja. Samo joj se zatvara duša ljudska, ne posvema, jer bi je time nestalo, nego se odveć suzuje za Ljubav.

25) Knj. III. 5, 8.

Svi stvorovi životom primaju od toga prelijevanja Beskrajne Ljubavi; okreću se prema svojem Stvoritelju i otvaraju se životnim uticajima, što teku od Boga u njih; ali duša čovječja, stvorena slobodnom da ljubi svoga Boga više nego ikoji drugi stvor, ta duša slobodno se zatvara i zaključava Ljubavi.[26]) Beskrajna Ljubav ne može više unići u duše. Onda je Riječ, naš vječni i božanski Posrednik, opet došao pred Oca i rekao: »Našao sam sredstvo, kojim će Ljubav prodrijeti u svijet i tako ga očistiti i zagrijati. Poći ću k onima, koje sam ustanovio da budu sudionici moga vječnoga svećeništva i koje ga nastavlja na zemlji; ići ću k svojim svećenicima; njihove su duše čišće, manje su opterećene zemaljskim brigama, njih ću privući na svoje Srce. Ja ću ih napuniti Ljubavlju i po njima će se Ljubav u duše razlijevati.«[27])

Eto plana Isusa-Ljubavi: svećenik napunjen Ljubavlju saopćavat će božanstvene plamene dušama, koje su izravno podvrgnute njegovu uticaju, jer svaki svećenik ima neki broj duša pod svojom upravom; ove će opet od svoje strane zagrijavati duše oko sebe, i tako će malo po malo po svećenstvu, Ljubavlju prosvijetljenomu, osvojiti svijet Ljubav Beskrajna.[28])

26) »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 294.
27) Ib. II. 77. 28) Ib. II. 78.

VI

Što ima da bude kler?

Na osobit način mogu se odnositi na kler riječi sv. Petra: »Vi ste odabrano koljeno, kraljevsko svećenstvo, narod svet, puk stečeni, da naviještate savršenosti Onoga, koji vas je od tame pozvao na divnu svjetlost svoju« (1. Petr. 2, 9). Kler je pleme izabrano i odabrano, određeno da u vremenu nastavlja ne staro svećeništvo Aronovo, nego puno uzvišenije i vječno svećeništvo Sina Božjega. On je kraljevsko svećenstvo: on mora životom i djelima svojim proizvoditi Isusa Krista, svaki član svećenstva mora biti drugi Isus Krist,[29]) a Isus Krist je Kralj. On je narod uistinu svet; svi razasuti svijetom članovi sačinjavaju jedan brojan narod, odijeljen i posvećen u Istini i Pravdi (Iv 15, 9), bogat krepostima i dobrim djelima. On je napokon narod Božji, koji je Bog izvadio iz svijeta, tijela i sjetila, a izabrao za to,

[29]) »Srce Isusovo i Svećenstvo«, II. pogl. 2.

da naviješta savršenosti Onoga, koji ga je pozvao, to jest Isusa Krista, koji ga je prenio iz tmina zablude i egoizma na divnu svjetlost Beskrajne Ljubavi.

Po svećeničkom mazanju prešla je duša svećenikova iz tame života naravnoga na sjaj života vrhunaravnoga; po njemu je unišao u misterij Ljubavi vječne, ali treba da tu i boravi.

Božanski Učitelj sa jakim naglasom preporuča svojim učenicima: »Ostanite u ljubavi mojoj« (Iv 15, 9). Ne veli im: »ustrajte«, nego »ostanite«. Zaustavite se u Ljubavi! Pustite na stranu sve drugo, zadržite se tu, u božanskom hramu, u koji sam vas Ja uveo svojim zaslugama i svojom milosrdnošću.

Misija svećenikova jest, vidjeli smo, opet dati svijetu Isusa Krista i objaviti mu Ljubav Beskrajnu. Ali nitko ne može dati ono što nema, i ako treba dati mnogo, treba posjedovati u obilju. Svećenik treba dakle da posjeduje Isusa Krista i Ljubav više nego li ikoji drugi stvor.[30])

Treba da je svećenik prožet Kristom, da Ga što je moguće najsavršenije reproducira, da svoj duh dovodi u sklad sa božanskim duhom Isusovim, svoje srce sa njegovim Presvetim Srcem.[31]) Treba da pusti neka Ljubav prodre u njega i s toga

[30]) »Au Service de Jésus-Prêtre« II. 48.
[31]) »Srce Isusovo i Svećenstvo«, II. pogl. 1.

da ukloni sve zapreke, što bi smetale njezino posvetno djelovanje u njemu. Svećenik treba da boravi u Ljubavi, i da Ljubav boravi u njemu.

Bog je tako ljubio svijet, da je svoga jedinorođenoga Sina dao (Iv 3, 16). Toliko je ljubio svećenstvo, da je htio vidjeti u njemu duh i Srce istoga svoga Sina.

Tri osobe Presvetoga Trojstva imaju neizmjeran užitak ljubavi u srcu svećenika, svećenika žarka, požrtvovna, čista i ponizna, svećenika, koji je slika i živa reprodukcija Krista.[32]) Bog Otac gleda u njemu najsavršeniju sliku utjelovljene Riječi, drugoga Isusa, tako slična prvomu, da bi ih gotovo mogao zamijeniti. U njemu vidi prebistro ogledalo, u kojem se odrazuju kreposti preljubljenoga Sina. U glasu svećenikovu sluša glas Isusov.

Riječ gleda u svećeniku brata po svojoj svetoj čovječjoj naravi, prijatelja, stvora Srca svoga, drugoga sebe, po kojem nastavlja sva svoja djela, i u kojemu je kroz vijekove produljen njegov život čovječanski, njegov život kao svećenika i kao žrtve.

Duh Sveti u svećeniku pripoznaje svoj osobiti hram, spremište, u koje može preobilno ulijevati svoje darove, pravo oruđe

[32]) »Au Service de Jésus-Prêtre«, II. 121.

svoga djelovanja u dušama, i tvar posve spremnu za plamene ljubavi.

Ali i svećenik, toliko ljubljen od Presvetoga Trojstva, mora uzvraćati ljubav. Svećenik ne smije ljubiti Boga onako općenito kako to čine drugi vjernici; svećenik mora imati osobiti osjećaj ljubavi prema svakoj Božanskoj osobi. Prema Ocu treba mu ljubav poklonstvena i ljubav sinovskog poštovanja, slična ljubavi Isusovoj prema nebeskomu Ocu; prema Sinu ljubav jedinstva, koja ga drži u neprekidnoj vezi s Njime; prema Duhu Svetomu ljubav poučljivosti i utočišta. U kontaktu sa Srcem Isusovim razumjet će svećenici misterij Ljubavi i raspalit će svoje vlastito srce.

Oni danas toliko trebaju duha požrtvovnosti, ljubavi vrhunaravne; oni moraju puno ljubiti[33]), davati i opet davati. Neka dakle idu k Srcu Isusovu. Tu, u njegovu Srcu, ima još neispitanih odjela, koje je Isus sačuvao za svoje svećenike; to je područje za njih pričuvano. Tu su odaje ljubavi, u koje će unići samo svećenici, gdje će naći sve, što im treba, da budu dostojni predstavnici Isusovi. I pošto uniđu, izaći će zaogrnuti stanovitom milošću, koja će na duše djelovati.

[33]) Ib. 86.

Mnogi su svećenici unišli, a da ni znali nijesu, u te božanstvene odaje, i doista su nastavili misiju Isusovu, no kad se sazna za put, unići će ih puno više, i to će biti na spasenje mnogim dušama.

Put taj jest Srce Isusa-Svećenika spoznano i razmatrano; svećenik ustupi u sebi mjesto Isusu i onda radi samo pod njegovim božanskim uticajem. Srce svećenikovo sliveno sa Srcem Isusovim po spoznaji i ljubavi; tu je ostvarena riječ Isusova njegovu nebeskom Ocu: »Da budu jedno kao što smo Mi, da budu savršeni u jedinstvu«.

U proučavanju i klanjanju Srcu Isusovu, to jest u spoznaji Beskrajne Ljubavi naći će svećenik vrelo požrtvovnosti, čistoće, revnosti i poniznosti. Ljubav pročišćuje; što tko više ljubi Boga, to je čišći. Samo Beskrajna Ljubav, ako vlada srcem ljudskim, može uništiti tjelesne nagone i polagano čovjeka podizati iz blata pokvarene i griješne naravi sve do u vedre i djevičanske sjajnosti svećeničke čistoće. Svećenik treba da utvrđuje svoju vjeru, da ju jača i osigura protiv izvanjskih nasrtaja i unutarnjih napasti; očuvati ju i učiniti da mu vjera raste, moći će samo upoznavanjem i vježbama ljubavi. Nedostatak ljubavi, ohladnjelost u ljubavi donosi gotovo uvijek slabost i pomanjkanje vjere. Ljubav je sok vrhunaravnog života; nema li ga, nije li dosta jak i obilan, sve slabi, a naročito vjera.

Da svećenik uzmogne izvršiti svoju misiju, mora biti mudrac u ljubavi i vatra ljubavi; duša i srce moraju mu biti zasićeni ljubavlju.

»Nitko ne dolazi k Ocu osim po Meni« (Iv 14, 6), rekao je Isus. Tako ne dolazi nitko ni do spoznanja Beskrajne Ljubavi osim po Srcu Isusovu. Treba dolaziti k našemu Gospodinu, slušati mu kucaje Srca za sabrane molitve i adoracije, u jedinstvu kod sv. Žrtve, u požrtvovnom obavljanju svećeničke službe, za proučavanja njegovih pokreta ljubavi. Tako se počinje ljubiti Isusa novim načinom; Duh Sveti razlijeva ljubav u dušu; Presveto Trojstvo dolazi u dušu sa neizrecivim sjajem i Ljubav se Beskrajna objavljuje. Božanski je Učitelj kazao: »Ako netko Mene ljubi, ljubit će njega moj Otac i Mi ćemo k njemu doći i u njemu ćemo se nastaniti.« — »Ako netko Mene ljubi«: to je srce čovjeka, koji traži Srce Isusovo. »Ljubit će njega moj Otac«: to je izliv Duha Svetoga. »Mi ćemo k njemu doći«: to jest unići će u njegovu dušu Presveto Trojstvo. »U njemu ćemo se nastaniti«: to je Beskrajna Ljubav, koja se objavila duši i zaposjela ju.

Kršćanski život jest život crpljen iz Isusa, koji, kao glava Crkve i Otkupitelj duša, mora davati gibanje i život mnoštvu svojih uda, razasutih po čitavoj zemlji. Svaki kršćanin mora živjeti od Krista, a koliko više svećenici! Oni ovdje nastavljaju njegovo božansko svećeništvo; svako jutro primaju Krista u svoja prsa i Krist ih oživljuje. Njihov duh, njihov um također živu od Njega učenjem njegove istine. Ali srce njihovo ne živi vazda od njegove ljubavi; s toga se u mnogima revnost zamrzla, i u nekima zamrla apostolska požrtvovnost.

O Kriste-Ljubavi! Oživi srca svojih svećenika, svojim Srcem, zagrij ljubav njihovu Ljubavlju svojom! Neka čitavi živu od Tebe; tijelo njihovo od Tvoga tijela, um njihov od Tvoga božanskog uma, srce njihovo od Tvoga Srca prežarkoga i preslatkoga. Isuse, svijet treba Ljubavi! Toliko potrebuje svijetla. Ulij u njega svjetlosti, ulij Ljubavi po svojim svećenicima, i u njima živi svaki dan život. Živi u svojem svećenstvu, govori, radi, misli, ljubi u njima i po njima.

DRUGI DIO

MALA RASPRAVA O BESKRAJNOJ LJUBAVI

I

Uzdah Bogu.

Da se usudim o Tebi govoriti, o moj Bože! Bogoslovci i najveći učitelji kažu, da si Ti »neshvatljiv«, i da Ti nitko ne može dati imena, koje bi dolikovalo tvojoj Veličajnosti. A ja, puko neznanje i bijeda sama, ja da izrečem tvoje božansko Ime? Zar to ne bi bila ludost, nepromišljenost i griješna preuzetnost, da najniže stvorenje govori o svojem Stvoritelju, da najograničenija pamet ulazi u tajne božanske Mudrosti? Ne bih li se radije morala zaključati u muk i ostati u dubokom ništavilu, koje jedino i jest za mene?

Ali ako tvoja Mudrost beskrajna prima moje nijemo poklonstvo, tvoja beskrajna Dobrota od svoje strane traži od mene ljubezno pouzdanje.

Ti si moj Bog i moj Stvoritelj; Ti si također moj Dobrotvor i moj Otac: što ću dakle činiti? Moram li šutjeti pred tvojom svemogućom Veličajnošću, ili smijem li govoriti tvojoj najmilostivijoj Dobroti?

Kršćanska duša, obnovljena po Isusu Kristu na sliku Božju, koja se nije odrekla svoga krštenja i živi djelotvornom vjerom, kliče od svetoga veselja, kada pod veličanstvenim svodovima bazilike iz tisuća grla sluša »Vjerujem«.

Ona, taka duša vjerna, radosna je također i slatko dirnuta, kad nagnuta nad kolijevkom čuje dješešce što se budi, kako mucajuć izgovara sveto ime Isus.

Tako, o moj veliki Bože, kad snažni glas Papa, kad prosvijetljeno znanje crkvenih Učitelja i Otaca naviještaju tvoje neprispodobive veličine, u visinama tvoga neba tvoje se božansko Biće raduje radi izvanjske slave što ju odatle dobiva. I kada, moj preslatki Oče nebeski, naklonjen nad moju bijedu, čuješ kako mucajuć govorim tvoje Sveto Ime, gane se i tvoje Srce božansko pa se nasmiješiš na svoje dijete.

Ja ću dakle izgovoriti ovo blagoslovljeno Ime uza svu svoju slaboću, reći ću mucajuć ovo Ime, tako veliko i slatko, moga Boga i moga Oca. Ime, koje me je On sam naučio, koje je utisnuo u dušu moju svojim dobročinstvima. I dok izgovaram njegovo Sveto Ime, kazat ću sve što je On, sve što hoće On, sve što čini On. Jednim ću potezom naslikati čitavo

njegovo Biće, jednom riječju protumačit ću sve njegovo božansko djelovanje.

O moj Bože, o moj neizrecivo dobri Oče, nauči me izgovarati tvoje Sveto Ime; prosvijetli mi um, očisti mi usne, vodi kad pišem moju ruku, drhtavu i nevještu ruku djeteta, susteži porive moga srca koje bi htjelo uzletjeti prema Tebi, moje najveće dobro, jedini predmete mojih najžarkijih želja.

II

Ime Božje.

U početku vremena Bog je sam sebi dao jedno ime: »Jahve, Onaj koji jest«: Biće apsolutno, najviše, neovisno i slobodno u ravnanju događajima, Biće što bivuje po sebi.

Mojsija, veliki zakonodavac židovski, odabranik, koji je na sebe svratio oko Božje blagošću svojom i jakošću, upoznavši da je u gorućem grmu pustinje sam Bog nazočan, upita Boga za njegovo ime; usred žarkih plamenova odgovori Bog: »Ja sam Onaj koji jest«.[34])

Dubok odgovor, koji je objavio Boga kao Biće najviše, bitno, jedino, uzrok i početak bića, apsolutno stalno i jedno, koje se ne može mijenjati, umanjiti ni uvećati. Ali odgovor i tajinstven kao i sve pojave božanske u Starom Zavjetu, koji nije otkrio tajnu Boga, koji je dušu ljudsku držao u stanovitoj neizvjesnosti pred ovim nedokučivim Bićem.

[34]) 2. Mojs. 3, 14.

Čovjek, jošte odveć blizu istočnom padu, noseć u sebi sraman žig, mogao je samo nazrijevati Božanstvo skriveno pod božanskim mu svojstvima. Kad bi vidio, kako se njegova moć očituje pri veličajnim čudesima, nazivao bi Boga »svemogućim«[35]); kad bi promatrao mudro uređeni svemir i sva božanska djela, nazvao bi Ga: »Mudrost Božja«[36]); drugi put bi Ga nazvao »Svevišnji«[37]), kad bi tajne Božje providnosti nadilazile njegovu pamet ograničenu, kô stvora; onda bi Ga opet nazvao »Najviša Dobrota«, kad bi osjetio, kako ga miluje ljubav Božja i pridiže opraštanjem bez kraja i konca.

Sva su ta imena predstavljala Boga s ove ili s one strane, nijesu Ga izražavala čitavoga kako jest; jer koji bi Ga nazvao »svemogućim«, nije podsjećao na njegovu dobrotu, koji bi Ga nazvao »Najviša Dobrota«, na neki bi način zaboravljao njegovu pravednost.

Patrijarke i proroci nijesu poznavali pravo Ime Božje; nazrijevali su Božanstvo, no nijesu Ga vidjeli. Hodali su jošte u sjeni; za kasnije vrijeme bila je sačuvana potpuna svjetlost objave.

[35]) 1. Mojs. 17, 1.
[36]) Prič. 8, 1; Crkv. 24; Mudr. 7, 24. sl.
[37]) 1. Mojs. 14, 18.

Napokon svanuše dani Otkupljenja, i Bog objavljujući Sebe nanovo zemlji uze na njoj lik čovječji. Utjelovila se druga Osoba Presvetoga Trojstva; Riječ Božja postade čovjekom združivši činom beskrajnoga milosrđa narav božansku i narav čovječju.[38]) To je Isus Krist, Bog i čovjek, čovjek-Bog.[39]) »Isus Krist« je dakle ime Boga, ali Boga utjelovljenoga, koji je živio na zemlji i zatim slavlje slavi na nebu u svojoj svetoj čovječjoj naravi. Ovo Sveto Ime ne kazuje Boga čitavoga nego samo Boga u liku Utjelovljene Riječi.

Isus Krist, dok je među nama boravio, objavio se kao »moćan u djelu i govoru« (Lk 24, 19), pravedan i odlučan u suzbijanju zla, pun mudrosti u naučavanju, čist čistoćom bez sjenke, ljubazan i dobar prema svima, heroj u strpljivosti i u svojoj žrtvi.[40])

U svojoj dubokoj poniznosti On sam Sebe nazivlje »Sin čovječji«,[41]) a koji su u

[38]) Iv. 1, 14. »I Riječ je tijelom postala«.

[39]) Mt 1, 17. »Rodio se Isus, koji se zove Krist«. — Mt 16, 16. »Ti si Krist, Sin Boga živoga«.

[40]) Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo«, II. pogl. 2.

[41]) Mt 16, 13: »Za koga drže ljudi Sina čovječjega«?

Njemu upoznali »Sina Božjega«[42]) i koji su shvatili njegovo božansko poslanje, zvali su Ga »Spasitelj svijeta««.[43]) Kako je lijepo ovo ime Spasitelj! Kako je božanstveno! A ipak ne iskazuje Boga čitavoga.

Bogu treba jedno ime, koje ga može označiti i kao Stvoritelja i kao Spasitelja, koje uključuje u sebi ideju svemogućnosti, beskrajne mudrosti, pravednosti, dobrote, milosrdnosti, veličine, sile, miline, dobrote najvišega dobra, vječnosti bez početka i konca. Ime, koje može pristajati i Bogu kao čistom duhu i Bogu čovjekom postalu, i Bogu Ocu i Bogu Sinu i Bogu Duhu Svetom; ime, koje zajedno izriče i Jedinstvo i Trojstvo Božje; ime, koje pripovijeda sva djela Božja; ime, koje tumači sva njegova otajstva slave i sniženosti! Presveto Ime Isus može nam dozvati u pamet sve ovo, jer je Isus Bog, a Bog u sebi sve uključuje,[44]) ali to je po-

[42]) Iv 1, 34: »I ja sam vidio i svjedočio, da je ovaj Sin Božji«. — Iv 6, 70: »Mi vjerovasmo i spoznasmo, da si Ti Krist, Sin Boga živoga».

[43]) Iv 14, 9, 10: »Filipe, tko vidi Mene, vidi i Oca... Zar ne vjerujete, da sam Ja u Ocu i Otac da je u Meni?«

[44]) Iv 14, 16. 17: »I ja ću moliti Oca, i dat će vam drugoga Tješitelja, da ostane s vama na vijeke, Duha istine, kojega svijet ne može primiti, jer ga ne vidi i jer ga ne zna; vi pako spoznat ćete njega, jer će kod vas ostati i biti u vama.«

sebno ime, vlastito utjelovljenoj Riječi, i kad ga upotrebljavamo, onda ne čujemo, na primjer, govoriti o Ocu i Duhu Svetomu. Ne kaže dakle Boga potpuno, ne kaže sve. Nije kazivalo sve onima, koji su ga izgovarali klanjajući Mu se nekoć, dok je Isus hodao zemljom u obliku čovječjem, onima, koji su na njegovu licu gledali odraz Božanstva i ne mičuć oka s njegovih usta uživali Istinu njegove svijetle nauke.

Krv Otkupiteljica još nije bila protekla da opere bezakonja svijeta, sjene grijeha još nijesu bile raspršene; Bog još nije bio objavio svoga pravoga imena. Isus još nije bio uzašao k Ocu, i Duh Sveti još nije bio dat.

Da bi um ljudski mogao razumjeti nešto od ovoga Imena božanskog, da usta ljudska uzmognu ga izreći, trebalo je da treća Osoba Presvetoga Trojstva dođe i izvrši svoju božansku misiju u dušama.[45]) Duhu Svetomu prepuštaju Otac i Sin da dovrši djelo punijom objavom.[46]) Pedeseti

[45]) Iv. 14, 16: »Tješitelj pako Duh Sveti, koga će poslati Otac u ime moje, on će vas naučiti sve i napomenut će vam sve, što sam vam govorio.«

[46]) 1. Iv. 4, 8.: »Sv. Ivan, htijuć nam kazati što je Biće božansko, htijući zbiti u jednu riječ sve veličine, sve ljepote, sva svojstva Božja, rekao je: Bog je Ljubav«. »Au Service de Jésus-Prêtre«, II. 202.

dan sađe Duh nad sakupljenu Crkvu. Ovaj oživljujući Duh ju prosvjetljuje, zagrijava, čini plodovitom i naskoro čujemo, kako iskaču iz žarka srca i s djevičanskih usta ljubljenoga Apostola ove riječi objave: »Deus charitas est« — Bog je ljubav! (I. Iv 4, 8).

Vidjevši Bog, da je čovjek očišćen krvlju žrtve na Kalvariji, da je unišao u milost, da je postao poslušno Mu dijete i baštinik slave, ne skriva više od njega tajne.

Time što mu je objavio svoje Ime »Ljubav«, dao je da Ga čitavoga spozna.[47]) U isto doba razotkriva sve misterije, tajnu svojih djela Božjih, razlog svojih čina.[48]) Bog je Ljubav! Evo dakle pravoga Imena Božjega, a jer je Bog beskrajan, dakle je On Ljubav Beskrajna.

[47]) »Boga čitavoga tumači riječ »Ljubav«, jer ona tumači sve, premda je ona sama neprotumačiva«. »Au Service . . .« II. 203.

[48]) »Ljubav Božja, Beskrajna Ljubav, to je cio Bog; Bog u Sebi samomu i ono što čini izvan sama Sebe; Bog sa svojom moći, svojom dobrotom, svojom pravednošću, svojom mudrošću; Bog koji jest, Bog koji stvara, Bog koji otkupljuje, Bog koji prosvjetljuje i koji naplaćuje. Bog je to bez diobe, bez isključenja, bez ograničenja, divno izražen jednom divnom riječi: Deus Charitas est — Bog je Ljubav.« — »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 202.

Beskrajna Ljubav njegova je bit, supstancija njegova Bića, a i njegovo Ime. On se zove Beskrajna Ljubav, jer je on Ljubav personificirana, jer je sve, ono, što čini, Ljubav, i jer On sve čini po Ljubavi i u Ljubavi.[49])

Sad ćemo vidjeti, kako je Bog Beskrajna Ljubav u samome Sebi, kako se tumače njegovi misteriji, jer je On Ljubav, kako nam sva njegova djela, prožeta Ljubavlju, pokazuju, da je On sama Ljubav.

---

[49]) »Tko misli na ljubav Božju? Tko vjeruje kako treba u Milosrdnost? A ipak Bog je Ljubav; njegova djela nijesu drugo nego Ljubav i Milosrdnost vječna i beskrajna.« »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 258.

Pogledaj i početak poglavlja »Ljubav Otkupiteljica«.

III

Bog u samomu Sebi.

Stari filozofi nastojali su da shvate otajstvo Božanstva. Spajajuć u duhu dubokim razmišljanjem sve zrake naravnoga razuma došli su do spoznaje nekih stvari u božanskom Biću. Ponajprije su uvidjeli, da Bog nije tjelesno biće, da nije podvrgnut nikakvim promjenama; i »tražili su — govori sv. Augustin — najvišega Boga povrh svake duše i promjenljivoga duha«.

»Uvidjevši, nastavlja isti Učitelj, da tjelesa i duhovi bivuju u većem ili manjem obliku, i kad ne bi imali oblika, ne bi ni bivovali, razabrali su, da postoji jedno Biće, u kojem je prvi i nepromjenljivi oblik (i, dosljedno, s nikojim neprispodobiv), te su razložno uvidjeli, da je to Biće najviše počelo, koje je učinilo sve stvari a ono samo nije od nikoga učinjeno.«

Kršćanska objava nije zabacila ova prva iznašašća ljudskoga razuma; ona ih je usavršila i proširila, i mi znamo da ka-

tolička vjera uči, da je Bog čisti duh, Biće najsavršenije, Stvoritelj sviju stvari vidljivih i nevidljivih, svemoguć, sveznajuć, neizmjeran, beskrajan.

Ovo Počelo božansko, beskrajno puno i savršeno, ovo jedino Biće, Stvoritelja sviju ostalih bića, ovoga Boga vječnoga, neomeđeno moćna, neomeđeno mudra, neomeđeno dobra zove sv. Ivan, od samoga Boga nadahnut: »Ljubav« — »Deus Charitas est«. No zar nije u Bogu ljubav samo neko svojstvo kao moć i dobrota? Ne, odgovara nam jedan pobožni pisac: »Ljubav nije samo jedno svojstvo, nije samo jedno savršenstvo Božje, nego je sama njegova bit i bivstvo Božje«, pa dodaje, oslanjajući se na sv. Ivana: »Ako je Bog ljubav, možemo okrenuti definiciju Apostolovu i reći: Ljubav je Bog«.[50])

Ljubav je bit Božja, Ljubav je Bog. Ako hoćemo da spoznamo Boga u Njemu samomu, nastojmo da sebi protumačimo božansku bit barem toliko, koliko dopušta slabost našega duha, nastojmo da upoznamo Beskrajnu Ljubav, koja je sam Bog.

Što je dakle Ljubav? Veliko i teško pitanje. Tko bi ga znao riješiti? Mnogo se govorilo o ljubavi, mnogo se pisalo o ljubavi kroz vijekove. Ali o kojoj ljubavi?

[50]) Mons. Gibergues, »La doctrine de l'amour«, 143.

Često o pokvarenoj ljubavi, naime o tjelesnoj ljubavi; katkada o odrazu prave Ljubavi, što se još svjetluca u srcu stvora; rijetko o velikoj i dobrovoljnoj Ljubavi, koju Bog dobročinstvima slijeva u toga istog stvora; narjeđe pako o Ljubavi vječnoj i beskrajnoj, koja je bitnost Božja, samo Božanstvo.[51])

Kako ćemo dakle moći shvatiti ili barem stvoriti sebi neki pojam o tom Počelu božanskom, tako visoko uzdignutu nad nama, o toj Ljubavi, tako uzvišenoj i tako plodnoj, koja je proizvela sve stvari a ona nipošto nije učinjena?

Veliki Apostol (Rim. 1, 20) piše: »Od stvorenja svijeta nevidljiva svojstva Božja spoznaju se i gledaju po stvorovima, i vječna njegova moć i Božanstvo.«

Nevino srce čovjekovo, kao najčišće zrcalo, odrazivalo je Ljubav Beskrajnu; iza

[51]) »Jutros sam se osjećala jako nukanom da pišem o Ljubavi Beskrajnoj, a što ću reći, a da već nijesam rekla?

Vidim u krilu Božjem puninu Ljubavi, što se prelijeva, Ljubavi, koja je njegova bit, njegov život, njegovo gibanje, njegova plodovitost.« »Au Service de Jésus-Prêtre, II. 260.

»Ova Beskrajna Ljubav, ova bitnost Božja u sebi nema nikakva oblika. To je široko more, ničim neograničeno, jedna svjetlost, koju ne zaokružuje nikakva zapreka; ali izvan sebe Beskrajna Ljubav uzimlje razne oblike, da ju možemo spoznati.« Ib. 244.

grijeha odraz je izblijedio, ali ipak još postoji.

Griješni Adam bježeći iz raja zemaljskoga ponio je u svojem biću život, ne onaki, kakav mu je Bog bio darovao u početku, nepodvrgnut bolima, besmrtan; nego život dovoljno obilan, da živi on sâm dugo i da ga saopći svojim potomcima. Ponio je u srcu također jedan odraz Ljubavi vječne, dakako manje svijetao od onoga, koji mu je svijetlio prvih mu dana, no ipak toliko, da mu je mogao osvjetljivati trnovite putove i tješiti ga u nevoljama.

O tom odrazu ljubavi, što blista u srcu paloga čovječanstva, sad ćemo razmišljati, i tako ćemo valjda doći do neke spoznaje ove bitne i žive Ljubavi, koja je Bog.

Ljubav u srcu čovjekovu svijetlo je, snaga i gibanje.

Ljubav je svijetlo. Gledajte, kako obasjava život; kako na ljubljena bića baca posebnu zraku, koja ih preobrazuje; kako prosvjetljuje onoga koji ljubi pa mu daje te nađe najzgodnija sredstva da ugodi ljubljenim predmetima, da ih tješi, da ih usreći. Svijetlo je to tako živo, da zasljepljuje i ne da raspoznati u ljubljenima pogreške i nesavršenosti; tako je milo i tako zanosi, da poljepšava svaku stvar i baca u ekstazu; tako prodire i tako svijetli, da,

ako se diže prema Bogu, odmiče zavjese i ulazi u božanske tajne.

Ljubav je snaga. Kakvu silu daje volji? Kakvih sve proizvodi djela nad snage ljudske! Kakvu li katkada pobudi odvažnost! Do kakva li heroizma ne dovodi? Gledajte vojnika elektrizovana ljubavlju domovinskom: slomljen dugotrajnim borbama, polumrtav od gladi i studeni, još se laća oružja i srće u boj. Gledajte majku uz smrtnu postelju sina što izdiše; ne osjeća umora od toliko neprospavanih noći, od toliko suza prolivenih; zaboravlja svoju slabost, podiže klonulo tijelo, i kad je mrtvo, majčina ljubav daje joj još snage, da ga odnese svojim rukama na odar i isprati na zadnji mu počinak. Gledajte plašljivu djevicu, kako prolazi kroz zvižduk taneta, između krvavih rana i osakaćenih uda; ljubav prema Bogu, ljubav prema bližnjemu postostručila je sile ove slabe žene, ide u susret svim opasnostima, prezire smrt.

Ljubav je gibanje. Ko da iskaže djelatnost ljubavi! Ljubav je uvijek na djelu oko ljubljenih predmeta. Kakvi se sve ne poduzimlju napori, da ih se učini bogatijima, jačima, srećnijima! Bez prekida množi i izmjenjuje svjedočanstva svoje nježnosti.

»Koji ljubi, leti, trči, veseo je«,[52]) kad treba žrtvovati se, dati se, prikazati se. Ljubav je gibanje, dakle je i život (jer život je gibanje), a ako je život, onda je i plodnost. Po bitnosti svojoj ljubav je živa i plodna; bez prestanka iznosi nova čuvstva i nove želje; svojom životnom toplinom razvija umjetnosti, pjesništvo, genijalna djela, rađa junačka djela, uzvišenu požrtvovnost, nadljudske žrtve.

Ako ljubav u srcu čovječjem, gdje je samo tek kao odraz, prostire toliko svijetla, proizvodi take sile, tako se djelatno giblje, tako je snažna života, tako je divne plodovitosti, što će istom biti od samoga sunca Beskrajne Ljubavi?

Uzdignemo li se od stvora do Stvoritelja, odemo li od ograničena do beskrajna, pređemo li sada od promatranja vidljivih stvari na razmišljanje o nevidljivoj biti Božanstva, spoznat ćemo da je Bog Ljubav. U Njemu je svijetlo, snaga, gibanje, ali kakva sajnost svjetlosti, kakva moć snage, kakva djelatnost gibanja, kakva preobilnost života i plodnosti![53])

Beskrajna Ljubav, Bog, Svijetlo je nestvoreno, pravo svijetlo što osvjetljuje svakoga čovjeka;[54]) svijetla je Mudrost,

[52]) »Nasljeduj Krista«, knj. 3. gl. 5.

[53]) »Au Service de Jésus-Prêtre«, II. 329.

[54]) Iv 1, 9: »Bio je pravo svijetlo, što osvjetljuje svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet«.

koja dosiže s jednoga kraja do drugoga snažno i blago;[55]) sjajno je Sunce Pravde, koje istražuje najtajnije kutiće srca[56]); velik je vječni Dan, koji ne poznaje noći ni izmjene vremena. Beskrajna Ljubav Istina je bez sjenke zablude, najčišća je sjajnost Svetosti i Čistoće bez ljage.

Beskrajna Ljubav, Bog, moć je, sila je bez međe, koja sve može. Ništa ju ne zaustavlja i ne može stegnuti, moć je, koja nad svima gospodari, koja uzdržaje sve, koja privlači sve, moć nepromjenljiva.

Beskrajna Ljubav, Bog, samo je gibanje[57]), pokretač božanski, po kojem je

[55]) Mudr. 7, 29. »Jest ona (Mudrost) ljepša od sunca i nad razmještaj zvijezda, čišća je od svjetlosti.« — 8, 1: »Dosiže od kraja do kraja snažno i svime upravlja milo.«

[56]) Oficij Bl. Dj. Marije: »Iz tebe je izašlo sunce pravednosti, Krist Bog naš.« Ps. 8. »Bog koji ispituje srce i bubrege...«

[57]) Ovdje valja shvatiti riječ g i b a n j e u smislu djelatnost, život, a ne p r o m j e n a. S. Alojzija Margareta uostalom ne vara se ovdje; već nam je rekla, da je Bog »Biće najviše... apsolutno stalno i jedno, koje se ne može mijenjati, umanjiti ni uvećati«. Ona će opet govoriti o ovom predmetu u slijedećem poglavlju, pa da izrazi ovo jedinstvo nepromjenljivosti i života u Bogu, nepristupačno našemu umu, reći će: »Ovo je gibanje mira i uživanja, gibanje potpuno, koje se ne može ni umnožiti ni umanjiti i mijenjati«. Izraz gibanje u prenesenom smislu govoreći o Bogu upotrebljuje sv. Augustin, sv. Toma, Dionizij, pa i isto sv. Pismo.

sve, što se miče, pokrenuto. Gibanje je to živo, plodno i oplođujuće, što proizvodi i daje proizvoditi; plodnost supstancijalna, koja proizvodi sobom, u sebi, izvan sebe, dapače i iz ništa.

Bog pako nije samo svijetlo, Sveznajući, nije sam život i plodnost, Stvoritelj stvari vidljivih i nevidljivih, nije samo Počelo najviše, neizmjerno, beskrajno, Izvor bića, koji je sve stvari učinio, a sam nije učinjen, On je sve to zajedno; dakle On je Beskrajna Ljubav, jer je Ljubav sve to.

Bog u sebi Ljubav je Beskrajna, vječna; Ljubav bez oblika, bez izvanjske pojave, neizmjerna, duboka, bez ograde i bez mjere. Ona obavija, Ona prodire, Ona ispunja sve stvari. Ona je jedini izvor života i svake plodovitosti. Ona je vječni početak bića i njihova vječna svrha.[58])

[58]) »Opazila sam još jedan bezdan, kojemu mjere ne može označiti nijedan ljudski jezik niti ga je izmjerio ikakav stvoreni um. To je ljubav bez imena, ljubav bez izvanjskih pojava, to je Bog sâm.

Moja duša prostrta na rubu ovoga neispitljivoga bezdana klanjala se šuteći i činilo mi se da slušam glas koji mi govori: Beskrajna Ljubav obuhvata, prodire, ispunja sve stvari. Ona je jedini izvor života i svake plodnosti. Ona je vječni princip bića i njihova vječna svrha. Ako hoćeš da imaš Život i da nijesi bez ploda, kidaj veze što te još vežu za tebe i za stvora i baci se u ovaj ponor.« — »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 286. — Isp. »Srce Isusovo i Svećenstvo«, 193. 194.

Ako bi se moglo reći, da je u Bogu, koji je vječan, jedna stvar bila prije druge, ja bih rekla: Bog je već bio Ljubav prije nego je bio moćan, prije nego je bio mudar, prije nego je bio pravedan i dobar.

I to se bez dvojbe može kazati; jer prije nego je radio iz ništa, Bog nije pokazao svu svoju moć; prije nego je stvorio anđela i čovjeka i uredio svijet, nije otkrio divote svoje mudrosti; prije nego je proizveo niže stvorove, nad koje se mogao nagnuti, nije očitovao veličinu svoje dobrote; prije nego je nastalo zlo, nije vršio puninu svoje pravednosti, a... On je već bio Ljubav! U Bogu nije bilo ništa prije Ljubavi, a Ljubav je bila prije sviju stvari.[59])

[59]) »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 250.

IV
Jedinstvo i Trojstvo.

Bog je Ljubav, i ova Ljubav, njegova bit, istodobno je i Jedinstvo njegove naravi i Trojstvo njegovih osoba.[60])

Po spoznaji Beskrajne Ljubavi možemo do stanovitoga stepena shvatiti ove dvije velike tajne vjerske: »Jedinstvo i Trojstvo« i kušati ih protumačiti našoj pameti.[61]) Kao u prijašnjem poglavlju, prije svega ćemo razmotriti odraz Ljubavi, a onda, uvećajuć joj i umnažajuć svijetlo, moći ćemo nazreti sjajnu zvijezdu, što proizvodi odraz.

Ljubav u srcu ljudskom hoće da bude sama i kraljica. Tu ne mogu biti zajedno dvije jednake ljubavi. Može čovjek imati različitih ljubavi, ali svaka od njih mora biti jedincata, ili je jedna ljubav, kojom ljubi više predmeta. Otac na primjer može ljubiti mnogobrojnu svoju djecu, ali u njegovu je srcu jedna ljubav, ljubav očinska. Kad se dakle dva srca međusobno ljube jednakom ljubavlju, nijesu tu dvije ljubavi, nego jedna što sjedinjuje.

Pa sve da kad bi izgledalo da ograničene ljubavi, odrazi Ljubavi mogu biti višebrojni, bi li Ljubav Beskrajna, Ljubav vječna mogla biti ne jedna jedincata?

Mogu li se razumno zamisliti dvije Beskrajne Ljubavi, jednu naprema drugoj? Bila bi to odmah dva takmaca ili možda dvije mržnje.

Ljubav hoće da je ljubljena, i, ako je žarka, nužno je ljubomorna. Kad je beskrajna i svemožna, bi li mogla trpjeti takmaca sebi jednaka, koji bi kao i ona tražio gospodstvo nad srcima? Kakve li gigant-

---

[60]) »Što hoćeš da rečeš, moja dušo, i čemu htjeti govoriti o onom, što nadilazi tvoju misao? S toga je to, jer se osjećam prinukanom od neke snažne i slatke sile, da otkrijem Beskrajnu Ljubav, koja je u Bogu i koja je sâm Bog... Osobito iza sv. Pričesti... dolaze mi prosvjetljenja jasnija i brojnija o tim tajnama Ljubavi božanske. Što dakle da sada rečem? Bog je Ljubav i ta Ljubav, koja je njegova bit, istodobno je i Jedinstvo njegove naravi i Trojstvo njegovih Osoba.« »Au Service de Jésus-Prêtre«, II. 95.

[61]) »Često se osjećam ponukanom na razmišljanje velike i neshvatljive tajne Presvetoga Trojstva. Beskrajna Ljubav baca na te tajanstvene dubine tako sjajne zrake, te tu izgleda sve u divnoj jasnoći. Jučer navečer za molitve gotovo čitavo vrijeme imala sam o božanskom Jedinstvu i Trojstvu viđenja vrlo jednostavna, vrlo slatka, vrlo čista.« Ib. 275.

ske borbe, kakva li vječnog dvoboja ne samo u visinama nebeskim, gdje su anđeli bili svoj boj, nego u čitavom neizmjerju, jer je Bog neizmjeran i ispunja sve! I taj strašni dvoboj ne bi imao nikada konca, kao što ne bi imao ni početka, jer bi oba borioca bila besmrtna, vječno živa u ljubomornosti svoje ljubavi.

Beskrajna Ljubav, Bog, mora biti jedan jedincat. U veličanstvenom miru svoga Jedinstva vlada on, bez takmaca nad neizmjernošću bez međa; vlada od vječnosti do vječnosti i uživa u savršenstvu svoga beskrajno jednostavnoga Bića neizreciv pokoj.

Taj pokoj, koji dakako nije nepokretljivost ni san, nego pokoj živ i djelatan[62]), proizlazi iz punine savršenstava, što je u njemu, i ta punina čini njegovo Jedinstvo.

Svako je biće jedno, jedno jedinstveno, nerazdjeljivo, jer kad bi se razdijelilo, nastalo bi više bića, i ne bi bilo više samo jedno. Božansko Biće, vječni Princip,

[62]) »U Bogu se u divan sklad sjedinjuju apsolutni pokoj i neprekidno gibanje, i taj neizrecivi pokoj u neprestanom djelovanju jedna je od ljepota njegova božanskog Bića, jedna od uzvišenih ljepota, što su predmetom divljenja nebeskim duhovima. Aktivnost Božja tako je intenzivna kako je dubok Božji pokoj; ali još je dublja, još je intenzivnija njegova neprispodobiva Ljubav.« »Au Service...« II. 329.

bitno je jedno Cijelo, i po Njemu i u Njemu Biće nije različito od života, niti je um drugo od života, niti je blaženstvo drugo od uma. Beskrajna Ljubav zajedno je vazda svijetlo, moć, gibanje, život i plodnost; Ljubav jedina, vječna, što uključuje u sebi sve što može bivovati i ne može se isporediti s ničim što bivuje.

Bog-Ljubav izdao je zapovijed ljubavi, rekao je čovjeku, neka Ga ljubi svim srcem svojim, svom dušom svojom, svim silama svojim (5. Mojs. 6, 5; Mt 22, 37), nad sve stvari. Ako može zahtijevati svu ljubav, to je s toga, što je On jedini, to je s toga, što je On jedini djelitelj dobara. Beskrajna Ljubav, koja se prelijeva po preobilju svojih dobara, najjednostavnija je, jedincato jedina: to je naš Bog; tako nas uči Crkva, da pjevamo u Vjerovanju našemu: Vjerujem u jednoga Boga!

No ako je Beskrajna Ljubav jedina, nije sama, ne može biti sama.

Ljubav odveć traži jedinstva, saopćavanja, zamjene; treba da daje, da sebe daje i da prima: to je jedno gibanje, ali ne u praznini, ne gibanje nezamjenično i bez svrhe.

Ljubav ima potrebu ljubiti. Što je dakle činila Beskrajna Ljubav u svojem božanskom i najjednostavnijem Jedinstvu? Ljubila je samu Sebe i samim pre-

obiljem svoga života i neprispodobive plodnosti, Ona je bila: Tri u Jednom i Jedan u Tri. Tri božanske Osobe, koje sačinjavaju Trojstvo ovoga Jedinstva, savršeno su jednake među Sobom, svaka od Njih posjeduje u Sebi cjelovitost Beskrajne Ljubavi, koja je nerazdjeljiva.

Ova Beskrajna Ljubav, živa i oživljujuća, živa u sebi i po sebi, i oživljujuća vani, ne samo da po vlastitoj naravi teži da se saopći, nego po intenzivnosti svoga života i svoje besmrtne plodnosti, sâmo je saopćivanje.

Beskrajna Ljubav, jer je živa i plodna, jest gibanje. U samom Bogu to se gibanje zbiva saopćavanjem Triju božanskih Osoba. To je kao neprekidna cirkulacija, koja ide od Oca Sinu i Duhu Svetomu; ovo životno i jedino gibanje tako je hitro i silno, te bi na prvi pogled izgledalo kao neka nepokretljivost. To gibanje Ljubavi zbiva se i vani, a u kakvoj darežljivosti, vidjet ćemo u slijedećem poglavlju.

Pokušajmo protumačiti razliku gibanja u samoj Beskrajnoj Ljubavi i gibanja izvan nje.

Unutarnje gibanje ne teži za nikakvim stvaranjem, za nikakvim novim proizvodom, gibanje je to pokoja i užitka, savršeno gibanje, koje se ne može ni uvećati ni umanjiti ni mijenjati. Punina je to Ljubavi, koja se zadovoljava vječnim gibanjem vazda jednakim među Trima Osobama božanskim.

Naprotiv izvanjsko gibanje teži za stvaranjem, za neprestanim proizvođenjem. Gibanje je to rada, ako se tako može kazati, i ono se zadovoljava vječnim proizvođenjem milosti, darova, duhovnoga života, stvaranja i materijalnog života.[63])

Ova dva gibanja, ili bolje, ovo jedincato gibanje, jednako je plodno i u jednom i u drugom obliku. Plodno je u Bogu po vječnom rađanju i vječnom proizlaženju; plodno je vani po milosti i stvaranju.

Tko bi mogao govoriti kako dolikuje o Beskrajnoj Ljubavi, koja ide i vraća se u božanskoj plimi i osjeki među Tri Osobe Presvetoga Trojstva? Kakve li ljubavi u Ocu! Kakav li je ocean svijetla, čistoće, istine, duboka tajna rađanja Riječi! Kakva snaga očinstva, kakvo gibanje božanskog života! Otac ljubi i kaže svoju Ljubav, i ta Riječ — Ljubav, koju kazuje vječnim zanosom, njegov je Sin, ali Njemu savršeno sličan, jer je sva njegova Ljubav. Sin ljubi. Koja Ljubav u Riječi, u sjaju slave Očeve! To je veličanstveno sijanje, koje se vraća u krilo Oca, odakle izlazi, i

[63]) Isp. »Au Service de Jésus-Prêtre«, II. 96. — »Srce Isusovo i Svećenstvo«, IV. 3. str. 199. sl.

Otac i Sin, odvijeka prožeti istom svetom vatrom, kazuju zajedno svoju uzajamnu Ljubav. Od te uzajamne Ljubavi proizlazi Duh Sveti: supstancijalna Ljubav Oca i Sina, plamen prečiste vatre, sveti dar, koji Ljubav daje Ljubavi.[64])

[64]) Bogoslovci, da protumače proizlaženje Osoba božanskih, često se pozivlju na dva načela, naime, Bog je Dobro, i, Dobro se po svojoj naravi razlijeva. Ovo razlijevanje i saopćavanje, na kojem se osniva plodnost dobra, očito jest gibanje ljubavi. U Bogu, koji je apsolutno Dobro, to je gibanje ljubavi istovjetno s njegovom bitnosti, jest samo gibanje bića Božjega. Plodnost čisto duhovne naravi može se pojmiti samo ovako: ponajprije činom uma proizvodi umnu riječ, u kojoj izrazuje predmet svoje spoznaje; onda, činom ljubavi teži za spoznanim predmetom i proizvodi kao aspiraciju, poriv, obuhvatanje, zagrljaj duhovni. Prenesemo li tu plodnost na beskrajno, kao u Bogu, u krilu same božanske bitnosti imamo Oca, koji je svoj vlastiti predmet spoznaje, i koji sebe kaže potpuno sebi savršenom Riječi. Jedan prema drugom u tom činu spoznanja, Otac i Sin, sačinjaju dvije Osobe božanske. Ove dvije Osobe mogu dakle težiti jedna prema drugoj istim činom ljubavi, odakle će proizaći aspiracija, obuhvatanje, zagrljaj uzajamni, koji je Duh Sveti, osobna Ljubav Oca i Sina, koji u svojoj beskrajnoj savršenosti dovršuje krug plodnosti naravi božanske.

Tako je razumljivo, kako se može govoriti o ljubavi u rađanju Riječi: temelj tomu rađanju uistinu je bitna i plodna ljubav Božja. To ništa ne oduzimlje naravi vlastitoj »činu spoznajnom«, kojim Otac rađa Sina, i koji je čin uma. Jednako je razumljivo, kako je ista ljubav esencijalna i plodna u principu proizlaženja Duha Svetoga; to

»Ljubav na koncu jest jedinstvo, jest moć živa i dobrotvorna, koja od nekoliko čini jedno. I tako, Otac, Sin i Duh Sveti, koji bivuju različiti a da se nikada ne rastave niti slijevaju, samo su jedan jedini Bog: njihovo Trojstvo jest samo Jedinstvo.«[65])

Tako Beskrajna Ljubav u vječnom zanesenju ide od Oca Sinu i Duhu Svetomu, zatvorena u sebi Trima božanskim Osobama; tu su izmjene, jedinstva, posjedovanja bez kraja, neizrecive slatkosti i beskrajna uživanja.

Samo nam Beskrajna Ljubav može pružiti nešto svijetla na božanske tajne Jedinstva i Trojstva Božjega, no tom spoznajom sve je osvijetljeno; duša ne stoji više zapanjena, nijema, pred onim, što nadilazi njenu pamet, nego ulazi i ona u to gibanje ljubavi, prodire, utapa se u te osvijetljene tmine.[66])

ništa ne oduzimlje karakteru toga »nocionalnog čina«, koji je aktivna spiracija i rastvara se u bitnu Ljubav, treću Osobu Presv. Trojstva.«

[65]) Mons. Gay.

[66]) »Iza sv. Pričesti... najednom sam se našla uronjenom u Beskrajnu Ljubav. Ova božanska Ljubav svu me je obuhvatala, tekla je na me, i ja sam se osjećala njom prožeta kao spužva u vodi. Preslatki glas Isusov rekao mi je: »Napuni se tom Ljubavlju i razlijevaj ju po svijetu.« Oh, kako je ugodno bilo u tom moru Beskrajne Ljubavi! Bez naprezanja, bez razmatranja, bez misli tu sam gle-

Duša vidi Beskrajnu Ljubav u Ocu, živu i oživljujuću, onda se ta Ljubav pokazuje u utjelovljenoj Riječi osjetnom pameti i srcu stvorenja, napokon ta ista božanska Ljubav djeluje u čovjeku, prosvjetljuje ga i potiče na dobro po Duhu Svetomu.

Isus Krist, utjelovljena Ljubav, o kojem je mogao reći sv. Ivan: »I mi spoznasmo i vjerovasmo ljubavi« (1. Iv 4, 16), svojim božanskim ustima u četiri kratke riječi otkriva nam dvije božanske tajne, Jedinstva i Trojstva: »Ja sam Put, Istina i Život«. (Iv 14, 6.)

»Ja sam« Jedinstvo je Božje, Bog je, koji tvrdi da je jedan: »Ja sam Onaj koji jest« (2. Mojs. 3, 14); Bog je od jučer, od danas, od sutra, Vječni.[67]) »Ja jesam i u Meni, jedinomu, troje je: Put, Istina i Život.«

Otac je Put. Njegovo svemogućstvo zar nije put, koji je stvaranjem doveo ništa do bića, i milošću biće do Boga? Zar nije sam Isus kazao: »Nitko ne može doći

dala božanske tajne u divnoj jasnoći... Spoznaja Beskrajne Ljubavi mojoj duši čini misterij Presvetoga Trojstva svjetlijim i prozirnijim nego li najčišći kristal suncu izložen.« »Au Service...« II. 188.

[67]) Otkr. 1, 8: »Ja sam Alfa i Omega, početak i svrha, govori Gospodin koji jest, koji je bio i koji će doći.«

k Meni, ako ga moj Otac ne povuče«. (Iv 6. 44)?

Sin je Istina, utjelovljena Riječ, Svijetlo od Svijetla, božanska Mudrost, što osvjetljuje put svojim sjajem: »Koji mene slijedi, ne hoda u tami« (Iv. 8, 12).

Duh Sveti je život, plodnost. U zoru vremena nije li on lebdio nad vodama, da ih oplodi? Duh Sveti učinio je plodnim krilo Djevice Marije i dao život Crkvi.[68])

Tako je Beskrajna Ljubav, koja nam se pojavila u Kristu, jedna je jedincata Ljubav u Trim Osobama, i one Tri Osobe ista su Ljubav; one se vječno ljube i ljubit će se tom jedinom ljubavlju, koja je njihova vlastita bitnost i koja je njihovo blaženstvo.

U krilu Božanstva vječno su sveta gibanja, neizrecivi pokoji, izmjene pune slasti; punina moći, svijetla i života, što uživa u sebi i raduje se radi sebe. To je božansko blaženstvo Ljubavi vječne, drevno a vazda novo, koje ne pozna dosadnosti ni zasićenosti, nego vazda hoće da ljubi ono što ljubi od vijeka i ljubit će do vijeka.

[68]) 1. Mojs. 1, 2. »Duh Božji lebdio je nad vodama.« — Lk 1, 35.: »Duh Sveti saći će nad tebe i sila Višnjega osjenit će te.«

V

Ljubav Stvoriteljica.

Kako je obrazloženo u Predgovoru, od ovoga poglavlja dalje donosimo izvađene Bilješke, koje je priredila S. Alojzija Margareta. Ne ćemo ih sređivati niti im davati oblik prijašnjih poglavlja.

Opet velimo, nije ovo bogoslovska rasprava, nije ovo rasprava o Ljubavi Božjoj, ovo je mala „knjižica o Ljubavi". Misao izražena od S. Alojzije M. dovoljna je za daljnje proučavanje i razmišljanje bezdana Ljubavi Beskrajne.

Žaleći što sama Sestra nije ove stranice upotpunila, dodajemo rad svojih duša. Nauke svećeničke pomoći će svećenicima, da razvijaju oni sami ove retke prema potrebama duša i prilika.

Rekli smo, izvanjsko gibanje Ljubavi teži za neprekidnim proizvođenjem.

Ljubav osjeća potrebu saopćiti se, a kako je u samoj Sebi preobilna, kako djelatnost njena gibanja ima snagu božansku, kako je Ona život i plodnost bivstvena,

nužno treba da se razlije van, da radi i proizvodi.[69])

S toga se Beskrajna Ljubav odlučila na stvaranje. Stvaranje je izašlo iz njene punine, moralo je biti božansko izlijevanje njene preobilnosti.

Je li moguće drugačije tumačiti stvaranje? Šta su trebali Bogu stvorovi? Prije nego su stvoreni, je li štogod nedostajalo njegovoj slavi i njegovu beskrajnom blaženstvu? Bog je stvorio, jer je odveć lju-

---

[69]) Sigurno je, da nije bila misao Sestre tvrditi, da je stvorenje bilo nužno; to dokazuju mnogi odlomci u njezinim spisima. I u ovom istom poglavlju, koje je uostalom ostalo kao nacrt, govorit će malo niže o »času odabranom u odlukama vječne Mudrosti za stvorenje svijeta«, o »Ljubavi Beskrajnoj, koja nije više h t j e l a zadržati u Sebi puninu života«, o Bogu, koji »proizvodi iz ništa jednim činom svoje beskrajne dobrote i svemoguće v o l j e da nastane nebo i zemlja«; sve te riječi uključuju čin neovisnosti i slobode u Bogu. Redovnica, govoreći onako kako je rekla, htjela je samo izraziti, da je Ljubav, što se izlijeva na stvorove, preobilna i beskrajna.

Sv. Toma (Summa contra Gentiles, l. 2. c. 28) uči, da Bog nije bio obvezan stvoriti svijet ni strogom pravednošću ni beskrajnom dobrotom svojom. Ali, veli, ako se riječ uzme u širem značenju, onda se može govoriti o pravednosti u stvaranju svijeta, jer to stvaranje dolikuje dobroti Božjoj. *„Large tamen justitia eccepta, potest dici in creatione rerum justitia, in quantum divinam condecet bonitatem".*

bio; nije mogao zadržati Ljubavi u sebi, valjalo mu je pustiti Ju neka se izlijeva.

»Nije htio ništa drugo nego da nađe, kome da čini dobro, a kako ništa nije bilo u ništa, iz ništa je stvorio množinu bezbrojnih stvorova, s kojima je mogao zadovoljiti svoju darežljivost, dajući svima obilan dio svojih dobara.«

Postade Stvoriteljem, jer je Beskrajna Ljubav, to jest, jer je beskrajno gibanje, beskrajna moć, beskrajan život, plodnost beskrajna.

Svaka plodnost ljudska vrši se na tvari što već postoji. Plodnost ili naravi ili uma ili veleuma prizvodi samo iz stvari tvarnih ili umnih, iz kojih vadi nove oblike. Što čini, djelo je transformacije.

Plodnost Ljubavi Beskrajne posve je drugačija, ona je u pravom smislu stvarateljica; ona radi oko ništa, ona proizvodi iz ništa svojom vlastitom moći, bez pripomoći kakve prve tvari štogod joj se svidi proizvesti. Bog stvara bez truda, njegovo djelovanje samo je čin volje: »On je rekao, i sve je učinjeno« (Ps. 148, 5).

Kad je dakle nastupio čas određen u odlukama vječne Mudrosti za stvorenje svijeta[70]), Beskrajna Ljubav, ne htijuć više zadržavati puninu života u Sebi, jednim jedinim činom svoje beskrajne dobrote i

[70]) »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 288.

svemoguće Volje, učini da izađe nebo i zemlja. »U početku stvori Bog nebo i zemlju« (1. Mojs 1, 1).

Eto Ljubav je protekla iz krila Božanstva, razlijeva se kao bujica, da se nikada ne zaustavi, nad stvorenje, što je istom proizašlo iz ništa.

Creavit coelum! Kakva li djela Ljubavi, ovo nebo, ove neizmjerne prostorije . . .

Slijedeći retci izvadak su iz „Notes intimes“ S. Alojzije Margarete, koje je sama označila kao materijal za ovo poglavlje.

I. Kroz neko vrijeme nastojala sam da promatram Beskrajnu Ljubav, i u duši su mi odatle ostali tako slatki i tako jaki utisci, da želim nešto od njih zabilježiti.

Vidjela sam pred sobom neizmjeran bezdan, tako ogroman, da ga nijedan stvoren pogled ne može obuhvatiti, a taj je: Ljubav Stvoriteljica, stvoriteljna ljubav. Beskrajna Ljubav osjećala je poticaj u sebi da se saopći van, izvan same Sebe, pa je odlučila stvoriti čovjeka, da se u njega može izlijevati. Pa kao što mlada majka u ljubavi vlastitim rukama pripravlja kolijevku djetetu, što će ga svijetu dati; kako se trudi, da mu ne samo bude mekana i zgodna nego i prijatna i ljupka; tako je i Bog, koji je imao biti i otac i majka, brižno

I. »Au Service...« I. 283.

pripravljao kolijevku čovjeku, svemir. Svidjelo mu se, da ga ukrasi i obogati svime, što bi moglo ljubljenom stvoru koristiti, služiti mu, veseliti ga.

Katkada je Bog zastao u svojem djelovanju i promatrao, što je bilo učinjeno. Vidio je, da ništa ne manjka, našao je, da je sve dobro (1 Mojs. 1, 1. 12. 18. 21. 25. 31.). Napokon kad je velika palača svemira bila gotova i uređena za kraljevskog gosta, za kojeg je i bila spremana, stvori Bog čovjeka, i Beskrajna Ljubav u njemu je našla zadovoljstvo. Presveto Trojstvo sporazumno stvori čovjeka, i dah božanski, Duh Božji, Ljubav, dade mu život, život naravni tjelesni, i život vrhunaravni duše, život savršen, čist, život taki, kakav je Bog za čovjeka smislio.

II. Bog, početnik Života, izvor Života, jutros mi je osvojio dušu. Tijelo mi je bilo slomljeno i slabo, ali dušu sam osjećala živu, pa kao što se gladno dješešce vatreno pritište na majčine grudi, tako je i moja duša, gladna svjetlosti i života, žarko se privijala na krilo Božje te sam požudno gutala oživljujuću hranu. I tu, primaknuvši uho, čula sam buku milu i duboku nalik buki vode iz obilata izvora, koja se izlijeva prema bezdanima uz dugu jeku: to je

II. Ib. 267.

bio Život, što se izlijevao iz krila Očeva i silazio k stvorovima. Jedni su ga primali više, drugi manje, prema stepenu svoga bića, prema vlastitoj sposobnosti i svrhi, i život je u svakom proizvodio zaseban zvuk.

Život, silazeći od Boga na stvorove i uzlazeći od stvorova k Bogu, izvijao je dvojaku uzvišenu pjesmu. Pjesma Života. što se izlijevao, bila je božanstvena, duboka, beskrajna, slatka kao poljubac majke; pjesma Života, što je uzlazio, bio je pjev hvale, poklonstva, zahvalne ljubavi, nježne kao djetinje milovanje.

III. Jučer, moj božanski Učitelj, pošto mi je milo govorio, pokaza mi, kako bi Mu bilo drago, da Mu privedem sve stvorove i kako bih im ja morala posuditi moju dušu i srce moje, te bi svi uzmogli ljubiti, slaviti Ljubav Beskrajnu.

Bog je Biće jedincato; svi stvorovi imaju svoje bivovanje od Njega; svi su oni, ako se smijem poslužiti prispodobom, sastavljeni od dva dijela: jedan dio je komadić ništa, drugi je volja, htijenje stvoriteljno Božje.

Ništa ostaje ništa, pa ga slobodno odbaci; ostaje dakle da se gleda u svakom stvoru htijenje Božje.

III. Ib. 290.

Što je to stvoriteljna volja? To je izliv Beskrajne Ljubavi, iskra je to proizašla iz ogromne žeravice ljubavi. Bog je stvorio, jer je odveć ljubio. Izgleda, kao da je ovoj Ljubavi, zatvorenoj u samoj Sebi, bilo dosadno; osjećala je potrebu, da stvaranjem izađe napolje. Ali jer je stvaranje djelo ljubavi, mora to djelo čitavo ljubiti i ljubav mu se mora uspinjati do Boga.

Ali najveći dio stvorova nema duše ni srca; imaju narav, oblik, imaju svoje mjesto u stvorenju, neku zadaću, vrše sve što moraju po svojoj naravi, a od čovjeka čekaju, da im posudi svoje srce da ljube Ljubav stvoriteljnu, koja ih je proizvela.

Mnogi ljudi, ako ne svi, ni ne misle da imaju srce veoma žarko, veoma široku sposobnost da mogu ljubiti Boga i za sebe i jošte za niže stvorove.

I tako Bog gubi puno ljubavi. A Isus mi je rekao: »Posudi svoje srce stvorovima, neka me oni ljube po tebi i ti me ljubiš po njima; učini, neka slave, uzvisuju, ljube svoga Stvoritelja. Ljubi s pticom što pjeva, s oblakom što plovi prostorom, s listom što treperi na lahoru. Daruj dušu što spoznaje, srce što bije, svim ovim bićima stvorenim od Ljubavi.«

Već puno vremena navodi me na ovo naš Gospodin. Nekada sam se odvraćala

od stvorova, da se umrtvim; danas dobivam drugi poticaj.

Čini mi se, stvorovi su poput divnog glazbala, harfe; ako nitko ne tiče harfu, ne daje glasova; treba da srce ljudsko kao vješt glazbenik takne sve žice na zlatnoj harfi, pa će se dići skladan zvuk: to je — himna ljubavi, pjevana iz ljubavi u čast Beskrajnoj Ljubavi.

Često sam opazila, da je to Bogu veoma milo. Bog toliko traži ljubav. A i za srce je preslatka radost moći Bogu iskazati svoju ljubav na toliko različitih usta. Čovjek ne može vazda govoriti Bogu, da Ga ljubi; da to reče, ima samo jedna usta. Ali kad dođe k stvorovima i posudi im svoje srce, onda se uzdiže mnoštvo glasova pjevajuć Ljubav Beskrajnu.

Oh, ta Ljubav Beskrajna, taj Bog-Ljubav što stvara, što oživljuje svaku stvar, što se u sve širi, tako je vidljiv! Čini mi se, više mi ne treba vjere da to vjerujem, ja Ga osjećam u svakoj stvari. Oh, koliko bih Ga željela ljubiti!

IV. Sva ljudska stvorenja mogu osobno s pouzdanjem pristupiti k Bogu, jer je Bog stvoritelj sviju, Otac sviju. On ih sve ljubi. Utjelovljena Riječ, Krist-Ljubav, dovodi duše pred lice Oca, i po njemu su

IV. »Au Service...« II. 149. »Srce Isusovo i Svećenstvo« IV. 1.

sigurne da će biti dobrohotno primljene. Ali ovaj veliki Bog hoće, i poklona dostojni Isus rado gleda, da se njegov ponizni stvor u mnogo prilika posluži onim posrednikom, te mu se približi, kojeg je on sam postavio neka mu privodi duše, žrtve i darove, što mu ih one hoće da prinesu. Ovaj od Boga odabrani posrednik jest svećenik.

Bog je u svojoj mudrosti i ljubavi napravio neku vrst ljestava ili, ako tko hoće, lanca, što siže od stvora do Boga: od materijalnoga stvora do čovjeka, do svećenika, do Krista, do Boga. I od Boga, Ljubavi Beskrajne, silaze sva dobra i sve milosti tim istim lancem ljubavi sve do najnižih i najjednostavnijih stvorenja: od Boga do Isusa, od Isusa do svećenika, od svećenika do mnoštva ljudi, od ljudi do materijalnih stvorova.

Tako Ljubav Beskrajna vječito silazi i uzlazi, ističe i utiče, od Boga stvoru, od stvora Bogu.

V. Kako su divna tvoja djela, o moj Bože! Kako je lijepa i mila ova priroda, koju si stvorio snagom riječi svoje! Koliko je dakle darežljivo srce tvoje, kad si se udostojao sa sviju strana nas obasuti bogatstvima i krasotama, što tako oku gode.

VI. »Au Service...« I. 118. — I. 233.

Sav bi naš život imao biti neprekidno zahvaljivanje, i tamnjan priznavanja morao bi se svaki čas dizati prema tvojem prijestolju.

Sve je tvoja darežljivost, Gospodine. Ako svemir pruža prizor dostojan divljenja, promatranje divnih pojedinosti još jasnije iznosi tvoju moć i dobrotu tvoju.

Svakoga časa, o moj Bože, neka se prema Tebi uzdižu moji poklici ljubavi i zahvale.

Neka je posvuda i neprekidno slava, hvala i poklonstvo Bogu jedinomu i tri puta Svetomu, Stvoritelju, Reditelju, Uzdržavatelju i Djelitelju sviju krasota i skladnosti u prirodi, koja zanosi pogled, podiže duh, širi srce, i duša tone u poklonstvu, zahvali, divljenju, ljubavi!

VI. Mi živimo u Bogu, kao što živu djeca u krilu svoje majke; ona su u njoj i odasvuda njom opkoljena; od nje primaju hranu i život; o njoj ovise i od nje primaju sve; sama od sebe ništa ne rade, i gotovo su manje nego ništa; imaju oči i uši, a ne vide i ne čuju svoje majke; imaju usta, ali nijema, imaju ruke, ali ih ne mogu pružiti ni milovati svoju majku.

Tako smo i mi u Bogu: Njime smo opkoljeni i obavijeni; svaki čas daje On

VI. Ib. I. 233.

hranu i život našem tijelu i duši našoj; u svakoj stvari o Njemu ovisimo, »bez Njega ne možemo ništa učiniti«, pa ako je istina, da smo tim što smo stvoreni izašli iz ništa, onda je istinito, da bismo se u času mogli i vratiti u ništa, kad bi to Bog htio.

Imamo oči, a ne možemo Boga vidjeti; uši, i redovito ne čujemo njegova glasa; ruke, a ne možemo Ga dohvatiti ni dotaknuti. Dan naše smrti bit će dan, kad ćemo se roditi za život; ako naše rođenje bude sretno, onda ćemo Boga vidjeti, čut ćemo riječ Božju; naš će se jezik odriješiti i mi ćemo svoje hvale složiti s anđeoskim pjesmama; mi ćemo uistinu doseći Boga i obuhvatiti Ga neizrecivim zagrljajem; više ne ćemo primati hranu dušama našim samo po cijevima milosti, nego ćemo pristaviti naše usne na samo vrelo božanstva, požudno ćemo piti prečisto mlijeko utjeha nebeskih.

Kao što malo dijete ostaje neko vrijeme skriveno u utrobi majčinoj, tako i mi za ovoga života skriveni smo u Bogu, živi u Njemu i doista ovisni o Njemu; svaki dan primamo svetim kanalom milosti hranu, koja čini da duše rastu te ih uređuje za život vječni na dan od Boga određen; smrt će nam dati život, život u

Njemu, život u punini, život bez boli i bez smrti.

Rujan 1899.

VII. Tvoja Ljubav, o veliki Bože višnji, moj je život. Ja bivujem samo za Ljubav, moj razlog bivovanja jest Ljubav. Ti mi ga za drugo nijesi ni dao, o moj Bože, nego da veličam tvoju Ljubav; Ti si me pridigao iza mojih padanja, samo da slavim tvoju Milosrdnost; Ti si me obasipao svojim darovima samo da objavljujem prekomjernu tvoju nježnost.

Ja sam samo ništa, a Ti si, Bože moj, Ti si sve; i ovo malo što jesam, jesam po Tebi i za Tebe.

Sve me nešto sili da pišem, a ipak vazda opetujem istu stvar, vazda ista nota, ista se pjesma izvija iz moje duše, vazda slava, vazda prekomjerna tvoja darežljivost, o Ljubavi Beskrajna. Da, treba opet da rečem: Ljubav Beskrajna nas obavija i steže, Ona ispunja svijet, Ona se prelijeva u neizmjernost bez kraja; samo Joj ljudska duša ostaje zatvorena, ne posvema, jer bi bila uništena, nego je pretijesna za ljubav.

Svi stvorovi životom primaju od prelijevanja Ljubavi Beskrajne, okreću se prema svojem Stvoritelju i otvaraju se životnim priticajima, što silaze od Boga u

VII. Ib. 5. 294.

njih; ali duša ljudska, učinjena slobodnom da ljubi Boga više nego ikoji drugi stvor, slobodno se zatvara i zaključava pred ljubavlju.

VIII. Danas cio dan dušom mi je vladalo viđenje Beskrajne Milosrdnosti. Vidjela sam ju božanski stvoriteljnu. U dane stvaranja, dok još nije bilo prašine svijeta, Bog, Beskrajna Ljubav, stvori sve po svojoj Riječi. Bog reče i sve postade.

Sveto Pismo predočuje nam božansko Trojstvo, kako obavlja svoje djelo ljubavi.

Otac govori stvarajuću riječ. Riječ uređuje sve stvari i, kao beskrajna Mudrost, uživa u stvaranju; Duh božanskom toplinom priprema vode zemaljske na plodnost. Riječ, u taj prvi čas u koliko je božanska Mudrost, stvori dakle iz ništa s beskrajnom milosti mnoštvo bića, sa Ocem i Duhom Svetim učini da je niknuo život, i svako stvorenje primi svoje bivovanje i svoj oblik pod dahom Ljubavi.

U dane otkupljenja Bog na neki način proizvodi novo stvaranje, ne tvarno nego čisto duhovno, i opet hoće da djeluje i proizvodi po svojoj Riječi. No Riječ je sada Stvoritelj pod oblikom ne božanske Mudrosti nego božanske Milosrdnosti.

Beskrajna Milosrdnost, utjelovljena u Isusu, stvara, ne više iz ništa nego iz griješnosti, bića pravednosti, putove svetosti, nove čistoće i djecu Božju. Oh, ta stvaranja Milosrdnosti, još su ljepša, još su dostojnija Mudrosti i Ljubavi Božje nego li ona u početku vremena.

27. siječnja 1906.

VIII. »Au Service...« II. 275.

VI

Ljubav Posrednica.

I. Potreba Kraljevstva Isusa Krista, potreba jedinstvenosti u mislima. Sveopća borba ideja, neizvjesnosti. Sa sviju strana napadaji, teškoće naći pravi put. Sumračje dolazi od konfuznosti ideja. Molba svijetlu. Samo je Isus Krist pravo svijetlo, svijetlo potpuno, koje može osvijetliti sve tačke.

Isus Krist mora kraljevati, jer je On Bog. Božanstvo Isusa Krista. Dva dokaza. Naviješten i kazan unaprijed prije 300 godina. Što je on prorekao i najavio, kasnije se ostvarilo. Još dva dokaza. Slaboća sredstava, veličajnost uspjeha. Djelovanje trajno, živo, oživljujuće. Isus Krist mora kraljevati, jer je On savršen čovjek. Savršenstvo čovječje naravi Isusove. Mudrost, razboritost, moć, blagost, pravednost. Zakonodavac, Učitelj, Otac.

On hoće da kraljuje, da kraljuje ljubavlju.

I. Iz »Au Service de Jésus-Prêtre«, II. 193.

Da učvrsti svoje kraljevstvo, mora raditi On sam i raditi po posredstvima, izravno na svijet duša i neizravno po djelovanju onih, koje je On preodredio za učvršćivanje, očuvanje i proširenje svoga kraljevstva ljubavi: svećenstvo, vjernike.

Neprekidne borbe oko učvršćivanja ovoga kraljevstva već dvadeset vijekova. Sada pobjede, sada porazi; današnje stanje.

Kakvo je danas bojno polje. Borba žestoka, zdvojna neprijatelja Isusa Krista, umor, klonulost jednog dijela vojske. Po izbor četa u pričuvi za kritične časove.

Poziv Isusov po izbor četi svećenstva.

II. Za ovu tačku Sestra je označila već navedenu u poglavlju »Ljubav Stvoriteljicu« IV.

III. Iz dubina bezdana, Gospodine, vapijem Tebi, sa zemlje, iz bezdana, u čijim dubinama bjesne sve strasti ljudske, dižem glas k Tebi, moj Gospodine i moj Bože, kazujem Ti svoju bijedu i svoju zapuštenost; moja muka tako je velika i teret što me guši tako je težak, da ne mogu drugo osim slati Tebi krike vruće molbe, vapaje zebnje.

II. Ib. II. 145.

III. Parafraza Psalma De profundis iz »Notes inédites«.

Gospodine, čuj molitvu moju. Neka uši tvoje slušaju glas molitve moje, prigni uho, Gospodine, i čut ćeš, kako razdire moj glas, spoznat ćeš po zavijanju glasa, po žestini vike, kako je u pogibli da pogine onaj, iz čijeg srca izlazi; tvoje uho često čuje viku ljudi, viku psovke, viku srdžbe, viku proklinjanja, viku zdvojnosti, ali u mojoj viki razabrat ćeš molbu ljubavi.

Ako budeš vodio strog račun o bezakonjima, o moj Bože, tko će, Gospodine, opstati pred Tobom! Ako budeš računao sve naše zločine, sve naše uvrede, sva naša pomanjkanja, ako budu sređivale naše račune samo istina i pravda, mi smo propali, sva je nada izgubljena. Nema koristi, Gospodine, da dovršavaš obračunavanje; ima toga i previše da na vijeke budemo izgubljeni, ne odugovlači našu tjeskobu, neka se odluči o našoj sudbini.

Sveto Veličanstvo, Istino nestvorena, Moći bez ograničenja, Ljubavi nepripoznata, Oče neumoljivi, Gospodaru napadani, učini po svojoj pravdi!..

Ali Ti si pun milosrdnosti... Nijesi Ti Bog opasan, nego si Ti Bog dobri, nijesi Ti Otac neumoljivi, nego je tvoje Srce puno nježnosti spram svoje djece, nijesi Gospodar strogi, nego slatki Prijatelj duša, Ti si sama Milosrdnost.

Uzdam se u Tebe, Gospodine, oslanjajuć se na tvoj zakon. Zakon ljubavi nastupio je namjesto zakona straha. Uvijek je zakon isti, samo što si ga učio pod maslinama Judeje i među ružama Jerihona, a nijesi nam ga dao sa Sinaja uz gromove i munje: nije to više zakon jaki i strašni, koji je krivca smrću kažnjavao, nego zakon samilostni i slatki, koji se zadovoljava jednom suzom pokajnicom. Zakon svet, koji je izražen jednom riječju: Ljubite! Ljubite Boga, ljubite svoju braću, ljubite svoje neprijatelje; Bog nas ljubi, on želi naše spasenje.

Duša moja čeka učinak tvojih obećanja, slatkih obećanja; srce moje s njima računa, i čitavo moje biće čeka im učinak. Blaženi, koji plaču, jer će biti utješeni. Blaženi, koji gladuju i žeđaju pravde, jer će biti zasićeni. Blaženi, koji progonstvo trpe, jer je njihovo kraljevstvo nebesko i t. d. i t. d,

Duša je moja stavila sve svoje uzdanje u Gospodina; gledajuć tvoju milosrdnu dobrotu, o moj Bože, tko da ne stavi pouzdanje svoje u Tebe? Ti praštaš uvrede, Ti stostruko naplaćuješ najmanje djelo učinjeno Tebi. Ti ne gledaš na naše krivice nego na najmanji pogled upravljen Tebi, na najslabiji uzdah srca, na najmanju suzu prolivenu.

Od jutra do večera neka se uzda Izrael u Gospodina. Siromašni puk, jadno koljeno Adamovo palo je i u bijedu zapalo, baca svu svoju nadu u Srce Onoga, koji je, da te spasi, podnio smrt i sramotu križa. Tvoje nade ne će On prevariti, ne će odbiti tvoje molitve.

Jer Gospodin je pun dobrote i u Njemu se nalazi obilato otkupljenje. Dobrota je sama bitnost moga Boga, i otkupljenje, što je svijetu donio, beskrajno je kao i sve što je u Njemu. Beskrajna je njegova moć, beskrajna je njegova mudrost, beskrajna je njegova milosrdnost, beskrajna je njegova ljubav prema nama i revnost za naše spasenje. On je onaj, koji će izbaviti Izraela od sviju njegovih opačina.

IV. Ovdje je Sestra označila odlomak već naveden u I. dijelu str. 25. »Moderni duh hoće sve da poravna . . .«

V. U Srcu tvoga Sina utjelovljenoga, u tom živom svetohraništu Ljubavi, nađoh sve ljepote i sve veličajnosti, sve nježnosti i svu čistoću; nađoh Milosrdnost, to jedino mjesto, gdje se susreću pali stvor i Božanstvo vazda slavno.

IV. »Au Service de Jésus-Prêtre«, I. 221.
V. Ib. I. 253.

. . . Isus je moje blago. Moj je, ja svaki čas mogu dakle punih ruku crpsti i uvijek ga nalazim obilata bogatstvom, odatle uzimljem, čim da platim svoje dugove, čim da se pomognem u svojim potrebama, čim da si pribavim ugodnosti, čim da si nabavim krunu.

. . . O moj Bože, tako si ljubio svoje stvore, da si Sina svoga jedinoga dao, i da ih ne zastraši Veličanstvo tvoje Riječi, zaogrnuo si ga tijelom sličnim našemu, da nam duše budu neminovno k Njemu privučene.

. . . Ja Ti se klanjam, o moj Bože, po Isusu i u Isusu; klanjam se Isusu, tvojem Sinu, kojega čovječja Mu narav čini mojim bratom, a njegovo božanstvo mojim Bogom; ljubim Te s Isusom i za Isusa; ljubim Te po Srcu Isusovu, koje je ljubav učinila mojim. Ljubim Te u Isusu, u kojem Te dosiže moja ljubav, po kojem može se dotaći Tebe i Tebe posjedovati.

18. ožujka 1900.

VI. Ljubav rijekama teče na ovaj Križ sa krvlju Isusovom; htjela bih skinuti tijelo ovoga božanskog Propetoga, uzeti ga u naručaj, svoje usne staviti na svaku mu ranu, da zacijele pod mojim cjelovima.

Jučer iza sv. Pričesti, najuže sjedinjena s Isusom, vidjela sam u njegovu Presve-

VI. Ib. I. 258.

tom Srcu ove želje Božje: Bog hoće da se Ljubav raširi, da obuhvati cio svijet i da ga obnovi. Bog hoće da zemlju očisti i preporodi, ali ne više vodama novoga potopa nego ognjem.

Umovi i volje su na stramputici; svijet, koji treba da bude pročišćen, jesu pameti i duše; s toga i oganj, koji Bog hoće da upotrebi, oganj je čisto duhovan. Treba da se svakom stvoru propovijeda Ljubav i Milosrdnost, jer Srce Božje neizmjerno želi praštati: oprašta radi malo ljubavi, što u srcu vidi kao odgovor ljubavi njegovoj! Duša moja trpi najveće boli gledajuć nehaj i hladnoću u najvećem dijelu kršćanstva, i kako malo odziva nalazi ljubav Božja u srcu svojih stvorova; ali kako trpi također s toga, što ona sama ljubi ovako slabo ono što spoznaje, da je tako ljubezno i tako željno ljubavi!

Tko misli na Ljubav Božju? Tko vjeruje kako treba u Božju Milosrdnost? A ipak Bog je Ljubav; djela njegova sama su Ljubav, i Milosrdnost njegova vječna je i beskrajna.

Jednoga dana pala sam ničice pred noge Isusove i zvala sam Njega, jedino dobro duše moje, najvišu ljubav srca moga, beskrajno blago sviju bogatstva, i napokon sam Mu rekla: »Moj Isuse, kako

hoćeš da Te nazivljem?« I odgovorio mi je: »Nazivaj me Milosrdnost«.

O moja slatka Milosrdnosti, o Isuse, koji si iz ljubavi umro na ovom Križu, da privučeni i dovedeni k Tebi tvojom Milosrdnošću živimo od tvoje ljubavi i za tvoju ljubav!

Veliki Petak, 13. travnja 1900.

VII. Jutros iza sv. Pričesti bila sam uronila u klanjanje i u ljubav, duboko poništena u samoj sebi; činilo mi se, da nad sobom čujem mnoštvo nebeskih duhova, kako pjevaju i slave božansku Milosrdnost; bilo je to s toga što je došao Isus da se sjedini sa mnom, najbjednijim, najslabijim, najnečistijim od svih stvorova.

O Ljubavi! Isus, živ u meni, htjede me utješiti u mojem siromaštvu i nevoljama mojim pokazujuć mi, da On zna i iz njih izvući slavu i hvalu svojoj Milosrdnosti.

Isuse, živote moj i svijetlo moje, Tebe, koji se sjedinjuješ s mojom griješnom dušom, ja Te ljubim, dà, ja Te ljubim, ali Te ljubim odveć malo. Željela bih te ljubiti vatreno, iz sviju sila duše svoje, sa svom slabom svjetlosti uma svoga, sa svim žarom srca svoga, sa svom snagom volje svoje; željela bih, da me ljubav prenese i nerazdruživo sjedini sa Srcem tvojim.

VII. Ib. I. 293.

Kada Te posjedujem, slatka moja Milosrdnosti, kada tvoja Ljubav baci u srce moje svoje božanske strjelice, moja vanjska sjetila više ne primaju utisaka, nego ostajem nepomična u čekanju i želji još potpunijeg posjedovanja.

Tvoja ljubav, o veliki Bože... (već navedeno str. 83.).

VIII. ...Jučer, u nedjelju, često sam išla i padala ničice pred izloženim Presvetim Sakramentom, više puta sam pitala Isusa, hoće li mi saopćiti još koju stvar za Djelo; ali ništa nije odgovarao. Navečer za Litanija moja se duša nađe milo zanesena njegovom božanskom nazočnošću i napuni se najslađim, najčišćim rasvjetljenjima.

Bila su tri različita rasvjetljenja:

Prvo je bilo o Beskrajnoj Ljubavi Isusovoj spram duša; Isus u svojoj skrbi za duše stvara svećenika, drugoga Ja. Svećenik, iznašašće ljubavi Srca Isusova za duše. Svećenik, takim postao samo za njih, stvoren je i privilegovan od Isusa, drugi Krist samo poradi duša; odatle nježnost i duboka ljubav, koju mora imati svećenik za duše.

Drugo je prosvjetljenje bilo o Djelu — Zajednici.

VIII. Ib. II. 63.

Bog vazda misli na duše. Svrha Zajednice: spasenje duša po Ljubavi i Milosrdnosti. Sredstvo akcije u Zajednici: svećenik, ali zato svećenik svet, revan, sam pun ljubavi tako te ju kao naravski širi u duše.

Isus živi u svećeniku i onda djeluje po njemu. Dakle ponajprije: svećenik spremljen, napunjen Isusom, to je prvi dio Djela; zatim svećenik-Isus ide k dušama i privlači ih ljubavlju i milosrdnošću. To je božansko lukavstvo Isusovo.

Treće prosvjetljenje bilo je o pogiblima, koje mogu Djelo snaći, duh mu i cilj, i o sredstvima za to. Jedna je pogibelj, da bi ono postalo više nacionalnim nego katoličkim; da se tomu izbjegne, valja staviti Djelo odmah s početka u vezu sa Svetom Stolicom, da ga Papa blagoslovi, prizna i ohrabri. Ja se zlo izražavam, ne bih htjela ništa svoga umetnuti; kad bih mogla govoriti, možda bi me se bolje shvatilo. Moj Isuse, ja sam jedna neznalica, reci ti Ocu sve što treba da se kaže.«

Studeni 1903.

IX. Od nekog vremena naš Gospodin vuče me na osobit način u molitvu da promišljam o njegovu Božanstvu i klanjam Mu se.

IX. Ib. II. 79.

Ne znam, varam li se, čini mi se, da je naš Gospodin napadan u svojem Božanstvu, da se sprema krivovjerje, koje će valjda učiniti razdor u Svetoj Crkvi.

Jučer navečer bila sam u molitvi pred nogama Isusovim pa sam mu kazala: »Što Te više vrijeđaju, moj Spasitelju, to većma hoću da Te ja ljubim; što je više napadano Tvoje Božanstvo, to Mu se dublje hoću da klanjam.« I dana mi je ova misao: Apostol sv. Toma doista je ljubio našega Gospodina; ljubio ga je i rekao jednoga dana u plemenitom zanosu: »Idimo i umrimo s Njime!« Ali on nije vjerovao u njegovo Božanstvo; nije vjerovao u njegovo uskrsnuće, mislio je, da Isus ne može opet sebi dati život, koji je bio žrtvovao za spasenje svijeta, pa je tako dvojio o njegovoj božanskoj moći.

Koje je sredstvo upotrebio Isus, da izliječi nevjeru svoga Apostola? Dao je, neka stavi prst u rane na rukama i nogama njegovim; dao je, neka stavi ruku u otvor na prsima njegovim. I Toma, čim je stavio svoju ruku u ovu ranu ljubavi, čim se dotakao Srca svoga božanskog Učitelja, odmah je povikao: »Gospodin moj i Bog moj!«

Činilo mi se, da mi je naš Gospodin udahnuo ovu misao samo za to te razumijem, da bi samo spoznanje njegova Srca,

to jest Beskrajne Ljubavi, bilo snažno da pobije današnje zablude i nad njima slavlje slavi.

Misterij Utjelovljenja, pa onda Otkupljenja i svi božanski misteriji mogu se protumačiti samo Beskrajnom Ljubavlju. Ali Beskrajnu Ljubav mogu li shvatiti, razumjeti bijedna stvorenja omeđena i ograničena?

Samo ju možemo shvatiti u Srcu Isusovu; u tom Srcu vidimo ljubav čovječansku i božansku, i po toj ljubavi čovječanskoj, ali više nego čovječanskoj, dolazimo do spoznaje ljubavi božanske, do samoga Boga.

Srce Isusovo pokazuje nam dobrotu, milosrdnost, žrtvu; onda vjerujemo u Ljubav.

VII

Ljubav Otkupiteljica.

Bog je Ljubav! Njegovo veliko zanimanje jest ljubiti. On ljubi od vječnosti do vječnosti!

Beskrajna Ljubav, dok u sebi samoj djeluje, nalazi zadovoljstvo u divotnom općenju, što se kreće od Oca do Sina i od Oca i Sina do Duha, u neizrecivom onom saopćavanju, kojim tri Božanske Osobe međusobno sebi darivaju istu Ljubav, koja je njihova bitnost i bivovanje; ali Beskrajna Ljubav djeluje također izvan same Sebe; kako je pak vlastiti čin Ljubavi ljubiti, ona ljubi svako stvorenje, svako djelo, što je proizašlo njenom svemožnom riječju, sve što je bilo, što jest i što će biti.

Bog ljubi! Evo čim se Bog bavi u suverenom posjedu svoga Bića i u vedrom pokoju svoje besmrtne slave. On ljubi! To je njegov život, njegov rad, njegova radost, njegova božanstvena hrana, njegov neizrecivo blaženi užitak. On ljubi! On hoće da ljubi, on mora ljubiti! Njegova

Ljubav jest On sam, i kad bi prestao ljubiti, odmah bi prestao biti Bogom.

Bog je ljubav! On daje ljubav, a da ne broji. On ju izlijeva u neizrecivom obilju nad svim stvorenjima. Ništa ne izmače .ovom božanskom potopu, koji hoće da sve obuhvati i proguta.

Bog ljubi! Ali on hoće i da bude ljubljen. Ljubav traži ljubav. Ako u krilu istoga Božanstva Otac, Riječ i Duh savršeno si uzvraćaju ljubav, kojom se međusobno ljube, i koja je njihovo biće i bivovanje, onda Beskrajna Ljubav hoće da i izvan sebe nađe uzajamnost, relativnu dakako i primjerenu slabostima stvorenoga bića, ali zbiljsku.

Bog izlijeva bujicu ljubavi na stvorenje: stvorenje od svoje strane mora uzvratiti ljubav. U svako je Bog, tim što ga je stvorio, usadio princip ljubavi, dakako ne istoga stepena i na isti način. Traži pravednost i potreba, da svako stvorenje ljubi prema svojoj naravi i volji svoga Stvoritelja. Stvorenje je sve primilo od Boga: mora mu i sve vratiti; ono što jest, samo je po Bogu: mora sve svoje biće upotrebiti za Boga.

Ova prva ljubav, ova nuždna ljubav stvorenja ima u sebi dva čina. Prvi je vraćanje; stvorenje poklanja neku stvar

Bogu, vraća mu je. Drugi je pokoravanje: stvorenje ispunja volju svoga Stvoritelja.

Mi vidimo, kako niža stvorenja na taj način divno ljubav izvršuju. Zemlja je primila plodovitost — i ona je vazda proizvodi za svoga Stvoritelja. Cvijet je primio sjaj svoje čaške i ugodnost svoga miomirisa: on cvate svako proljeće svome Bogu i vraća mu svoju ljepotu i ugodni miris. Ptica je primila laka krila i prijatno cvrkutanje; i ona leti i pjeva pred licem Boga svoga. Divlje zvijeri, što obitavaju u pustinji, dobile su od svoga Stvoritelja hitrinu trčanja, snagu za obranu, ljepotu svoga krzna; i one rastu pred Bogom prema zakonima svoje naravi, tako vrše njegovu volju i množe se po dopadnosti svoga Gospodara. Ovako vjerno izvršavanje volje Božje, i ovo darivanje iz sebe onoga, što su primila, jest način ljubavi od strane nižih stvorenja.

Ali Bog je stvorio i viših bića. I u njih je položio princip ljubavi; kako su od božanske darežljivosti više primila, moraju i više uzvratiti. Od njih Bog ne očekuje samo onaku ljubav naravi i instikata, što mu je daju niža bića. Jer ih je stvorio razumnima, hoće od njih razumnu ljubav; jer im je dao slobodnu volju, očekuje od njih dragovoljnu ljubav; jer ih je stvorio

na svoju sliku, očekuje od njih ljubav sličnu svojoj.

Bog je usadio u čovjeka ne samo onu sposobnost ljubavi, koju je dao nižim bićima, i po kojoj bi već morao nekako instinktivno težiti za Bogom i njemu se podlagati, nego mu je i više dao. On mu je stvorio dušu obdarenu razumom, voljom, i po ovim moćima može čovjek doći do spoznaje svoga Stvoritelja i razviti u svojem srcu višu ljubav, koja je potpunoma razumna i Boga dostojna. I ovaku umnu ljubav, ovaku slobodnu ljubav čovjek duguje Bogu. A zašto mu je ne poklanja? Zašto ovaku ljubav tako slabo shvaća ljudsko srce? Mislim ljubav pravu, ljubav čistu, ljubav vrhunaravnu, od Boga traženu, koja je od njega sašla i mora se k njemu uspeti, ljubav, ne kako ju shvaća pokvareni osjećaj pokvarene naravi, nego onaku, kakvu očekuje Beskrajna Ljubav od razumnoga bića, ljubav ograničenu i stvorenu, dakako, kako je to i samo biće, ali prosvijetljenu, slobodnu i jaku.

Međutim malo ljudi ovako ljubi Boga, kako on hoće da bude ljubljen. Čovjek duboko uzburkan grijehom izgubio je bistar pojam istine. On bludi, on se vara, hoda stramputicom; nema više lijepoga bistroga shvaćanja, one čvrste i ispravne volje, kako je to sve imao prvih dana iza

svoga stvorenja. Podvrgnut je neznanju, požudi. S toga eto tako lako sađe s puta istine, izvrće red stvari, okreće dobro u zlo, i često voli zlo nego li dobro. Sud čovjekov nije više onako ispravan kao u početku što je bio, nesiguran je i često posvema zastrani.

Čovječanstvo je iza prvoga pada ugrezlo u mnoge zablude; no možda ni u jednoj tački nije zapalo u jaču bludnju kao gledom na ljubav. Što se čovjek više udaljivao od Boga, to se većma prislanjao stvorovima; pa da zadovolji svoje srce, koje traži Beskrajnu Ljubav, dao mu je za hranu samo onu zemaljsku privrženost i nazva ju »ljubav«.

Čovjek, zaboravivši na Boga, nije bio više s njime sjedinjen po ljubavi, nije znao više što da vjeruje, nije se više usudio nadati se, i našao se sred svijeta poput jadnoga brodolomca na širokom moru. Posizao je za svime, što mu se nuđalo; prihvaćao je za najmanju travčicu na površini, u zdvojnosti se nje grčevito držao, pritiskao ju na srce i uvjeravao sebe, da ju ljubi.

Ali to nije ljubav... Istinska ljubav, koja jedina zaslužuje ovaj božanstveni naziv, samo je ona, koja se diže do Boga, jedinoga izvora ljubavi. Zemaljska požuda, tjelesne naslade, jesu strasti razuzdane po istočnom grijehu; one su posljedica grijeha. One ne će nikada zadovoljiti čovječjega razuma i srca; nikada ne će one biti ljubav!

Duh i srce čovjeka: dva su divna instrumenta od Boga stvorena! Taknuti božanskim dahom Beskrajne Ljubavi morali bi u savršenom skladu i najljepšoj harmoniji odzvanjati i na neki način skupljati sve glasove, što ih niža stvorenja upravljaju prema nebu, u jednu melodioznu himnu hvale, zahvalnosti i poklonstva.

Čitava moralna veličina čovjeka, ta harmonija čovječja, što se mora od njega dizati prema nebu, sastoji se u tom akordu, u toj savršenoj suglasnosti, što ju među umom i srcem čuva i podržava. Samo jedna ruka i samo jedan dah treba da zajedno taknu i na zvuk pobude, samo Beskrajna Ljubav je božanstveni umjetnik, koji je sposoban da udara u ove skladne instrumente, jer ih je on i stvorio.

II. U dane otkupljenja... (vidi str. 84.).

Božja Milosrdnost raduje se među njima i, kao što je božanska Mudrost uživala u svojem djelu, tako i božanska Milosrdnost osjeća slast među dušama, koje čisti i koje spasava.

27. siječnja 1906.

VIII

Ljubav Otkupiteljica.

Isus Krist

I. — Isus Krist! Izgovarajuć ovo Ime kažem jedan svijet misterija i misli dubokih, slatkih; beskrajnost ljubavi i božanskih realnosti.

Isus Krist! On je alfa i omega, početak i svrha svakoga bića, svake stvari.

Svojim blistavim likom On gospoduje nad dugim nizom prošlih vijekova, obasjava mračnu i hladnu sadašnjost, baca divne zrake u daljine budućnosti.

Isus Krist! Nepoznat od jučer, progonjen od danas, možda razapet od sutra, a ipak je Gospodar svijeta, božanski pokretač koji upravlja gibanjem stvari; On je Učitelj umova, On Spasitelj svijeta! Isus Krist.

I. »Notes intimes«, neizdane, 1909.

IX

Ljubav Prosvjetiteljica.

Duh Sveti — Crkva

Ovo poglavlje započela je sama S. Alojzija Margareta ovako:

Napadaji na Crkvu ne smiju nam podrmati vjerom niti nam u pameti sumnje baciti. Evo već dvadeset vijekova traju napadaji, a naša je Crkva vazda slavila slavlje. Dade se shvatiti bojazljivost kršćana mlade Crkve, kad se pojavilo prvo krivovjerje; može se protumačiti, što su oni, koji su još slabi i nedostatno poučeni, mogli imati, straha, zebnje, borbe. Vidjeli su Crkvu istom ustanovljenu i na oči tako slabu, te se činilo, da bi ju jedan vjetar mogao srušiti. Ali danas, nakon toliko vijekova kušnje, zar nije Crkva dokazala svoju moć i životnu snagu svoju?

Udarana i jurišana sa sviju strana, u dogmama, u nauci, u moralu, u bogoštovju; progonjena u Papama, u svećenicima, u vjernicima; zabranjivana od dr-

žava; drmana nemirima naroda, poplavljena vlastitom krvlju, vidimo li, da je podlegla, da je sa zemlje iščezla, da tek životari, da se smanjila? Kad je odolijevala kroz dvadeset stoljeća klevetama i progonima, onda mora da je ona božanska ustanova, a kad je božanska, smijemo li se bojati, da bi ju ljudi oborili?

Gledajuć zablude naših dana čemu da se strašimo više nego li čitajuć u povijesti opis velikoga raskola na zapadu ili napadaje protestantizma? Mora nas duboko u duši boliti sve što se čini ili govori proti vjeri, i krivovjerja, i raskoli, ali ne iz straha, kao da bi s njih Crkva pala ili se umanjila slava Božja. Bog ima slavu svoju u samomu Sebi a Crkva svoj život u Bogu. Možemo se žalostiti radi slabih duša, radi sviju onih, koji će možda, prihvativši krive nauke, za uvijek se izgubiti i ražalostiti Beskrajnu Ljubav, koja najživlje želi ljudima vječnu sreću. Dà, treba da se žalostimo sa svim katoličkim srcima, kad vidimo, da je Sveta Crkva progonjena i izdana, kad vidimo, da sjajni umovi upotrebljuju svoje životne snage protiv nje, kad vidimo, da ljudi, koji bi morali braniti istinu, nerazborito bacaju sjeme razdora i zablude, griješnom lakoumnošću idu na ruku pothvatima opasnih novotara.

Ali mi znamo, Crkva će slaviti slavlje nad svojim neprijateljima; znamo, da nju podržaje njezin božanski Poglavica, pa će u svojem krilu sačuvati polog Istine; znamo, da će iza dana suza doći za nju dani slavlja i radosti.

Istina, zablude naših dana suptilne su, napadaji su vješto upereni; branitelji Crkve trebaju jake pomoći, da ostanu čvrsti i ispravni, da nađu pravi put do Istine u stegnutoj i na oči nerazrješivoj mreži suptilnosti i dokazivanja.

S toga se moramo moliti za Crkvu, za biskupe i svećenike, ne iz straha, da ne bi pala Crkva, sazidana na stijeni, ne iz bojazni za njezin opstanak, nego da što prije slavlje slavi, i slava joj na zemlji bude što sjajnija. Moramo se moliti za slabe duše, koje obara progon, za neodlučne duhove, kojima zaniše i slabi vjetrić, za nestalne volje, koje savija i najmanji pritisak.

I. Imala sam više viđenja o ljubavi, koju naš Gospodin očekuje od svojih svećenika; nijesam imala vremena da ih napišem.

Jednom sasvim povučena i sabrana u samu sebe vidjela sam ponajprije užitke ljubavi, koje imaju tri Božanske Osobe Presvetoga Trojstva u svećeniku, najsavršenijoj prilici Utjelovljene Riječi: dopad-

I. »Au Service...« II. 51.

nost neizrecivu Oca, koji promatra crte svoga Sina; Sina, koji sama sebe prepoznaje; Duha, koji gleda jedno od najljepših svojih remek-djela. Onda sam vidjela uzvrat ljubavi i dopadnosti, koju očekuje Presveto Trojstvo.

Svećenik mora ljubiti Boga ne samo kako to čine vjernici, onako općenito; svećenik treba da ima posebni osjećaj ljubavi prema svakoj od triju božanskih Osoba. Treba mu prema Ocu ljubav poklonstvena i sinovskog poštovanja, slična ljubavi Isusovoj prema Ocu; prema Isusu ljubav jedinstva, koja ga drži u neprekidnom odnosu s njime; prema Duhu ljubav poučljivosti, ovisnosti i utočišća.

Drugi put mi je bilo rečeno, da svećenik mora umnažati svoju vjeru, jačati ju i učvršćivati činima ljubavi, i da poradi nedostatka ljubavi slabi i opada vjera.

Ljubav je životni sok; ako je nema dosta ili nema obilno, sve slabi, a u prvom redu vjera.

Crkva je veliko živo tijelo. Isus Krist joj je glava; On u svojoj božanskoj Mudrosti daje znanje, upravljanje. Njegova Ljubav, Ljubav Beskrajna, njezino je srce, i cio joj život dolazi od srca; s toga treba da u Crkvi ima puno ljubavi.

Svećenstvo je kao krv, koja oživljuje to veliko tijelo; ono mora neprestano ići k srcu, k Ljubavi Beskrajnoj, da imade života i da ga onda nosi do krajnjih dijelova; zatim mora isto tako neprekidno ići k glavi, k Isusu Kristu, da svemu podaje gibanje.

Svećenstvo kao životni sok po ljubavi mora kružiti po cijelom tijelu Crkve, ali da njom pronosi zdravlje i život, mora biti čisto, mora biti toplo, mora biti rumeno. Očuvat će ili opet će zadobiti ta svojstva jedino time, da se bez prestanka povraća k Srcu, Ljubavi Beskrajnoj.

II. Dovršila sam svoje duhovne vježbe u preslatku miru. Isus, božanski Tješitelj duša, salijevao je u moju dušu preugodnu unkciju svoje nazočnosti. Osjećala sam, kako je dobar, beskrajno dobar prema svojoj maloj i nevoljnoj službenici. Oh, kako ima potrebu dijeliti svoju Ljubav ovaj beskrajno veliki Bog, i tako doći u jedan ništetan stvor s nijednoga drugog razloga osim iz same Ljubavi. Dä, u dane ovih duhovnih vježba osjećala sam više nego ikada: u Bogu je nepojmljiva punina Ljubavi. Ova preobilata punina ima potrebu da se izlijeva, i Isus, utjelovljeni Bog, koji u svojem Srcu sadržava priticaje te Ljubavi, ide i traži dušâ, koje bi mogle primiti izlive od preobilja.

II. Ib. II. 245.

Riječ je postala čovjekom, da sama Ljubavi predobiva srca. Isus je osnovao svoju Crkvu, da od nje učini kraljevstvo svoje Ljubavi; dao je Euharistiju, da bude hranom Ljubavi; osnovao je svoje svećenstvo, da kroz vijekove širi kraljevstvo Ljubavi; pokazao je svoje Srce svijetu, da raspali Ljubav; danas ga daje svojim svećenicima kao oružje Ljubavi. Bog je Ljubav i mora vladati po ljubavi.

Za ovih duhovnih vježba osjećala sam nešto doista posebno. Do sada je moja duša bila kanal, kojim je Isus davao da teku vode Ljubavi Beskrajne. Katkada bih osjećala Ljubav, kako prolazi kao val i dalje ide, i nijesam ga mogla zadržati. Sada, činilo mi se, hoće naš Gospodin da učini u mojoj duši nešto novo. Htio bih od nje da učini kao neku posudu, koju bi ljubavlju napunio; ali tako visoko, da bi se Beskrajna Ljubav prelijevala i oticala na sve strane. Isus bi htio, da bi srce moje poput njegova Srca neprestano sadržavalo neku puninu ljubavi; mislim, da mi je naš Gospodin udahnuo, neka gledam zadržati svu moju nutrašnjost u velikoj blagosti, strpljivosti i mirnoći, eda bi se tako upriličila moja duša te bude posudom za ljubav. Odmah s početka to nijesam shvaćala niti sam si mogla protumačiti, zašto me samo na ovo potiče.

Listopad 1905.

III. Jutros sam se osjetila prinukanom još pisati o Beskrajnoj Ljubavi, ali šta ću reći, a da već nijesam kazala?

Vidim u krilu Božjem preobilatu puninu ove Ljubavi, koja je njegova bitnost, njegov život, njegovo gibanje, njegova plodnost.

Ova punina ima neprekidnu potrebu razlijevati se; ona se slijeva u stvorove, napose u čovjeka, naravnom nekom sklonošću. Potreba je to Ljubavi, da ispunja prazninu stvora i oživljava sve stvari. Beskrajnu Ljubav koji put osjeća ljudsko srce, ali ju ne spoznaje um ljudski. Odatle toliko magle u ljudskome umu, osobito gledom na poznavanje Boga, njegovih misterija i istina vrhunaravnih.

Ljubav ne smije biti u čovjeku samo neki osjećaj što ga dobiva sjetilnošću; mora biti spoznaja dobivena duhovnim moćima.

U koliko duša spoznaje Beskrajnu Ljubav umom i srcem, u toliko će steći znanje vječnih istina i sviju misterija Božjih. Beskrajna Ljubav, kao božanski oganj, toplina je srcu i svijetlo umu čovječjem. Odaleči li se čovjek od ognjišta Ljubavi, srce će mu ohladnjeti i um potamnjeti. Vidim u Bogu uzvišeno gibanje,

---

III. Ib. II. 260.

što ga čini da privuče k sebi ljubljenoga stvora; gibanje je to ljubavi i milosrdnosti.

Ponajprije hoće da zahvati svoje svećenstvo, da ga pritegne k svojemu Srcu i okupa u Ljubavi; onda će po svojim svećenicima obuhvatiti sve duše. Oh, kako je lijepa misija ljubavi, koju Bog hoće da dade svojim svećenicima! Kad mi je bila pokazana, ja sam bila tako ushićena njenom veličinom, njenom ljepotom i beskrajnom dobrotom Božjega Srca, da sam koji put malo ne bila izvan sebe. Znam, da sam najslabije i najbjednije stvorenje, no ipak, čini mi se, spoznaja o Beskrajnoj Ljubavi, koju mi Bog daje, nadilazi ljudske sile, i povrh milosti, koju mi iskazuje dajuć mi tu spoznaju, mora da mi daje i drugu, koja me čini sposobnom nositi ju.

30. studenoga 1905.

IV. Vrlo često osjećam se povučenom na razmatranje velikoga i neshvatljivoga misterija Presvetoga Trojstva.

Beskrajna Ljubav prosiplje na te tajanstvene dubine tako sjajne zrake, da tu sve pokazuje u divnoj jasnoći.

25. siječnja 1906.

V. Milosrdnost utjelovljena u Isusu . . . (vidi str. 84.).

IV. Ib. II. 275.

X

Ljubav Prosvjetiteljica.

Nastavak o Crkvi: Sakramenti.

I. Moramo ljubiti Crkvu, kao što ju je Isus ljubio, u patnjama, u progonima, sve do svete ludosti žrtve i Križa; moramo je slušati u svemu, vjerni joj biti i u najmanjim naputcima, ovisiti o njoj i utjecati se njenom autoritetu u svima potrebama i teškoćama.

Ništa ne može toliko slaviti Boga i tješiti božansko Srce kao ova nepokolјebljiva privrženost kršćanskih duša prema Crkvi. Molimo se dakle svim žarom, kojim to možemo, da isprosimo ovu dragocjenu milost svima dušama katoličkim.

Osobito se moramo moliti za Crkvu u sveudilj novim borbama, koje mora da izdrži.

I. »Notes inedites«, 1910.

II. ...Danas ćemo gledati Ljubav, koju Božanski Učitelj ima prema svojoj Crkvi, pa ćemo možda bolje razumjeti, kako mora biti duboka privrženost, odanost i vjernost, koju moramo mi sami imati prema Crkvi, koja je Majka naša.

II. Ib.

XI

Ljubav Proslaviteljica.

Ovo je poglavlje Sestra ovako započela:

Nebo će biti život u Ljubavi, apsolutna zasićenost, a vazda u izmjeni i pun želja duše, srca, čitavoga bića.

I. ...Poslije sv. Pričesti rekla sam Isusu: »Zašto dolaziš k ovom tako bijednom stvoru?« Odmah mi nije odgovorio, samo mi je dao da još slađe oćutim njegovu nazočnost; onda mi je u duši kazao, da mi je ova bijeda bila nužna te shvatim istinu svoga ništavila i dovede me na to da trpim i molim za one, koji se nalaze u vatri napasti, da ne bi pali.

Ponedjeljak. — Od subote neprestano imam taj osjećaj svoje velike bijede. Jutros pod misom osjećaj je bio neizmjeran, a ipak sam osjećala Boga tako blizu i želju ljubiti Ga tako jako, te je to bilo jedno mučeništvo. Činilo mi se, Isus hoće da učini nešto što ja ne znam, ali da to učini,

I. Ib. II. 218.

trebalo je da nađe moju dušu posvema poniženu pred Sobom i svega lišenu. Mislila sam prikazati mu sva čuvstva, koja je, čini mi se, On sam ulio u moje srce spram svoga svećenstva. Rekla sam Mu: »Moj Isuse, razumijem, što moj Otac ovako bijednoj ne će više ništa da govori o svojim svećenicima i drži me u tome po strani; ali ako želiš većih žrtava, silit ću se da više ne mislim na svećenike, koje si mi, kako mi se činilo, dao; silit ću se, da više ne ljubim te svećeničke duše, koje Ti toliko ljubiš.

Ovo sam rekla, vjerujuć da si mi Ti naredio neka kažem; sada ako hoćeš uzmi drugoga posrednika. Ja nijesam dostojna pomagati tvoga slugu u ovom djelu Ljubavi, nedostojna sam dapače i trpjeti za nj. Ako hoćeš da moje molitve, da moje patnje ne služe tomu, ako hoćeš dapače da se odrečem utjehe i radosti biti žrtvom za tvoje svećenstvo, učini Isuse, moj Gospodine i moj Učitelju, učini i liši me svega. Ti si apsolutni Gospodar svojih darova; ja Ti se klanjam i kada daješ i kada oduzimaš, i kad budeš od mene povukao sva tvoja dobra, s tvojom milošću, koju mi, vjerujem, vazda daješ, hoću da Ti budem još vjernija, da Te sve više ljubim, sve više spremna na žrtvu.«

Utorak. — Jučer sam učinila ovu žrtvu, čini mi se, sa svom iskrenošću srca svoga. Izgleda, Isusu je to bilo milo. Dao mi je da osjetim, kako je baš tu dispoziciju moju želio. Cio dan sam trpjela, bila skršena ali mirna i sretna, da sam učinila što je Isus htio od mene. Navečer za molitve bacila sam se Gospodinu pred noge, vrlo umorna, da mu se šuteći poklonim; gotovo odmah s početka u duši mi se javio i prenoseći dušu moju u Sebe rekao mi je: »Pokazao sam ti ljubav svoju prema mojem svećenstvu, sada ću ti pokazati ljubav, kakvu svećenik mora imati prema Meni.«

Poslije mi se prikazao kao božanski umjetnik, kako On sam izrađuje svećenika na sliku Božju i utiskuje mu najljepše crte: dobrotu, milosrdnost, razboritost i t. d.

Poslije molitve, razmišljajuć o toj milosti i prosvjetljenjima pitala sam sebe, zašto je dan prije naš Gospodin tražio od mene tu žrtvu, kad je On sam sada meni govorio o svojem svećenstvu. Moj preslatki Učitelj dao mi je razumjeti, da je On želio tu žrtvu, da dovede moju dušu u stanje, u kakvu on hoće da bude. On pak hoće da moja duša ne bude ni na što vezana, da je gipka i meka u njegovim rukama, da je kao perce, koje vjetar diže i s mjesta na mjesto nosi; On hoće da bude bez straha, bez želje, izuzevši želju

ljubiti Ga, bez zabrinutosti, bez veza; On hoće da je posvema prazna i slobodna u svrhu, da ju Ljubav može napuniti i njom se služiti po volji.

II. — Isuse, moja slatka Milosrdnosti, željela bih da mogu napisati što mi bez prestanka stavljaš pred oči duše moje: tvoje svećenike, predmet tvoje neizrecive ljubavi, tvojih božanskih skrbi; oh, koliko ljubiš svoje svećenike! Ti ih k sebi zoveš tako milim riječima, tako dirljivim tužbama. Čini mi se da Te gledam kao nježno janje, ranjeno ljudskom zlobom, što ječi milo, da dozove one, koji bi mu mogli bol ublažiti i izliječiti ga. Ti si žedan ljubavi, Ti si žedan duša i pružaš svoje usne prema onima, koji Ti mogu žeđu ugasiti .. Tvoji svećenici! K njima dolaziš da nađeš utjehe svojem Presvetom Srcu. U njima želiš naći, što Ti svijet uskraćuje: vjernost, požrtvovnost, povjerenje, ljubav! Po njima hoćeš da učiniš sve, što je tvoja božanska nježnost odlučila izvršiti na spasenje čovječanstva. Njihovim glasom hoćeš da svijet k sebi zoveš; njihovim rukama hoćeš da ljude zagrliš i stisneš na svoja prsa; njihovim naporima i znojem hoćeš da zemlju oplodiš; žarom njihove

---

II. Ib. II. 203.

ljubavi hoćeš da svijet zagriješ. Na njih računaš, da se svlada zlo. Od njih hoćeš da primiš slavu pobjede.

O Isuse, milosrdna Dobroto, koliko ljubiš svoje svećenike! Bujice ljubavi, što za njih izviru iz tvoga Srca, prolazeć poplavljuju moje i pod njihovom nepojmljivom obilatošću ja se gubim.

III. Ova četiri dana duhovne sabranosti prošla sam veoma ugodno počivajuć pokraj Isusa; premda nevidljivo i gotovo u posvemašnjoj šutnji, ipak mi je moj poklona dostojni Učitelj dao, te sam osjećala njegovu nazočnost; On je bio tu, posve blizu, u Njemu sam otpočinula s potpunim pouzdanjem i odanošću punom ljubavi.

Osjećala sam se zaogrnutom od vrhunaravne moći, koja je izlazila od Isusa; gledam prošlost, i vidim toliku ljubav, što ju je moj Spasitelj bacio na moje bijede, te moje srce, pod pritiskom prekomjerne Ljubavi božanske, kanoti obustavlja kucaje svoje i ostaje nijemo u klanjanju.

Gledam budućnost, i bez iluzija o mogućim patnjama i žrtvama, ali bez straha i bez sjenke nemira, grlim volju Božju vazda punu ljubavi i milosrdnosti.

III. Ib. II. 60.

Ako pogledam zemlju, obuzme me duboka tuga, jer je zlo veliko, i moj Bog toliko vrijeđan; ako pogledam nebo, vidim Boga u slavlju i ljubljena u slavi, i moja duša kipi od radosti. Dă, Bog će imati svoju slavu, svu svoju slavu; zla, što kao da privremeno gospoduje, nestat će i posljednju će riječ imati Ljubav.

Ja, mi, — što je do toga stalo! — mali atomi, promjene jednoga dana, patnje jedne ure, sve to nije ništa, jer vječnost pripada Bogu i njegova je slava za vječnost.

Činilo mi se, da je volja Isusova o meni, da danomice sve više zaboravljam sebe, neka sâm On vlada u meni, i pustim neka On djeluje mjesto mene u svakoj stvari. I onda poniznost, poniznost duboka, posvemašnja, posve oslonjena na spoznaju moje kukavne prošlosti i sadašnjosti. Ljubiti, prihvaćati poniževanja, preziranja, protuslovlja; to, to je baš za mene; ostalo, milosti Isusove, prosvjetljenja, to ide kroz mene, ali to nije za mene; to je za moga Oca, to je za duše, za moje svećenike!

Za mene nije drugo osim trpljenja i poniženja!

18. listopada 1903.

IV. Jučer navečer za molitve nijesam mogla pravo ni misliti, tako sam bila ubijena i poništena, kao sviju ovih prošlih dana; no duša moja za čas bi višom silom uzdignuta nad nevolje tijela i zaboravi sve ostalo. Našla sam se kao prenesena na obalu neizmjernog oceana, kao nekog dubokog ponora. To je bila Beskrajna Ljubav! Duša mi se osjećala povučenom, bila bi se htjela tu kupati, uroniti, izgubiti se. Poslije sam k sebi došla.

Malo poslije u tišini sobice oblada mojom dušom neko preugodno čuvstvo; činilo mi se da u duši slušam divan i mio glas, koji mi govori, da ću naskoro uroniti u onaj bezdan Ljubavi, i da u nj upasti ne ću sama; da će i moj Otac sa mnom pasti u bezdan, a iza nas će tamo doći mnoštvo duša svojim redom. Kad jedna duša pane u ovaj božanski ocean, onda nastane u vodama ljubavi kao neko brujanje, i to se brujanje proteže, širi, saopćuje; Presveto Trojstvo[1]) i duhovi nebeski i sva stvorenja primaju učinke.

30. srpnja 1905.

IV. Ib. II. 233.

[1]) Po vanjskoj slavi, koju tim dobiva.

XII

Presveto Srce.

Za katolike devetnaestoga vijeka pitanje je danas riješeno. Njima pobožnost Presvetoga Srca nije jednostavna pobožnost sentimentalna, a nije ni posebna ni zasebna dogma, ona je sinteza čitave katoličke nauke, čitavoga katoličkog morala, zbijena u ljubav Isusa Krista prema nama i u ljubav našu prema Isusu Kristu.

Prema tomu imamo jednu teologiju Presvetoga Srca. Ona, promatrajuć sa sv. Augustinom i Bossuet-om Boga kao vječno Srce, Deus charitas est, nalazi u toj ljubavi odgovor na pitanje, z a š t o, ako ne i na, k a k o, sviju redom kršćanskih misterija.

Bog ljubi: ljubiti znači davati. Bog nam je sve dao, i dao je sama Sebe, počevši od bivovanja našega i sviju bića: eto stvaranje.

Bog ljubi: ljubiti znači govoriti, javiti se ljubljenome: eto Objava, sveto Pismo, zakon.

Bog ljubi : ljubiti znači učiniti se sličnim ljubljenome: eto Utjelovljenje.

Bog ljubi: ljubiti znači spasiti ljubljenoga pod svaku cijenu, umrijeti za onoga, koga se ljubi: eto Otkupljenje.

Ljubiti znači vječno biti nazočnim uz ljubljenoga: eto Euharistija, nazočnost stvarna, oltar.

Ljubiti znači dati sebe svakome od ljubljenih: eto Pričest, Večera.

Napokon ljubiti znači učiniti sve ljubljene srećnima na vijeke zajedno sa sobom: eto vječno blaženstvo i nebo.

Eto široke sinteze ljubavi, a ujedno i čitave naše vjere. Piše sv. Ivan: »I mi vjerovasmo ljubavi, koju Bog ima prema nama«. Tu je sve! Sv. Franjo Saleski pravo je imao, kad je napisao: »U Crkvi Isusa Krista sve se svodi na ljubav, sve se osniva na ljubavi, sve je ljubav. Bog, koji je čovjeka stvorio na svoju sliku, hoće neka bude u čovjeku kao i u Bogu sve sređeno ljubavlju i za ljubav.«[1])

I. — Pobožnost prema Euharistiji i pobožnost Presvetomu Srcu dvije su pobožnosti-sestre. Tako su one usko združene, tako se one savršeno popunjaju, da jedna

---

[1]) Bilješka unesena od Sestre da bude dio ovoga poglavlja.

Mons. Baunard: Un siècle de l' Eglise de France, 200.

nužno izazivlje drugu. Jedna drugu ne samo da ne smeta, nego jedna razvija drugu, jer se popunjaju i usavršavaju.

Imamo li pobožnost k Presvetom Srcu, onda ćemo ga htjeti tražiti, da mu se poklonimo, da ga ljubimo, da mu prikažemo naše zadovoljštine i hvale; a gdje ćemo ga tražiti ako ne u Euharistiji, gdje se nalazi vječno živ? Ako ljubimo poklonstva dostojno Srce, onda ćemo htjeti s njime se sjediniti, jer ljubav traži združenje, htjet ćemo zagrijati naše srce na žaru božanskoga ognjišta.

Ali što da činimo te dođemo do Presvetoga Srca, da ga uzmemo i sa svojim sastavimo? Hoćemo li se uspinjati u nebo, gdje Srce Isusovo stoluje u slavi? O ne! Ići ćemo k Euharistiji, ići ćemo k Tabernakulu, uzet ćemo bijelu Hostiju, i kad ju budemo nosili u svojim prsima, osjećat ćemo, kako Božansko Srce doista bije pokraj našega.

Pobožnost prema Božanskom Srcu neprevarljivo vodi duše k Euharistiji, i vjera, pobožnost spram Euharistije nužno će dušama razotkriti Ljubav Beskrajnu, kojoj je Božansko Srce organ i simbol.

Ako vjerujemo u Euharistiju, vjerujemo u ljubav. Euharistija je misterij ljubavi. No ljubav je po sebi nematerijalna, ne možeš ju obuhvatiti. Da naš duh i naše

sjetilo na nešto privežemo, tražimo neku formu za ljubav, neku sjetilnu pojavu ljubavi; ta sjetilna pojava jest Božansko Srce.

Presveto Srce, Euharistija, Ljubav: to je sve jedno. U Tabernakulu nalazimo Hostiju; u Hostiji Isusa; u Isusu njegovo Srce; u njegovu Srcu Ljubav, Ljubav beskrajnu, božansku Ljubav, Boga, princip života, živoga i oživljujućega.

Ali i još više: neizrecivo čudo Euharistije ne može se drugačije protumačiti osim ljubavlju. Ljubavlju Božjom, dà, ali ljubavlju Isusa, Boga i čovjeka. Ljubav pako Isusova jest ljubav njegova Srca: Srce njegovo, da se jednom riječju poslužimo. Dakle Euharistija tumači jedino Srce Isusovo.

Euharistija je uzvišeni dopunjak ljubavi Isusove prema čovjeku. Ona je najviši, zadnji izraz, paroksizam, ako se smije tako reći, te neshvatljive ljubavi. No i bez Euharistije mogli bismo vjerovati u ljubav; za to bi nam bilo dovoljno Utjelovljenje. Jedna jedina kapljica iz gorke čaše Muke bila bi obilno dovoljna, da nam tu ljubav dokaže. Mi bismo mogli ljubiti Srce Isusovo, mi bismo ga morali ljubiti i vjerovati u njegovu neizmjernu dobrotu, sve da nije došlo do ovoga božansvenoga previška u Euharistiji. Ali kad je Srce Isu-

sovo iznašlo ovo čudo, kako moramo ljubiti ovo Presveto Srce, tako božanski nježno, tako neizrecivo darežljivo i ćutljivo, i — smijemo li reći? — tako ludo i strastveno spram svoga stvora? Dä, Euharistijom se umnaža, rasplamsava naša ljubav prema Božanskom Srcu.

Ali kad znamo, da ovo Srce ne ćemo naći drugdje osim u Euharistiji, kad osjećamo čežnju za sjedinjenjem s tim Srcem tako nježnim i žarkim, onda idimo k Euharistiji, panimo ničice pred Presvetim Sakramentom, poklonimo se Hostiji sjajnoj u pokaznici, idimo k svetom Stolu sa gorućom željom, s ljubavlju cjelivajmo posvećenu patenu, na kojoj svaki dan počiva božanstvena Hostija. Čašćenjem, poštivanjem, veličanjem obasipljimo Tabernakul, u kojem je Isus, život i ljubav, sebi stan odabrao.

Oh! Bilo bi griješno kazati, da štovanje Srca Isusova može nahuditi štovanju Euharistije! Zar će upoznavanje darovatelja učiniti, te manje cijenimo dar? Ne, nego što budemo više ljubili Božansko Srce, što ga budemo usrdnije štovali, što bude to štovanje jače i prosvjetljenije, to će i naše štovanje Božanske Euharistije sve većma rasti i razvijati se.

16. listopada 1902.

II. Ne znam, kako da napišem ono što sam vidjela, bilo je tako veliko i tako lijepo. Unišla sam u kor da obavim čitanje; Isus, izložen na oltaru, privukao me k Sebi; odložila sam knjigu, a da je nijesam bila ni otvorila, i ja sam gledala, ja sam slušala.

Isus nije govorio; dao mi je da čitam u njegovu Srcu misterije ljubavi.

Bog, Ljubav Beskrajna, stavio je u svaku dušu, stvarajuć ju, princip besmrtnoga života, malu iskru ljubavi, i ta mala iskra, iskočila iz Neizmjernosti božanske, jest ono, što neprestano privlači Boga k dušama.

U Bogu je kano neka potreba ići k dušama, da tu iskru života, proizašlu od Njega, a koja je u njima, opet spoji.

Kad je duša čista, onda je privlačenje uzajamno; Bog ide k duši, a i duša se osjeća povučenom da ide k Bogu. Kad duša nije čista, ne osjeća toga privlačivog pokreta, ona je bešćutna.

Bog, On, koji je neizmjerno čist, taj božanski poriv sveudilj osjeća. No On ne može da prodre u dušc; one su na neki način materijalizovane; grijesi jedan za drugim, vremenite brige, a nadasve zamrznulo srce, učiniše, te su one otvrdnule,

II. Ib. II. 76.

okamenjene; Ljubav Beskrajna ne može u njih unići da se sjedini s onom malom iskrom njihova vlastitog života.

Onda Riječ, naš vječni i božanski Posrednik... (Isp. str. 33.).

1. svibnja 1903.

III. Uprav sam proboravila jedan sat milosti pred Presvetim Sakramentom; Isus me je privukao k Sebi, svijetlom mi napunio dušu i vidjela sam više stvari vrlo bistro. Ponajprije me je osvjedočio, da je njegova volja, neka se Otac[1]) posveti Zajednici Svećeničkoj, i da bi im on imao očitovati brižljivost i ljubav njegova božanskog Srca spram njih.

Isus mi je kazao: »Mojim svećenicima treba požrtvovnosti i ljubavi; oni moraju ljubiti i darovati, darovati mnogo; neka dakle dođu k mojemu Srcu.«

Isto tako mi je rekao Isus, ako se dobro sjećam, da u njegovu Srcu ima neistraženih dijelova, što ih je sačuvao za svoje svećenike, i da je to područje njima namijenjeno.

To su stanovi ljubavi, u koje će unići samo svećenici, i gdje će naći sve, što im treba da budu dostojni predstavnici Isusovi. I pošto uniđu, izaći će ogrnuti stanovitom milošću, koja će djelovati na duše.

III. Ib. II. 86.

[1]) O. Charrier.

Mnogi su, a da ni znali nijesu, unišli u te božanske stanove, i bili su pravi nasljednici misije Isusove.

Ali kad se sazna za put u stanove, puno će ih više ulaziti, i to će biti na spas mnogih duša. Taj put jest Srce Isusa-Svećenika, spoznano i razmatrano; svećenik ustupi u sebi mjesto Isusu i onda djeluje samo po poticaju Isusovu. Spoznanjem i ljubavlju svećenik uroni svoje srce u Srce Isusovo.

Čini mi se, naš Gospodin hoće da se tako poistovjeti sa svojim svećenicima, te budu jedno s njime. Tako će se ostvariti ova Isusova riječ njegovu Ocu: »Neka budu jedno, kao što smo Mi jedno; neka budu u jedinstvu savršeni!«

To će učiniti Srce Isusovo, koje neizrecivo ljubi svoje svećenike.

Opazila sam u Presvetom Srcu već jedan otvor, na koji je počela izlaziti njegova ljubav nad njegove svećenike.

6. lipnja 1903.

IV. ... U lipnju te iste, 1902 godine, puno sam kao obično trpjela kroz devetnicu Presvetoga Srca; uoči blagdana, 5. lipnja, naš Gospodin mi se pokazao posve izvanredno i rekao mi, ako se ne varam, da mi hoće da dade duše svećenika, i naredio

---

IV. Ib. II. 89.

mi, da sve napišem, što mi kroz osminu bude govorio; to sam i učinila.

Gotovo svaki dan za tih osam dana javljao mi se kako on običaje i govorio mi o svećenicima, o svojoj ljubavi prema njima, o krepostima, kojima on hoće da budu ukrašeni, i među inim rekao mi je ovu riječ, ako se ne varam, koja mi je ostala duboko urezana u pamet: »Margareta-Marija pokazala je moje Srce svijetu, a ti, ti ga pokaži mojim svećenicima.«

Pri kraju osmine imala sam viđenje Zajednice, što okuplja sve svećenike oko Božanskoga Srca Isusova, viđenje s početka mutno, a kasnije sve to jasnije.

Slijedećih mjeseci mnogo sam trpjela, tako te o svemu tomu nijesam se usudila s nikim govoriti i mislila sam, da više ne ću vidjeti Oca Charrier-a. U mojoj muci i vazda u strahu, da možda nijesam prevarena, molila sam više puta našega Gospodina, neka mi dade vanjskih dokaza, i svaki put mi ih je davao.

Međutim u mjesecu rujnu dovede naš Gospodin Oca Charrier-a, njemu sam sve kazala, njemu sam dala sve papire, što sam pisala o tom predmetu.

Od onda misao o Zajednici sve se dublje u moju dušu usađivala; o njoj mi je naš Gospodin više puta govorio; znala sam, da i sam Otac ima iste poticaje, i da

mu ih je naš Gospodin dao, ako se dobro sjećam, barem pred 15 godina.

Ja se u svemu ovomu mogu varati, možda je to sve iluzija; s toga ja to sve stavljam u ruke onih, koje mi je dao naš Gospodin da me vode.

6. lipnja 1903.

V. ... Kako može biti da čovjek ne ljubi velikoga Boga? Tako je lijep, tako dobar, tako pravedan, tako svet, tako moguć!

Koja milost, koja dobrota, što nam je dozvolio ljubiti Ga, što nam je dao razum sposoban spoznati Ga, i srce sposobno ljubiti Ga! Čini mi se, ako netko ne ljubi Boga, to je s toga, što Ga ne pozna. Tko Ga i malo samo poznaje, ne može ne ljubiti Ga. Katkada imam silnu želju prikazati velikoga Boga, dakako, ne kakav jest, nego kako Ga ja spoznajem. Kad bi svijet o Njemu imao spoznaju samo kakvu ja imam, sva bi Mu se srca otvorila, nijedno ne bi moglo odoljeti!

VI. Osjećam u sebi najžešću želju raditi da ljudi Boga ljube. Čini mi se, da u grudima nosim vode što ključaju i traže otvor da se preliju; vode su to i vrele kao vatra i hladne kao iz bistra izvora, vode

V. Ib. II. 238.
VI. Ib. II. 345.

ljubavi; djelatne, žive, što su u mene salivene, ne za mene nego za druge. Bog je od moje duše učinio duboko spremište ljubavi, u koje vazda ponovno ulijeva.

Ova ljubav nije moja, nije od mene, ova je ljubav uprav od Boga. Dolazi od Srca Isusova, salazi u mene, ali ne, da tu ostane.

Srce moje u meni samo je prolazno mjesto za tu božansku ljubav, jedna zemaljska stanica, gdje se ustavlja na prolazu. Ali ne, ne ustavlja se, vazda prolazi, jedan val ide pred drugim i drugi ovoga potiskava. A kamo ide ta Beskrajna Ljubav što prolazi? U koji se bezdan strovaljuje? Ide iz bezdana Milosrdnosti Božje, odakle izvire, u bezdane ljudske bijede. Između ta dva bezdana ima dubok ponor, neka strašna praznina. To je ništa zla. Nad tim ponorom prebačen je most: Krist, živi, Spasitelj. Tako po Kristu dolazi Beskrajna Ljubav na svijet. Po Kristu, da, ali nada sve po njegovu Srcu.

Srce Kristovo! Kako bih željela, da mi je moći pjevati pjesmu poklonstva i hvale, uzvišenu pjesan zahvale i divljenja, koja bi svima jekama zemlje i neba donijela slavu njegove neprispodobive ljubavi!

Isus Krist, taj božanski vodovod, koji daje Beskrajnoj Ljubavi da od Božanstva dođe k čovječanstvu; sveti most, koji im otvara saobraćaj; Isus Krist, Bog i čovjek, ima jedno Srce. On je Bog, i Srce je njegovo Duh Sveti, jer Srce Božje jest Duh Ljubavi. On je čovjek, i njegovo je Srce najsavršenije, najčišće, najžarkije od sviju srdaca ljudskih.

1907.

VII. ... Jutros mi je pokazao Isus Beskrajnu Ljubav, koje je njegovo Srce puno te se prelijeva. Ako se ne varam, označio mi ga je kao božanski lijek, koji jedini može spasiti svijet. Činilo mi se, da mi božanski Učitelj daje nešto utjecaja na duše i nešto slobode djelovanja samo za to, da Ljubav Spasiteljicu otkrijem i raznesem na sve strane. Isus mi je pokazao velika krivovjerja sadašnjosti, ludost umova što se dižu protiv Boga, općenito komešanje, što uznemiruje sve slojeve društva, ovu moralnu krizu, što drma svijetom i trese sve do temelja njegovih. I razmišljala sam o uzrocima svega toga. Vidjela sam čovjeka od Boga stvorena kao savršeno pravilan trokut, a oživljuje ga duša posve duhovna i čista. Jedan dio trokuta bio je razum ili misao; drugi je bio čuvstvo, volja, srce; treći je bio tijelo i sjetila. Ova tri dijela morala su sačinjavati tri kuta savršeno jednaka; od te savršene jednakosti nastaje ravnoteža čovje-

---

VII. »Notes intimes« neizdane.

kova. Duhovna duša, živući u tom uravnoteženom biću i ostajuć sjedinjena sa svojim božanskim Početnikom, sačinjavala je čovjeka onakva, kakav ima da bude. U naše doba čovječanstvo ruši tu ravnotežu. U velikom broju ljudi gospodari život sjetila i tijela; u drugima, manje materijalnima, gospodari misao, ali misao bez pravila i bez ravnoteže. Gotovo u svima, barem u veoma mnogima, život srca ili volje oslabio je.

11. kolovoza 1907.

VIII. U svako je vrijeme bilo silno korisno i potrebito među narode revno širiti poznavanje Boga i u srcima buditi božansku Ljubav, ali našoj dobi ta se dužnost posebno nameće.

U današnjem društvu doista sve ide za tim, da duše odvrati od Vjere i Ljubavi. Materijalne brige, traženje ugodnosti, umna djelatnost, često rđavo ravnana, lažne omame neke polovične nauke, štetnije po ravnotežu umova od istoga neznanja: sve to doprinosi, te gine vrhunaravni život u dušama.

Svi se mi bez dvojbe trudimo da u svojem djelokrugu razvijamo ili barem održimo poznavanje Boga u krilu katoličkog pučanstva, pa bilo propovijeđu, bilo tumačenjem katoličke nauke i katehi-

VIII. Ecrits inédites 1910.

zacijom za odrasle i za djecu, nastojimo da očuvamo dragocjeni amanet vjere, koji, da brižno čuva, opominje veliki Apostol učenika Timoteja. Ali ako, kako divno veli Anđeoski Učitelj, spoznaja nužno ide prije ljubavi, jer se ne može ljubiti što se ne poznaje, to ljubav opet od svoje strane jača i razvija spoznaju time, što potiče na zbliženje i sjedinjenje sa spoznatim predmetom. Ljubav Božja pretpostavlja vjeru, ali vjera doista ne bi bila živa i djelatna, kad ju ne bi ljubav oživljavala.

Tu je razlog, zašto ne smijemo zanemariti što može poslužiti da se zagrije srce, dok revno nastojimo prosvijetliti razum.

Štovanje Euharistije, sveti običaj česte sv. Pričesti, sve, što dovodi duše u izravan saobraćaj sa Gospodinom Isusom Kristom, sve, što doprinosi, da duše upoznaju i ljube Boga-Čovjeka, utjelovljenu Riječ sa svima božanskim savršenstvima i svima ljudskim privlačilima, bez dvojbe je najuspješnije sredstvo, da ih se milom privuče.

Sv. Ivan piše (1. Iv 4, 16): »I mi spoznasmo i vjerovasmo ljubavi, koju Bog ima prema nama«. Doista, ne može se gledati Isusa Krista, promatrati riječi i djela njegova smrtnoga života, proučavati Ga u njegovim misterijima, osobito u misteriju

njegova dragovoljnog žrtvovanja na Križu, i ne vjerovati u Ljubav, koju Bog ima prema stvorovima svojim. Isti apostol govori: »Bog je Ljubav«. Isus Krist, Bog i čovjek, Ljubav je, Ljubav Beskrajna, postala vidljivom našim očima, utjelovila se, da ju bolje shvati naša pamet i laglje ljubi srce naše.

U Isusu Kristu sve je Ljubav; njegovo rođenje, njegov život, njegov nauk, njegovo učenje, njegovo žrtvovanje, njegova smrt; sve što je učinio kroz 33 godine svoga zemaljskog života; sve riječi s njegovih božanskih usta; svi njegovi čini, i najobičniji kao i najdivnija čudesa. Naviještati Isusa Krista znači objavljivati Ljubav Beskrajnu.

Ali u Isusu Kristu ima nešto što je simbol i sinteza, ako se tako smije govoriti, one Beskrajne Ljubavi, koja je u Njemu i koja je On sam: to je Presveto Srce njegovo!

Srce su u sva vremena smatrali simbolom ljubavi. Božansko Srce Isusovo, čije štovanje Crkva odobrava i promiče, »simbol je i vidljiva slika ljubavi Isusa Krista«. »Naravno je dakle, govori veliki Papa Leon XIII, u svojoj enciklici od 25 svibnja 1899., da se mi posvećujemo ovom Presvetom Srcu. To učiniti znači predati se Isusu Kristu i sjediniti sa Isusom Kristom, jer poklonstva i svjedočanstva podložnosti i pobožnosti, što se prikazuju božanskomu Srcu, stvarno se i doista odnose na samoga Isusa.«

Da se oživi i proširi vjera u dušama nama povjerenima, raspirujmo u njima vatru Ljubavi, otkrivajmo im dokaze ljubavi skrivene u Isusu Kristu, pokazujmo im njegovo božansko Srce, kako je On sam to učinio sv. Margareti Mariji Alacoque s riječima: »Evo Srca, koje je ljude toliko ljubilo«. Ova spasonosna pobožnost, uprav dobro došla u zadnje ove vijekove, da se bori protiv nehaja, mlakosti, egoizma, divno pomaže, da poraste i raspiri se božanska Ljubav u dušama, jer im predočuje, neka jednim pogledom vide u Srcu Isusovu »duljinu, širinu, visinu i dubljinu Ljubavi Božje«.

Da pobožnost prema Presvetomu Srcu donese koristi, ne smije biti, kako se često zbiva, neodređena, površna, sentimentalna, ne smije se zadržati samo na vanjskom predmetu. Premda posve opravdano možemo i moramo klanjati se Srcu tjelesnom, pravom svetohraništu Ljubavi božanske, i, poradi hipostatskog sjedinjenja, u najistinitijem smislu Srcu Božjemu, ipak se pri tom ne smijemo ustaviti, nego kroz otvor na Srcu prodrijeti u najdublja otajstva Beskrajne Ljubavi.

Eto na što moramo osobito svratiti pozornost, dok marljivo proučavamo sv. Evanđelje, besmrtne poslanice sv. Ivana i sv. Pavla, dok čitamo stare Oce i katoličke pisce, što raspravljaju o ovom divnom predmetu. Na taj način steći ćemo pravu i solidnu pobožnost prema Božanskom Srcu pa ćemo moći poučiti one vjernike, koji jošte ne shvaćaju sve ono blago milosti i obnove, što je ovdje sadržano.

IX. Uoči svoje gorke muke okupi Isus Krist svoje učenike i pozva ih na euharistijsku gozbu, i pošto ih je odlikovao svetim znakom svećeništva, otkri im svoje Srce.

Ili zar nije doista objava Srca Isusova onaj uzvišeni njegov govor iza Večere, iz kojega se izlijeva s božanskom obilatošću Beskrajna Ljubav? Jedan dio govora upravljen je na sve vjernike; ali u koliko se odlomaka govor odnosi samo na apostole, te nove svećenike, koje je malo prije sâm Isus Krist posvetio?

Svima dušama daje zapovijed ljubavi međusobne, ne kako je u početku bila izdana na Sinaju: »Ljubit ćeš svoga bližnjega kao sama sebe«, nego na nov i savršeniji način: »Ljubite jedan drugoga, kao što sam ja vas ljubio«, to jest više

IX. — 1911.

nego same sebe, dotle, da i život dajete za braću svoju.

Još se obraća na sve duše, da ih utvrdi u vjeri, kad o sebi veli da je Bog: »Vjerujete u Oca, vjerujte i u Mene«. — »Koji vidi Mene, vidi i Oca.« — »Ne vjerujete li, da sam Ja u Ocu i Otac da je u Meni?«

Ali samim svojim svećenicima upravlja ove mile riječi: »Ne ću vas više zvati slugama, jer sluga ne zna što radi njegov gospodar; nazvao sam vas prijateljima, jer sam objavio sve što sam čuo od Oca.«

I nastavljajuć njima govoriti pripravlja ih, bodri ih, neka bez straha idu u susret progonima, koji ih čekaju. Tješi ih najavljujuć im dolazak Duha Ljubavi i Istine, uvjerava ih o svojoj Ljubavi, s neizrecivom nježnošću unaprijed ih hrabri, da se ne plaše i ne klonu: »Ovo sam vam kazao, da imate mir u Meni. U svijetu ćete imati tjeskoba, ali imajte pouzdanje, Ja sam svijet pobijedio.«

Isus Krist ne može više da zadrži u svojem Srcu bujicu ljubavi koja ga tišti, upravlja žarku molitvu svojem Ocu za drage svoje apostole: »Molim za njih, ne molim za svijet, nego za one, koje si Mi dao, jer su tvoji... Oče Sveti, čuvaj u Imenu svojemu ove, koje si Mi dao, da budu jedno kao Mi.«

I opet se s nekim božanstvenim navaljivanjem povraća na ovo vrhunaravno je-

dinstvo, koje imaju s Njime svećenici: »Ja u njima, Ti u Meni«. I svršava moleć Oca svoga nebeskoga, neka ljubi njegove svećenike istom ljubavlju kojom Njega ljubi, i neka u njima gleda Njega samoga.

U ovim riječima zar nam nije objavljeno beskrajno dobro Srce Isusovo? Isus ne će da On sâm bude predmetom Beskrajne Ljubavi Očeve; hoće, da su dionici te Ljubavi i njegovi svećenici, njegovi prijatelji, njegovi izabranici. On hoće, da se Beskrajna Ljubav izlijeva u njih, da ih preobrazi, da ih s Njime sjedini na način nježniji, tjesniji, jači nego se može to iskazati; hoće, da su među sobom sjedinjeni tako, te s Njime i njegovim božanskim Ocem budu jedno. Za života nije Gospodin nikada tako otkrio intimne osjećaje svoga Srca spram svojih ljubljenih učenika; nikada ih ovako živo nije privlačio svojoj ljubavi pokazujuć im silu i beskrajnu slast ljubavi, koju ima spram njih. Na zadnjoj Večeri Isus upotrebljava ovako snažne izraze, jer je uoči svojih velikih muka, jer vidi svoje nove svećenike, da im je proći kroz vatru progonstava i da imadu da izvrše veliku misiju. Nastoji da im srčanost očeliči kontaktom svoje nesavladive ljubavi. Nastoji da im prosvijetli um i raspali srca otkrivajuć im oganj božanski, kojim gori njegovo Srce.

Tijekom vijekova ljubav Srca Isusova prema svojem svećenstvu nije ohladnjela; o tom im je Isus bez prestanka davao najganutljivijih dokaza.

Kad je Isus ponovo htio otkriti svoju ljubav svijetu da ga zagrije, kad je u sjenama samostana u Paray-le-Monial dao da zasjaju plameni njegova Presvetoga Srca i kazivao svoja obećanja, bilo je tu jedno posebno za njegove svećenike. »Moj slatki Spasitelj kazao mi je, veli sv. Marija Margareta, da će oni, koji rade oko spasenja duša, umjeti da ganu okorjela srca i radit će s divnim uspjehom, ako oni sami budu prožeti nježnom pobožnošću spram njegova božanskoga Srca.«

I sada, je li Srce Isusovo manje žarko? Naprotiv, ne nuka li nas i ne potiče li nas na početku dvadesetoga vijeka, da otvaramo duše izlivima Beskrajne Ljubavi?

***

Sa uzvišenoga prijestolja slave svoje, iz svojih samotnih i odveć zapuštenih svetohraništa vidio je poklona dostojni Spasitelj čovječanstvo, kako se dalo zavesti lažnim dahom neovisnosti, kako odbacuje blagotvorni jaram njegova zakona i silazi s pravoga puta. Vidio je bujicu zala, kako se diže na duše. Vidio je, kako idololatrija materije, kako kult ljudskoga razuma u

duši čovjekovoj hoće da nadomjesti vjeru u Boga Stvoritelja, spoznaju vlastitoga ništavila i nadu u besmrtnu svrhu. Vidio je, kako ledeni egoizam i njegovo do u sitnice proučavanje poput strašne rak-rane izjeda srce čovjeka, što je stvoreno za neograničenu ljubav i za velikodušnu požrtvovnost. Vidio je, kako skepticizam, negacija svega što je vrhunaravno, žeđa za zlatom i niskim nečistim užitcima rade da rastvore sva ljudska društva, da raskinu sve okove te razbiju i sruše obitelj, socijalno bratstvo i jedinstvo narodâ.

Vidio je, kako se svijet drma u svojim temeljima, i obuzet neograničenom samilosti prema čovječanstvu, otkupljenu njegovom krvlju, ovom nezahvalnom čovječanstvu, koje se okreće od njega, On se nagnuo svojim svećenicima i rekao: Dođite k Meni, moji vjerni, moji ljubljeni, dođite i pomozite Mi da osvojim duše! Evo Ja vas ponovo šaljem, da učite narode: donesite im spas po istini vaše riječi i svijetlom vašega primjera.

A jer će trebati da se borite, da trpite, jer ćete raditi na moju slavu i darovat ćete Mi dušâ, i Ja vama donosim dar dragocjeniji od sviju darova: Ja vam darujem svoje Srce! Dajem vam ga kao štit i kao mač u borbama vašim, kao vođu i svijetlo na vašim putovima, kao tješitelja u vašim

patnjama. Bez ustručavanja vadite iz riznice ljubavi, što je u njemu. Vadite najprije za vas same; obogatite se iz one obilatosti, napunite vaša srca tako da se prelijevaju. Vadite onda za druge. Unosite moju ljubav u duše, raznosite svuda ovu božansku vatru, koja ima da očisti i obnovi svijet!... I privuče Isus svoje svećenstvo na prsa svoja i dade mu svoje poklona dostojno Srce, zalog neprispodobive svoje ljubavi.

S. Alojzija Margareta imala je na pameti i treći dio, i označila mu naslove. Poznajuć odlomke (izdane i neizdane), kojima bi se ona bila služila, mi ćemo ih samo spomenuti, i dat će pregled opći i sveukupni. Opširnije se ovo nalazi u svescima „Au Service....“ i u „Srce Isusovo i Svećenstvo“

TREĆI DIO

JEDINSTVO U LJUBAVI: ZAJEDNICA
DAROVANJE SEBE LJUBAVI: POSVETA
APOSTOLAT LJUBAVI: ZAJEDNICA (DALJE)

I

Jedinstvo u ljubavi
Zajednica

... Zar da se ne odazovemo ovomu pozivu božanskog Učitelja? Zar ne ćemo nastojati da odgovorimo plemenitijom ljubavlju, odanošću neograničenom, toj božanskoj nježnosti, koju nam bez prestanka iskazuje Srce Isusovo?

Namjesnik Isusa Krista[1]) s Vatikana nam je nedavno označio ovaj lijepi program: »Obnoviti sve u Kristu«. Da budemo sposobni djelovati oko obnove, sjedinimo se više no ikada sa Isusom, učinimo da On u nama živi, formirajmo svoje srce prema Srcu Isusovu. U Isusu Kristu imamo sve: svijetlo, život, plodnost. Svijetlo našemu razumu, jer On ima u Sebi svu istinu; život našemu srcu, jer je On Beskrajna Ljubav; plodnost našim djelima, jer bez Njega ne možemo ništa učiniti. A da to jedinstvo bude plodonosnije i slađe, sačuvajmo ga u božanskom Srcu Isusa Krista. Tako ćemo ispuniti, što je

[1]) Svete uspomene Pijo X.

On molio na zadnjoj Večeri za svoje nove svećenike: ».. da budu jedno kao i Mi..«

... Jedinstvo je izvor odvažnosti i snage, najsigurnije sredstvo za pobjede. S toga se imperativno osjeća potreba jedinstva na oči teškoća današnjega vremena. Svećeniku, da ispuni svoju tešku zadaću, treba potpore, savjeta, pomoći. Treba da u svojem Biskupu nalazi oca, spremna da utješi, pridigne, prosvijetli, a u braći po svećeništvu vjerne prijatelje, požrtvovne, vazda pripravne priteći u pomoć.

Nego u ovim danima kušnje i borbe treba svećeniku jedan snažan pokretač, koji će ga i u moralnom usavršivanju i u vanjskom djelovanju oduševljena naprijed goniti. Taj pokretač, taj princip djelovanja i života vrhunaravnoga jest svaki dan sve to intimnija spoznaja Beskrajne Ljubavi Božje.

Bog hoće, da Ga stvorovi spoznaju, a još više, da Ga ljube i da Mu služe, a svećenik ima dužnost od Boga, da zemljom širi njegovu ljubav posvećujuću. S toga svećenik više nego ikoje drugo stvorenje mora biti prožet Ljubavlju Beskrajnom, a gdje će ju bolje naučiti i okusiti nego li na živom ognjištu Srca Isusova?

1910.

Sveopća Zajednica prijatelja Presvetoga Srca ima svrhu, da okupi sve svećenike na svijetu oko božanskoga Srca našega Gospodina Isusa Krista, i spremi ih kao najotmjenije protiv zabluda i pokvarenosti našega doba; da svojim članovima pomaže u osobnom posvećivanju po pravoj i praktičnoj pobožnosti Presvetomu Srcu Isusovu, Svetohraništu Beskrajne Ljubavi, i u posvećivanju duša, uspirujuć i valjano ravnajuć apostolski duh u kleru; da uspostavi i razvija duh familijarnosti u svećeničkom staležu; da unese u sve isti duh; da u njima učvrsti iste poglede; da svi djeluju što složnije... Ona doista spaja svećenike međusobno novom vezom ljubavi, čuva ih od pogibelji, što ih osamljenost donosi, sinovski ih steže oko vlastitoga Biskupa, koji je već kao takav počasni Predsjednik Zajednice, za koje se on skrbi i očinski ju bodri

... Dok sami napreduju u svetosti proučavanjem i stalnim nasljedovanjem svećeničkih kreposti Isusovih, i dok pravom pobožnošću nastoje da prodru u tajne Beskrajne Ljubavi, revno se trude oko spasenja duša, koje su im povjerene.

Riječju, djelima, spisima, a osobito uzornim životom, otiskom života Isusova, Vječnoga Svećenika, junački se oni bore

proti svemu, što udara na jedinstvo, cjelovitost i slavu Crkve.

Članovi Zajednice nastoje da doista budu »svijetlo svijetu i sol zemlji« čistoćom nauke i nepokolebljivom odanošću Petrovoj Stolici, urednošću života i snagom svojih kreposti.

U njih je samo jedno srce i jedna duša, i brižno čuvaju jedinstvo vjere s vezama bratske ljubavi.

I. Gledala sam kano posebnu četu svećenika oko Srca Isusova, jedno društvo isključivo za njih... Razmišljajuć o tom sama u sebi, mislila sam, da bi se valjda dao stvoriti posebni ogranak Počasne Straže za svećenike. Isus mi reče: »Ne!« Dao mi je razumjeti, da On ne će, te bi svećenici bili samo adoratori njegova Srca, nego hoće da stvori vojsku, koja će izvojštiti triumf njegovoj Ljubavi.

Koji bi stupili u vojsku, između ostaloga uzeli bi na se propovijedati Beskrajnu Ljubav i Milosrdnost i biti jedno međusobom, tako te bi bili doista jedno srce i jedna duša, nikada ne pometajuć jedan drugoga u radu.

12. i 13. listopada 1903.

I. Ib. II. 49.

II. Sredstva, što bi ih rabila Zajednica pri posvećivanju svećenika, bila bi ova:

a) Jedinstvo sa Isusom Kristom po razmišljanju i vršenju svećeničkih kreposti njegova Srca; svećenik Zajednice mora sebe dotjeravati prema Isusu Kristu, unići u njegove misli, uzeti njegove osjećaje, živjeti životom njegovim. Mora nastojati da u sebi reproducira Isusa što savršenije i sravnjivati često svoju moralnu stranu i izvanjsku osobnost sa božanskim Uzorom; takim načinom gledati da neprekidno u sebi usavršuje božansku sličnost.

b) Bratsko jedinstvo u ljubavi prema Bogu i prema dušama, sloga, jedinstvo i suradnja u djelima i t. d.

1902.

III. Čini mi se, naš Gospodin želi da ja rečem, da duh Zajednice mora biti duh ljubavi i milosrdnosti; duh koji diže duše nad zemlju, koji im odvraća oči od ovoga blata, i baca ih visoko u Beskrajnu Ljubav; duh koji će pobožanstveniti svećenika, koji će ga ljubavlju učiniti drugim Isusom Kristom.

Ova veza sa Isusom po ljubavi učinit će svećenika svetim, jakim, milosrdnim, moćnim prema dušama.

3. lipnja 1903.

II. Ib. II. 65.
III. Ib. II. 92.

IV. Isus želi, da duh jedinstva vlada među svima vjernicima, ali ponajprije hoće da ga vidi u svojem svećenstvu. Tomu služi ova Zajednica. Po njoj, kaže Isus, ima da u čitavom svećeničkom zboru cirkulira isti duh, da učvrsti što savršenije jedinstvo misli, što jedinstvenije kretanje i djelovanje.

Po ovoj bi Zajednici, koja bi ovisila direktno od Pape, primala od samoga Pape gibanje i život, svećenstvo postalo kano jedan neizmjeran lanac, koji bi opasivao svijet duša kršćanskih, da ih čuva od bludnja, da ih brani od zla, da ih štiti protiv zloga duha, koji na njih navaljuje.

Rujan 1904.

V. ... Mnogo sam se molila za svoje drage svećenike; poklonila sam im sve što sam učinila i podnijela. Koji put silno trpim gledajuć pogibli po njihove duše, njihovu vjeru, njihovu vjernost. Možda je zlo, što hoću da rečem, možda nije u redu, ali čini mi se da imam dubok i bolan osjećaj majki, koje vide, da su im djeca u velikoj opasnosti. Htjela bih ih zaštititi, obraniti, očuvati, te svećeničke duše, koje me je Isus naučio toliko ljubiti; da mi ih je zaogrnuti Beskrajnom Ljubavlju, sakriti ih u Srce božanskoga Učitelja, te izbjegnu opasnostima, što im prijete.

IV. Ib. II. 160.
V. Ib. II. 336.

Kad ništa za njih ne mogu, idem k Isusu; kažem Mu, da Ga ljubim, da Ga želim ljubiti svim srcem, svim silama svojim; kušam svojom nježnošću, ljubezljivim molbama izmamiti od Njega milosti potrebitih mojim svećenicima.

Sred te duboke majčine boli, što mi srce kida, Beskrajna Ljubav, živa u mojoj duši širi mir, slast i pokoj uprav rajski.

Bojim se za pojedine duše mojih svećenika, ali nemam straha za svećenstvo, za Crkvu. Imam pouzdanje apsolutno, jako i vedro, da će slavlje slaviti Krist i njegova Beskrajna Ljubav. Sve današnje bune, svi sukobi ideja, sve borbe suprotnih načela, ova sveopća poplava zabluda, što potapa umove a suši srca, sve će to klonuti pred nogama Kristovim, kao što smireni valovi iza velikoga nevremena izumiru lagano kraj obale morske.[1])

14. studenoga 1906.

VI. ... Želim da mi je milijun srdaca u rukama, da ih mogu otvoriti Beskrajnoj Ljubavi.

30. rujna 1907.

[1]) Nekoliko mjeseci kasnije izdao je Papa Pijo X. encikliku P a s c e n d i proti zabludama modernizma.

VI. »Notes intimes« neizdane.

VII. Naš Gospodin želi, neka se radi, da im poraste poštivanje ne samo u svijetu nego i u njihovim vlastitim dušama, a u svrhu, da se ohrabre i sve to većma obljube svoje zvanje. Isus ne pravi nikakve razlike u svojem Srcu među svećenicima u pastvi (svjetovnim) i svećenicima redovnicima. Veli, da ima nekih, koji bi htjeli stvoriti red prilagođen potrebama naših dana, ali pravi apostoli u današnje doba treba da budu svećenici svi bez razlike, naročito kler u pastvi; biskupi i svećenici sačinjavaju red u pravom smislu riječi podesan za apostolat naše dobe.

Srpanj 1913.

VIII. Jučer sam imala više viđenja o Zajednici Ljubavi, ali ne znam kako da ih opišem. Isus hoće za svoje svećenike nešto posve jednostavno? U Bogu, u Beskrajnoj Ljubavi, sve je tako jednostavno! Ljudska pamet i ruka sve zaplete.

30. srpnja 1912.

IX. Svrha Zajednici jest upoznavanje Beskrajne Ljubavi; njezin duh je Ljubav; glavna joj je vježba Ljubav; sredstvo njezina djelovanja na duše jest Ljubav!

VII. Ib.

VIII.—XI. Ib.

Sve se svodi na božanstvenu riječ: »Beskrajna Ljubav«. Jer Beskrajna je Ljubav Bog, a Bog je početak i svrha sviju stvari. On je s v e u svim stvarima, i ništa nije bez Njega, bez Beskrajne Ljubavi nema ništa.

X. Da, Bog ima spram svećenika ljubav neizmjernu, beskrajnu, i On hoće da to oni spoznaju. Kad to budu dobro shvatili, visoko će se podići u svetosti i postat će sposobni da vrše spasonosna djela Isusa Krista. Ali treba da oni dobro razumiju tu ljubav Božju prema njima.

Čitavo Djelo (Zajednica), što traži naš Gospodin, stoji u tome i ni u čem drugom. Sredstva, vanjski oblik Zajednice, sve je to sporedno.

31. srpnja 1912.

XI. Prekjučer mi je bilo dano više viđenja o Beskrajnoj Ljubavi i o svećenicima. Ta Zajednica, čini mi se, jest sveopća veza među svećenicima na temelju ljubavi, koju Isus ima prema njima i koju oni moraju imati spram Isusa; ovaku Zajednicu Ljubavi želi i traži tako dugo božanski Učitelj.

1912.

II
Darovanje samoga sebe Ljubavi.

Posveta.

I. Svršavam, što sam započela prije 8 dana. Čini mi se, Isus hoće da stvori vezu ljubavi, ljubavi između svoga Srca i po izbor svećenika. Ima puno svećeničkih udruženja veoma dobrih, veoma korisnih, svaka gotovo biskupija ima svoje; stvaraju se malo ne uvijek nova. No ipak nijedno nije općenito, univerzalno, a to je i razumljivo, jer svaki narod, svaka pokrajina ima svojih naročitih potreba, i stvorena udruženja odgovaraju tim potrebama. Međutim Isus hoće, ako se ne varam, nešto sveopće, katoličko. Potrebna je dakle neka zajednica vrlo široka, koja bi bila vlastita svim mjestima, svim duhovima i koja ujedno veže vezom vrlo jednostavnom a vrlo jakom sva dosada stvorena udruženja. U 1902. imala sam

I. Ib. — II. Ib. 1912.

viđenje o toj univerzalnosti i mislim da sam to i zabilježila tada ili malo kasnije.

II. Biti jedno znači imati jednu istu misao, jednu istu čežnju, jedno isto djelovanje. Da svi svećenici na svijetu budu jedno, treba da se sjedine u jednoj istoj volji i u jednom istom činu; treba da duhovno imaju jedno mjesto sastajanja, gdje će se opet naći. To mjesto sastanka je Presveto Srce Isusovo; čin, koji će spojiti jednoga s drugim a sve opet s Bogom, Beskrajnom Ljubavlju, bit će čin posvete, potpunog i cijelog darovanja Presvetomu Srcu Isusa Krista, svetohraništu Beskrajne Ljubavi.

III. Naš Gospodin mi je pokazao, i ja sam odmah jasno vidjela, da on želi, neka se novo posebno darovanje učini Beskrajnoj Ljubavi, i tako se posveti njegovoj službi i žrtvuje na njegovu slavu: na taj način se konačno postaje oruđem kraljevstva Ljubavi Beskrajne na svijetu. To mi se dogodilo i u mjesecu svibnju, ali sam čekala, da o tom govorim, pošto moj Otac učini svečane zavjete.

IV. Onda mi je Isus počeo govoriti o svojim svećenicima neizrecivom nježnošću: »Svećenstvo je, kazao je On, proizvod

III. »Au Service de Jésus-Prêtre«, II. 113.
IV. Ib. II. 145.

moga Srca«; i još: »Uvijek sam ljubio svoje svećenike, ali revnost koju su mnogi od njih u zadnje vrijeme pokazali u širenju pobožnosti prema mojem Srcu, još je umnožala moju ljubav spram njih.« I dodao je: »Reci im, neka dođu k izvoru Ljubavi; kad budu odatle obilno nacrpli, obnovit će svijet. One, koji dolaze k mojemu Srcu, činim čiste, jake, utvrđujem ih u istini, dajem im novu moć nad dušama. Dajem koji put također da trpe, ali trpljenjem i nastaje Zajednica Ljubavi.«

24. lipnja 1903.

V. Za molitve pitala sam našega Gospodina to treba učiniti za darovanje Ljubavi. Odgovorio mi je: »Darovanje mora se učiniti u obliku žrtve, prikazati sebe kao prinos da izgori vatrom ljubavi, u svrhu, da bi se ta ljubav svijetom raširila i upalila duše.«

10. listopada 1904.

(Ovaj je datum stavio svojom rukom O. Charrier.)

VI. ...Da netko bude članom Zajednice, prije svega treba da se posveti priloženim obrascem i da se sav preda Beskrajnoj Ljubavi, koja je Bog, Bog je Ljubav!

14. ožujka 1904.

VII. Vidjela sam bujicu ljubavi, kako je silazila iz krila Beskrajne Ljubavi, koja je Bog, obuhvatala ne sve nego veoma velik broj svećenika na čitavome svijetu. Mislila sam, da vidim (ali ne znam, varam li se, tako se bojim da ne bih svojih misli pomiješala sa Isusovim) u svakom narodu, u svakoj biskupiji da ima stanoviti broj po izbor svećenika, a to su oni, koje naš Gospodin hoće da poveže vezom ljubavi, da po jedinstvu budu jači.

VIII. ČIN POKLONSTVA I PRIKAZANJA LJUBAVI BESKRAJNOJ.

O Ljubavi Beskrajna, vječni Bože, počelo života, izvore bivovanja, ja Ti se klanjam u Tvojem uzvišenom Jedinstvu i Trojstvu Tvojih Osoba.

Ja Ti se klanjam u Ocu, svemogućem Stvoritelju, koji je sve stvari učinio. Ja Ti se klanjam u Sinu, vječnoj Mudrosti, po kojem je sve učinjeno, Riječi Oca, utjelovljenoj u vremenu u krilu Djevice Marije, Isusu Kristu, Otkupitelju i Kralju. Ja Ti se klanjam u Duhu Svetomu, bitnoj

V. Ib. II. 175.

VI. Bilješke o Zajednici.

VII. »Notes intimes« neizdane.

Ljubavi Oca i Sina, u kojem je svijetlo, snaga i plodovitost.

Ja Ti se klanjam, Ljubavi Beskrajna, koja si skrivena u svim tajnama naše Vjere, koja odsjevaš u Euharistiji, koja se prelijevaš na Kalvariji i oživljuješ svetu Crkvu kanalima svetih Sakramenata. Ja Ti se klanjam, dok biješ u Srcu Isusovu, Tvojem neizrecivom svetištu, i Tebi se posvećujem.

Ja Ti se poklanjam bez straha, s potpuno slobodnom mojom voljom. Uzmi u posjed moje biće, prožmi ga posvema. Ja sam, istina, jedno ništa, nemoćan da Tebi služim, ali ovo ništa Ti si, Ljubavi Beskrajna, oživjela i vučeš ga k sebi.

Uzmi me dakle, Isuse, da izvršiš djelo svoje ljubavi, da se proširi, koliko je do mojih sila, u dušama svećenika, i po njima u cijelom svijetu, spoznanje Tvoje beskonačne Milosrdnosti i uzvišene Ljubavi Tvoga Srca.

Ja hoću da izvršim Volju Tvoju, stajalo me ne znam što, do prolića vlastite krvi, ako moja krv ne bi bila nedostojna da bude prolivena na Tvoju slavu.

O Marijo, Neokaljana Djevice, koju je plodnom učinila Ljubav Beskrajna, predajem se i posvećujem po Tvojim djevičanskim rukama.

Isprosi mi, da budem ponizan i vjeran, da se bez ograničenja posvetim interesima Isusa Krista, Tvoga poklonstva dostojnoga Sina i na slavu njegova Presvetoga Srca!

III

Apostolat Ljubavi.

O Zajednici (dalje).

I. ... Radi se o tom, da se nađe nekoliko od Boga odabranih svećenika, da oni prvi prime objavu Ljubavi, da ih Ljubav prožme, da sami budu užareni, pa će oni vatru dalje saopćiti svojoj braći. Tako će Beskrajna Ljubav vršiti svoje djelo i napredovati poput požara, koji najprije zapali kutić šume pa malo po malo zahvaća sva stabla i nastaje sveopći plamen. Ah, kad bi imala nekoliko svećenika, koji bi mogli shvatiti, što ima Srce Božje za njih i što Ono od njih učekuje!

II. Svrha Zajednici je posvetiti svećenike, sjediniti ih, postići da svi jednodušno djeluju, prožeti ih ljubavlju, učiniti od njih jednu veliku vojsku što se svuda bori za dobro, svuda uspirujuć božanstvenu vatru ljubavi u dušama.

— 1902.

III. Članovi ove vojske Božanskog Srca imat će između ostalih stvari zadaću propovijedati Beskrajnu Ljubav i Milosrdnost.

14. srpnja 1902.

IV. Jučer na blagdan sv. Ivana Krstitelja kad sam stupila u kor, u duhu sam se priprosto bacila pred noge Isusu bez ijedne riječi. Naskoro sam osjetila, kao da mi se duša dijeli od sviju stvari, i u pameti sam vidjela kao jesensko nebo, tužno i hladno; jak vjetar nosio je nebom guste sive oblake; dolje smeđa zemlja, na kojoj nije bilo nikakve vegetacije, protezala se u nedogled, kad gle, evo idu ljudi; iz njedara vade sjeme i iz puna pregršta bacaju po zemlji, i glas mi Isusov reče: »Ja hoću, da moji svećenici budu sijači ljubavi.«

V. Pitala sam Isusa, želi li mi još što reći o Djelu. Moj premili Učitelj rekao mi je, barem mi se tako čini, da On želi, neka oni, koji će biti članova toga Djela, budu potpunoma odani njegovu Srcu i neka prigrle sva sredstva, kako bi razlili njegovu ljubav po dušama, makar trebalo da sami sebe za to žrtvuju.

Još mi je kazao: »Ja ću ih zvati preljubljenim sinovima moga Srca«, dajuć

IV. Ib. II. 50.
V. Ib. II. 55.

tako spoznati, da će on dati veliko obilje svijetla i izvanrednih pomoći, te izvrše njegovo djelo u svijetu.

Ali On hoće da su odani njegovu Srcu.

VI. Svećenici moraju steći dublju i posve obnovljenu spoznaju Beskrajne Ljubavi. Ovu objavu ljubavi svijet ne može izravno primiti, ni brati s nje plodove milosti i spasa. Za to svećenik, Bogu bliži i već posvećen, dobiva tu pojavu Ljubavi i saopćuje ju svijetu, a svećenik će poučavajući i nasljedujući božanske kreposti Srca Isusova, unići u posvemašnji posjed otajstva Beskrajne Ljubavi. Čini mi se, naš Gospodin hoće da kažem ovo: svećenik se ne smije zadovoljiti time, da prigrli i obavlja pobožnost prema Presvetomu Srcu sâm i da ju dušama saopćuje. Bez dvojbe, to je dobro, ali nije to bila svrha Božanskom Učitelju, dok je na osobit način darovao svoje Srce svećenicima. Isus hoće nešto drugo. Svećenik mora po Presvetom Srcu doći do intimne spoznaje Isusa Krista; to su vrata, kroz koja mora proći svećenik da prodre u nutrašnjost Kristovu, i, kad bude kanoti nakvašen i prožet Njime, da postane kano kristalno ogledalo, u kojem se može odrazivati Beskrajna Ljubav.

Beskrajna Ljubav je sunce; kad bi izravno bacalo zrake na svijet, duše bi oslijepile i iznemogle, jer nijesu dovoljno uzdignute i dosta čiste. Valja dakle da se ovo božansko sunce odrazuje u nekom ogledalu, i zrake s ogledala svijet će prosvijetliti i zagrijati.

To ogledalo duša je svećenička, ali treba da je čista, da propušta zrake. Svećenikova duša mora postati sličnom duši Kristovoj. Kad je svećenik doista drugi Isus Krist, postaje veoma čistim ogledalom, što rasipa božanstvene zrake Beskrajne Ljubavi.

27. kolovoza 1905.

VII. ... Da, ja mislim, moj dobri i dragi Oče, naš Gospodin hoće neka objava njegove Beskrajne Ljubavi i dar njegova Božanskog Srca svećenicima bude univerzalan; mislim, naš Gospodin, koji ima nježne osjećaje spram Francuske kao prvorođene kćeri Crkve, izabrao je u Francuskoj dva prva oruđa, Vas i mene prenedostojnu. Mislim također, da je dobri Učitelj u drugim narodima druga oruđa izabrao, koja će, kad od svoje strane uđu u djelo ljubavi, raditi da se ono raširi po svijetu.

31. listopad 1909.

VIII. Vi i ja, mi smo samo cijevi, kroz koje hoće Beskrajna Ljubav da dođe najprije svećenicima a onda svijetu. Naše je samo to, da ostanemo slobodni i čisti, i

pustiti, neka prođu kroz nas te božanske vode, a da ništa ne zadržimo, osim božanstveni miomiris, koji će naše duše posvetiti i preobraziti.

...Vidjela sam, čini mi se, da valja biti vjeran željama Ljubavi. Da, Oče, što nam je dala Beskrajna Ljubav, ne smije ostati skamenjeno, treba da ide dušama. Vi i ja treba da ostanemo skriveni u Bogu, nepoznati, da se naše ličnosti ne javljaju; onda će doći drugi, koji će od nas uzimati i oko sebe širiti. S toga se radujemo, kad drugi svećenici pridolaze Beskrajnoj Ljubavi.

20. studenoga 1909.

IX. Kao što su dva gibanja ljubavi, nutarnje, naime rađanje Sina i proizlaženje Duha Svetoga, i vanjsko, naime stvaranje, tako su i u ovom Djelu Ljubavi dva gibanja, nutarnje, što se zbiva s naših duša u Bogu i kojim se mistično rađaju duše pozvane k Ljubavi, i vanjsko, kojim se širi spoznaja Ljubavi preko onih duša. S toga bez straha pustimo da drugi rade u ovoj Zajednici Ljubavi.

Ovo je Djelo saopćavanja, ljubavi, širenja. Isus je to saopćio, neka se širi, dariva, dijeli.

...Pustimo da u Vinogradu Beskrajne Ljubavi rade poslenici, koje pošalje Gospodin.

5. siječnja 1910.

X. ...Mislim na Zajednicu, koju Isus hoće da učini za njih (svećenike) i u njima, ali treba da budu spremni.

Duh. sabranost, lipanj 1911.

XI. ...Dok sam tu bila, okom duše vidjela sam nad sobom neizmjeran prostor, gdje su stajali dobro i zlo jedno proti drugom, da se pobiju. Tada na glas Božji, muževi, svećenici izađoše u velikom broju, i svakomu bi doznačeno mjesto, i malo po malo svi stavljeni u red sačiniše jednu vojsku spremnu na boj.

Tu je bilo četa svake vrsti. Jedni su vojevali riječju, perom, apostolskom revnošću; drugi, redovničke čete, bili su u pričuvi određeni za navale i za krvave zadatke. Velika pako množina, glavna vojska, što se redovito borila, oni, koji su tačnom disciplinom, izdržljivošću i vjernošću osiguravali pobjedu, bili su svećenici u dušobrižništvu, župnici, kapelani, skromni vjeroučitelji, koji po gradovima i selima od zore do mraka moraju imati oružje u rukama da se bore proti zlu...

Srpanj 1912.

XII. ...Želja, da bude više ljubljen, potiče Boga da objavi ljubav, koja je u Njemu, koja je On sâm. Preobilje ljubavi njegove učinilo je Boga Stvoriteljem; ljubav Mu je udahnula Utjelovljenje i uči-

nila Ga Otkupiteljem i Spasiteljem. Ljubav je njegova ustanovila Crkvu i svećenstvo, pronašla Euharistiju i sve sakramente. Ljubav njegova uredila je čistilište za duše, kojih nevolje života nijesu dovoljno pročistile. Ljubav njegova pripremila je mjesto mira, radosti i slave za duše dobre volje. Ljubav nepriznana i prezirana stvorila je pakao.

Ljubav svuda i u svemu! Zašto? Jer sam Bog jest Ljubav, i On ne može ništa proizvesti, ništa dotaknuti, a da ne ostavi otisak ljubavi.

20. siječnja 1913.

...Sve što sam pisala, činila sam u jednostavnosti svoga srca i pred Bogom; mojem dubokom neznanju bez dvojbe se potkralo dosta zabluda. Sve, što bi bilo protivno duhu Crkve i svetoj nauci, ja opozivljem, jer sam prije svega kći što ljubi Našu Majku Svetu Crkvu Katoličku, Apostolsku i Rimsku, u čijoj vjeri najčišćoj vazda sam željela živjeti i umrijeti.

25. studenoga 1913.

S. Alojzija Margareta.

